

SANOFI TÜRKİYE
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU
2012- 2013

İÇERİK

Sanofi Türkiye ve Sürdürülebilirlik

Ülke Müdürü'nün Mesajı	5
Sanofi Hakkında	6
Sanofi Türkiye	9
Ekonomik Performans ve Risk Yönetimi	11
Sürdürülebilirlik Yaklaşımı	18
Rapor Hakkında	24

Sürdürülebilirlik Performansımız

Hastalar

Sağlık Hizmetlerine Erişim	31
Yenilikçilik	32
Hasta Güvenliği	33

Etik Anlayış

İş Etiği	41
Ar-Ge'de Etik	57
İnsan Hakları	59

Çalışanlar

Çalışan Gelişimi	71
Çalışan Sağlığı ve Güvenliği	72
Ayrımcılığı Engelleme	82
Açık İletişim	83

Çevre

Enerji Tüketimi ve Karbon Ayak İzi	93
Su Tüketimi	94
Atık Yönetimi	102
Diğer Çevre Yönetim Süreçleri	104

Terimler Sözlüğü

GRI İndeksi

109

111

SANOFI TÜRKİYE VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

ÜLKE MÜDÜRÜ'NÜN MESAJI

Değerli Paydaşlarımız,

Sanofi Türkiye olarak, ikinci Sürdürülebilirlik Raporumuzu sunmaktan mutluluk duyuyoruz. "Sürdürülebilirlik" gibi, hepimiz için büyük önem taşıyan bir konuda şirketin gösterdiği çabayı ortaya koyan bu raporu kamuoyuyla paylaşmak, tüm Sanofi Türkiye ekibini onurlandırmaktadır.

İlkelerimiz, hedeflerimiz ve global vizyonumuz doğrultusunda etik ve sorumlu iş yapma biçimimizi yansıtan bu raporda sadece şirket performansımızı değil, aynı zamanda işimizi geleceğe taşımanın değişen dünyamızda ayrı bir önem ve değer kazandığını da ortaya koyuyoruz.

Uzmanlığımız, deneyimlerimiz ve global çaptaki varlığımız ile, ihtiyacı olan her kesimin sağlığa erişimine yardımcı olma imkanına sahibiz. Bunların dışında bir sorumluluğumuz daha var: sağlık yalnızca insanların hakkı olmakla kalmıyor, aynı zamanda ailelerin, toplumların ve ülkelerin refahı ve ekonomik kalkınması açısından kritik bir ön koşul olma özelliğini taşıyor.

"Kurumsal Sorumluluk performansımızı sürekli olarak geliştirmeyi hedefliyoruz."

Kurumsal sorumluluğun önemli başlıklarından biri olan sosyal performans, taahhütlerle birlikte hedefler koymayı da gerektirmektedir. Faaliyetlerimizi gerçekleştirdiğimiz bölgelerde toplumun beklentilerini karşılamak ve bu konuda kendimizi sürekli geliştirmek gerektiğinin bilinciyle, yerel ortaklarla işbirliği yapmanın önemine inanıyor ve bu doğrultuda projeler hayata geçiriyoruz.

Sanofi Grubu çalışanları olarak enerjimizi çalışma ortamımızdan, hedeflerimizden, şeffaf çalışma ilkelerimizden ve ekibimizin işbirliğine açık, gönüllülük ilkesini benimsemiş yaklaşımlarından alıyoruz. Bu enerji ile insan sağlığını koruyarak yaşamlarını iyileştirmek için daha iyi, doğru ve yerinde çözümler üretmeye devam edeceğiz. Kurumsal Sosyal Sorumluluğu her zamankinden çok stratejilerimize dahil etme ve paydaşlarımızın beklentilerine yanıt verme kararlılığımızı gelecekte de sürdürerek daha büyük hedeflere hep beraber ulaşacağız.

Saygılarımla,

Jacques Nathan
Sanofi Türkiye Ülke Müdürü

Jacques Nathan
Sanofi Türkiye Ülke Müdürü

SANOFİ HAKKINDA

Sanofi çeşitlendirilmiş ilaç, aşı ve yenilikçi tedavi çözümleri sunan, sağlık ürünlerinin araştırılması, geliştirilmesi ve üretimi için çalışan, hastaların ihtiyaçlarına odaklanmış global bir şirkettir.

Halk sağlığı konusunda dünyada ilk üç arasında yer alan Sanofi, 500 milyonu aşkın insanı hastalıklardan korumak için sunduğu bir milyar dozdan fazla aşıyla aşıda lider konumdadır. Bunların yanı sıra, insülin ve diyabet alanında 85 yılı aşkın deneyimi ile söz sahibi olan Sanofi, hayvan sağlığı konusunda da liderlik etmektedir.

Dünyanın önde gelen ilaç şirketleri arasında yer alan Sanofi, paydaşlarıyla birlikte insanların sağlığını korumak, yaşamı güzelleştirmek, umut vermek ve dünyanın dört bir yanındaki yedi milyar insanın potansiyel sağlık ihtiyaçlarına cevap vermek için çalışmayı taahhüt etmektedir.

41 Ülkede 112 Üretim Tesisi

11 İLAÇ
(GENZYME DAHİL)
4 AŞI
5 HAYVAN SAĞLIĞI

KUZEY
AMERİKA

20
TESİS

41 İLAÇ
(GENZYME DAHİL)
3 AŞI
8 HAYVAN SAĞLIĞI

AVRUPA

52
TESİS

15 İLAÇ
(GENZYME DAHİL)
3 AŞI
3 HAYVAN SAĞLIĞI

PASİFİK
ASYA-
JAPONYA

21
TESİS

8 İLAÇ
(GENZYME DAHİL)
2 AŞI
2 HAYVAN SAĞLIĞI

LATİN
AMERİKA

12
TESİS

7 İLAÇ

AFRİKA
& ORTA
DOĞU

7
TESİS

Rakamlarla 2013¹

100
ülkede
110.000'den
fazla çalışan

Dünya çapında
20'den
fazla
Ar-Ge tesisi

İŞ GÜCÜ

%25 Fransa
%23 Avrupa
(Fransa hariç)
%17 Kuzey Amerika
%35 Diğer ülkeler

AR-GE

2013'te Ar-Ge'ye
4,8 milyar €
yatırım
2013'te alınmış 7 onay¹
Son aşamada 9 yüksek
potansiyelli proje¹

32,95

MİLYAR € TOPLAM SATIŞ

BÖLGELER

%32 Amerika
%24 Batı Avrupa
%33 Gelişmekte olan ülkeler
%11 Diğer ülkeler

FAALİYET ALANI

%83 İlaç
%11 Aşı
%6 Hayvan sağlığı

2013'te
üretilen
ilaç ve aşılar

ÜRÜNLER

3,15 milyar
kutu ilaç üretildi ve paketlenildi
476 milyon
doz aşı
kanatsız türler için
550 milyon
doz hayvan sağlığı aşısı

SANOFİ TÜRKİYE

SANOFİ TÜRKİYE HAKKINDA

Sanofi Türkiye 2013 yılı itibarıyla 965 milyon TL ciro ve %5,4 pazar payıyla ülkemizin ikinci büyük ilaç şirketidir. 1.726 çalışanı ve 335 milyon TL yerel satın alma tutarıyla ekonomik kalkınmaya katma değer yaratan Sanofi Türkiye, yenilikçi tedavi çözümleri, biyoteknoloji, aşılar, tüketici sağlığı ürünleri, eşdeğer ilaçlar ve hayvan sağlığı ile geniş bir ürün yelpazesi sunmaktadır.

Grup bünyesinde:

- › Sanofi Aventis İlaçları Ltd. Şti.
- › Zentiva Sağlık Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.
- › Genzyme²,
- › Sanofi Pasteur Aşı Tic. A.Ş.
- › Merial hizmet vermektedir³.

Sanofi Türkiye kendi alanlarında lider şirketleri birleştirmektedir. Yenilikçi ilaç sektörü alanında Sanofi, markalı eşdeğer ilaç üreticisi Zentiva, tümüyle aşı üretimine odaklanmış olan Sanofi Pasteur, biyoteknoloji alanında Genzyme ve hayvan sağlığı konusunda Merial, Sanofi Türkiye çatısı altında toplanmaktadır.

Belirtilen şirketlerin Merkez Ofisleri İstanbul Levent'te bulunmaktadır. Üretim tesisleri ise Lüleburgaz'da "Zentiva Sağlık Ürünleri San. ve Tic. A.Ş." adı altında faaliyet göstermektedir⁴. Sanofi Türkiye, 2014 itibarıyla Ankara ve Adana, Samsun, Konya, Bursa, Kayseri, İzmir ile İstanbul (Avrupa) bölgelerinde faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.

Türkiye sağlık sektöründe diyabet, onkoloji ve kalp-damar hastalıkları başta olmak üzere 16 tedavi alanında çözüm sunan Sanofi Türkiye, Ar-Ge çalışmalarının yanısıra Avrupa'nın en büyük üretim merkezlerinden biri olan Zentiva Lüleburgaz Üretim Tesisleri'yle üretim ve ihracat alanlarında da faaliyet göstermektedir. Zentiva Lüleburgaz Üretim Tesisleri 2013 yılı itibarıyla Türkiye'nin beşinci büyük ilaç ihracatçısıdır.

Sanofi Türkiye ve Ortadoğu Bölgesi yönetim ekibi Sanofi Türkiye Merkez Ofisinde ikamet etmektedir.

². Genzyme 1 Haziran 2012 tarihi itibarıyla yasal olarak Sanofi-aventis Ltd. Şti.'ne dahil olmuştur.
³. Grup bünyesindeki Sanofi Synthelabo İlaç A.Ş. halen tasfiye halindedir. Merial aktif olarak 2014 yılında faaliyete geçmiştir. Sanofi Grubu'nun global isim değişikliği doğrultusunda Sanofi-aventis İlaçları Ltd. Şti. Türkiye'de isim değişikliği yapmamıştır.
⁴. Zentiva Sağlık Ürünleri San. ve Tic. A.Ş. raporda Zentiva Lüleburgaz Üretim Tesisleri olarak yer almaktadır.

Ekonomik Performansa Genel Bakış

Satış⁵ (milyon TL)

2012

999

2013

965

Yerel Tedarik⁶ (milyon TL)

2012

353

2013

335

İstihdam (kişi)

2012

1.822

2013

1.726

SANOFİ GRUP ŞİRKETLERİ

100 yılı aşkın bir süredir dünya çapında yenilikçi ilaç endüstrisinin önde gelen kuruluşları arasında yer alan Sanofi, Türkiye’de hastalıkların bütün aşamalarına yönelik yenilikçi teknoloji ürünleri ile her hastanın gereksinimlerine uygun tedavi alternatifleri sunmayı hedeflemektedir. Sanofi Türkiye daha sağlıklı ve iyi bir yaşam sunma amacı doğrultusunda ürün ve hizmet çeşitliliğini esas almaktadır. Diyabet başta olmak üzere, Tromboz, Kardiyovasküler Hastalıklar, Onkoloji, Merkezi Sinir Sistemi Hastalıkları ve İç Hastalıkları alanlarında uzman olan Sanofi Türkiye, ayrıca Sanofi Grubu’nun Ar-Ge çalışmalarını sürdürmektedir.

Sanofi Grubu’nun eşdeğer ilaç kuruluşu olan Zentiva, modern, yüksek kaliteli ve uygun maliyetli eşdeğer ilaç geliştirmek üzere çalışmaktadır. Eşdeğer ilaç üretiminin aynı zamanda toplumsal bir sorumluluk olduğuna inanan Zentiva, bilgi birikimiyle ürettiği ilaçları en uygun maliyetle topluma ulaştırmaktadır. Zentiva aynı zamanda Lüleburgaz’daki üretim tesisi ve buradan gerçekleştirdiği ihracatla ülke ekonomisine ve istihdama katkıda bulunmaktadır.

1897 yılında kurulan Sanofi Pasteur, dünyada 500 milyondan fazla kişinin hastalıklardan korunması için yılda yaklaşık 1 milyar dozdan fazla aşı üretmektedir. Dünya çapında yaklaşık 12.500 çalışanıyla hizmet veren Sanofi Pasteur Türkiye’de de birçok ilke imza atmıştır. Kuduz, mevsimsel grip, pnömokok, KKK (kızamık-kızamıkçık-kabakulak), çocuk felci ve aselüler boğmaca gibi pek çok hastalığa karşı ilk aşuları Türkiye’de toplumun hizmetine sunan Sanofi Pasteur, beşli karma aşularının dolumunu Türkiye’ye taşımıştır. Sanofi Pasteur’ün gerçekleştirdiği bu teknoloji transferiyle Türkiye aşı üretiminde ilk adımı atmıştır.

Genzyme tüm dünyada ve Türkiye’de nadir görülen genetik hastalıklar olan Lizozomal Depo Hastalıkları (LDH) konusunda uzmandır. Genzyme odaklandığı alanları LDH’lerin yanısıra diğer nadir hastalıkları ve Multipl Sklerozu da kapsayacak şekilde genişletmektedir. Hastaları odak noktasına alan yaklaşımı Genzyme’ı paydaş gruplarıyla yakın ilişkiler geliştirmeye ve ihtiyaçlarını tam olarak anlayabilmek için onları dinlemeye yönlendirmektedir. Bu işbirlikleri, daha önce var olmayan yenilikçi tedavileri geliştirmek için tıbbın ve teknolojinin sınırlarını zorlarken Genzyme’a yön göstermektedir.

Dünya çapında hayvan sağlığının iyileştirilmesi için ürünler geliştiren Merial, halk sağlığını da doğrudan ilgilendiren hayvan sağlığı alanında ürünler geliştirip hizmet vermektedir. Merial çok çeşitli hayvan türlerinin sağlık ve performansını geliştirmek için kapsamlı bir ürün skalası sunan, dünya lideri ve inovasyon odaklı bir hayvan sağlığı şirkettir. Merial yaklaşık 6.000 çalışanıyla dünya çapında 150’den fazla ülkede, 17 üretim tesisi ve 13 Ar-Ge merkeziyle faaliyet göstermektedir ve 2014 yılında Türkiye’de faaliyetlerine başlamıştır.

SEKTÖREL İŞBİRLİKLERİ

Sanofi Türkiye akademik platformlarda işbirlikleri ile ülkedeki Ar-Ge ortamının gelişmesi için katkıda bulunmaktadır. Bu hedefle 2011 yılından beri Sanofi Türkiye eğitim ve altyapı desteği sağlayarak Ege Üniversitesi'yle farklı alanlarda ortak çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

2012 yılında Astra Zeneca, Eczacıbaşı İlaç, Merck Sereno, Novartis ve Sandoz firmalarıyla Türkiye için, MSD ve World Medicine firmalarıyla ise ihracata yönelik; 2013 yılında ise Abdi İbrahim, Berko, Boehringer-Ingelheim, Generica, Haver, MSD ve Pharmactive firmalarıyla Türkiye için, Abbott, Recordati, Helm, Chemagis firmalarıyla ise ihracata yönelik fason üretim anlaşmaları yapılmıştır.

ÜYE OLDUĞUMUZ KURUM VE DERNEKLER

Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu

İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası

Kurumsal İletişimciler Derneği

Sağlık Ürünleri Derneği

Türk Fransız Ticaret Derneği

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği

Veteriner Sağlık Ürünleri Sanayicileri Derneği

Uluslararası Yatırımcılar Derneği

[EMPOWER]®

SANOFİ BENİM
I AM SANOFİ

ÖDÜLLER

AKADEMİKA®

Sanofi Türkiye
Sürdürülebilirlik RaporuZENTIVA
BİR SANOFİ KURULUŞUDUR

İÇ ÖDÜLLER

Genzyme, GenLoop (Kapalı Döngü Pazarlama) Projesi,
EMEA Cerezyme Marka Toplantısı 2013, Proje Ödülü

"Okulda Diyabet Programı",
2012 Kıtalararası Bölge (ITC) İnovasyon Ödülleri Üçüncülüğü

Kadın Liderlik Programı,
2013 ITC Kurumsal Sosyal Sorumluluk alanında birincilik ödülü

[EMPOWER]®

Sanofi Türkiye Empower Programı,
2012 Sanofi Kıtalararası Yarışması, Yılın En İyi İnsan Kaynakları Projesi

Sanofi Türkiye
2011
Sürdürülebilirlik
Raporu

Sanofi Türkiye Sürdürülebilirlik Raporu,
2012 Sanofi ITC "Performing for our Future" Ödülleri Birinciliği

SANOFİ
BENİM
I AM SANOFİ

Sanofi Türkiye, "Sanofi Benim Kampanyası",
2013 Sanofi Kültür alanında en iyi proje ödülü

DIŞ ÖDÜLLER

AKADEMIKA®

AkademiKA®, 2012 Stevie Awards,
"En İyi Yeni Ürün ve En İyi Kurumsal İmaj Etkinliği" Ödülü

"Okulda Diyabet Programı",
2012 Farmaskop Ulusal Sağlık
Yaratıcılık Ödülleri "En İyi
Bilinçlendirme/Farkındalık
Kampanyası" Ödülü

2013 Uluslararası Peer Ödülleri
"En çok Etki Yaratan" Ödülü

Sanofi Türkiye - Geleceğin Kadın Liderleri Projesi,
Gönüllü Proje Sponsorluğu,
2012 Uluslararası Communitas Ödülü

ZENTIVA
BİR SANOFİ KURULUŞUDUR

Zentiva, 2012-2013, Kariyer.net,
"İnsana Saygı Ödülü"

Zentiva, 2012-2013
"Kırklareli İlinde En Çok Prim Ödeyen 3.
Şirket Ödülü", Kırklareli Sosyal Güvenlik İl
Müdürlüğü

Zentiva, 2012,
İMMİB İhracatın Yıldızları:
Türkiye'nin En Büyük 3. İlaç İhracatçısı

EKONOMİK PERFORMANS VE RİSK YÖNETİMİ

EKONOMİYE KATKI

Sanofi Türkiye, operasyonlarını gerçekleştirirken tüm paydaşları ve ülke için yarattığı ekonomik değeri aşağıdaki başlıklar altında değerlendirmektedir:

- › Finansal performans
- › İhracata katkı
- › Yerel ekonomiye katkı
- › Yaratılan istihdam
- › Türkiye'nin Ar-Ge merkezi olma hedefine katkı

Finansal Performans

Operasyonlarımızın sürekliliğini sağlamak için finansal performansımızın da sürekliliğini sağlamayı hedeflemekteyiz.

SANOFİ TÜRKİYE

SATIŞ TUTARLARI (milyon TL)

2012 yılı **999** 2013 yılı **965**

SATIŞ ADETLERİ (milyon kutu)

2012 yılı **304** 2013 yılı **257**

2013 yılı itibarıyla Sanofi Türkiye ürünlerinin şirketlerimize göre dağılımı aşağıdaki şekildedir:

İhracata Katkı

Sanofi Türkiye aynı zamanda ülkenin 5. büyük ilaç ihracatçısı konumundadır ve Türkiye'nin dış ticaretine önemli bir katkı sağlamaktadır. Sanofi Türkiye'nin üretiminin yaklaşık %12'si ihraç edilmektedir. Zentiva Lüleburgaz tesislerinden yapılan ihracatın önemli bir bölümü ise Almanya, İngiltere, İspanya, İtalya ve Portekiz gibi Batı Avrupa ülkelerindedir. Ayrıca Ortadoğu pazarı da Şirketin ihracat faaliyetlerinde önemli bir yere sahiptir.

İhracatımız	2012	2013
Kutu (adet)	31 m	38,6 m
TL	77,9 m	80,4 m

Yerel Ekonomiye Katkı

Sanofi Türkiye, ilaç ithalatının yanısıra Türkiye’de Zentiva Lüleburgaz tesislerinde üretim yaparak ve ihracat gerçekleştirerek ülkenin ekonomik kalkınmasına katkı sağlamaktadır. Üretimde kullanılan ürün ve hizmetlerin önemli bölümünü yurtiçinden tedarik ederken, yerli tedarikçileri standartlarını uluslararası düzeye çıkartmaları için destekleyerek sektörde kalite standartlarının yükselmesine de katkıda bulunmaktadır.

Yerel Tedarik

Satın Alma	2012	2013
Grup dışı yerel tedarik (TL) ⁷	353 m	335 m
Grup dışı yerel tedarikğin tüm grup dışı satın alma içindeki payı	%70	%69

Endüstriyel Operasyonlar: Zentiva Lüleburgaz Tesisleri

Türkiye’nin en büyük Ar-Ge ve üretim merkezlerinden biri olan tesis, 338.000 m² alana ve yıllık 450 milyon kutu ilaç üretim kapasitesine sahiptir. Zentiva’nın dünyada sattığı her dört kutu ilaçtan biri Lüleburgaz’daki fabrikada üretilmektedir. Üretim %51’i fason olarak, %49’u ise Zentiva ve Sanofi için gerçekleştirilmektedir. Lüleburgaz üretim tesislerinde 725 farklı formda ürün üretilmekte ve bu da Türk ilaç sektöründe toplam ürünlerin %18’ini oluşturmaktadır.

Zentiva Lüleburgaz Tesisleri Üretimi

Fabrikasını bir mükemmellik merkezine çevirerek Lüleburgaz’daki Zentiva Tesisleri’nde tam kapasite üretim yapmayı hedefleyen Sanofi, 2013 yılında 40 ülkeye yapılan ihracat ile dünyanın antibiyotik tedarik üssü olmak amacındadır.

Zentiva Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) bünyesinde yer alan İstanbul Maden ve Metalciler İhracatçı Birlikleri tarafından verilen *İhracatın Yıldızları* ödül programında, Eczacılık Ürünleri alanında 2009 yılından itibaren her yıl ilk üçte yer almaktadır.

Yaratılan İstihdam

Sanofi Türkiye yurt çapında 1.726 çalışanıyla önemli bir istihdam yaratmaktadır. Bu istihdamın önemli bölümü Zentiva Lüleburgaz Tesisleri’nde gerçekleşmektedir.

Sanofi Türkiye’nin yerel istihdam politikası nedeniyle işe alımlarda yerel halktan seçim yapılmasına özen gösterilmektedir. Örneğin, Samsun ilinde çalışacak bir Tıbbi Tanıtım Sorumlusunun işe alım sürecinde bu ilde yaşayan adaylar arasından seçim yapılması tercih edilmektedir.

2013 yılında şirketimizde organizasyonel optimizasyon çalışmaları gerçekleştirilmiş, yerel istihdam oranı ise aynı seviyelerde kalmıştır.

İSTİHDAM

Çalışan sayısı (Sanofi Türkiye)

Mavi yakalı çalışan sayısı

Lüleburgaz Yerel İstihdam Oranı⁸

Lüleburgaz Zentiva Fabrikası’nda hayata geçirilen *Potansiyel Aday Yetiştirme (PAYE)* projesiyle üniversiteden yeni mezun olmuş veya üniversiteyi bitirmek üzere olan ve Lüleburgaz’da yerleşik potansiyel adaylara fırsatlar sunulmaktadır. Programın temel amacı kariyerinin henüz başında olan beyaz yakalı çalışanlara iş başında eğitimler ve kontrollü bazı sorumluluklar vererek, gelecekte oluşacak boş pozisyonlara aday yetiştirmektir.

8. Lüleburgaz’da yaşayan çalışanların sayısı 2012 için 456; 2013 için 449’dur.
9. Kaynak: Türkiye İlaç Sektörü Vizyon 2023 Raporu, AİFD

Türkiye’nin Ar-Ge Merkezi Olma Hedefine Katkı

Ar-Ge’ye yatırım yapan, teknolojiyi geliştiren ve geliştirdiği teknolojiyi ürüne dönüştüren ülkeler rekabetçilik sıralamasında yukarıya tırmanmaktadır. İlaç endüstrisinde katma değer yaratan ve rekabetçilikte öne çıkmanın tartışmasız anahtarı kabul edilen yenilikçi ilaçlara dünya çapında yılda 120 milyar USD üzerinde yatırım yapılırken, Türkiye’de ilaç sektörünün yıllık Ar-Ge yatırımı 60 milyon USD civarında kalmakta ve ülke küresel yatırımlardan sadece %0,04 pay alabilmektedir.⁹

Türkiye’nin hedeflerinin ve kurumsal sorumluluğunun bilincinde olan Sanofi Türkiye, klinik araştırmalar kapsamında yıllık yaklaşık 10 milyon TL yatırım gerçekleştirmektedir. 20 kişilik klinik araştırma ekibimiz dışında araştırma merkezleri bünyesinde yer alan, projelerde veri yönetimi ve koordinasyon konularında araştırmacılara destek sağlayan 30 saha görevlisinin istihdamı da bu projelerin hayata geçirilmesiyle mümkün olmuştur.

Sanofi Türkiye, devlet Ar-Ge merkezi sertifikası olan ilk çok uluslu firmadır. Şirket, bünyesinde yer alan Zentiva Sağlık Ürünleri Ar-Ge Merkezi’nde yeni ürün geliştirmeye yönelik Ar-Ge çalışmalarını 2013 yılı boyunca alanında uzman 74 Ar-Ge çalışanı ile sürdürmüştür. Zentiva Sağlık Ürünleri Ar-Ge Merkezi’nin yıllık Ar-Ge bütçesi ortalama 15 milyon TL’dir.

YÖNETİŞİM VE RİSK YÖNETİMİ

Operasyonel Yapı ve Yönetişim

Sanofi Türkiye Yönetim Kurulu, Grup Şirketlerinin ticari ve endüstriyel faaliyetlerini Ülke Müdürü başkanlığında yürütmektedir. Sanofi Türkiye Yönetim Kurulu Grup Şirketlerinin Genel Müdürleri, Satış ve Pazarlama Direktörleri, Kurumsal İlişkiler, Pazara Erişim ve İletişim, Medikal, Hukuk, İş Mükemmelliği, Finans ve İş Çözümleri, İş Geliştirme ve Stratejik Girişimler ile İnsan Kaynaklarından oluşan Ortak Hizmet Fonksiyonları ve Endüstriyel Operasyonlar Bölümü'nün üst düzey yöneticilerinden oluşmaktadır.

Sanofi Türkiye Ülke Müdürü, Sanofi Grubu'nun Türkiye ve Ortadoğu Bölgesi'nden Sorumlu Başkan Yardımcısı'na bağlı olarak çalışmaktadır.

Sanofi Türkiye'de Yerel Uyum Komitesi ve Şirket içindeki çeşitli projeler için kurulan yürütme komiteleri kendi sorumluluk alanlarında faaliyet göstermektedir. En yüksek yönetim organının başkanı olan Sanofi Türkiye Ülke Müdürü icra görevini de yürütmektedir.

Sürdürülebilirlik performansı Grubun üst yönetim sürecinde en önemli kilit performans göstergelerinden biridir. Sanofi Türkiye'nin üst yönetimi Şirketin sürdürülebilirlik performansını da içeren tüm performanslarından sorumludur.

Sektörel Riskler ve Fırsatların Değerlendirilmesi

İlaç sektörü 2004 yılından bu yana devletin uyguladığı sağlıkta dönüşüm programı çerçevesinde önemli bir değişim sürecinden geçmektedir. Sağlıkta dönüşüm programı esas olarak tüm Türkiye'de hastaların kaliteli sağlık hizmetlerine eşit düzeyde erişimini hedeflemektedir. Program kapsamında uygulanan politikalar hastaların sağlık hizmetlerine daha yaygın ve hızlı erişimini sağlamış ve ülkedeki sağlık sisteminin dünya çapında önemli bir noktaya gelmesini sağlamıştır. Sağlığa erişimin artması, Türkiye'nin genel demografik profili Türkiye'yi ilaç endüstrisi için önemli bir konuma getirmiştir. Bununla birlikte, devletin sağlık harcamalarının finansmanında potansiyel riskler vardır.

İklim Değişikliği

İklim değişikliği konusu Sanofi'nin küresel önceliklerindedir. 2005 yılında bu konudaki çalışmaların düzenlenmesi ve en üst düzeyden yönlendirilmesi amacıyla Sanofi İklim Değişikliği Komitesi kurulmuştur. Komite stratejiyi belirlemenin yanısıra, küresel operasyonlarda enerji verimliliği çalışmalarını koordine etmektedir. Sanofi Türkiye'de küresel sürdürülebilirlik yaklaşımı kapsamında iş yapış süreçlerinin her aşamasında kamu sağlığını korumak ve iklim değişikliğiyle mücadele etmek amacıyla çevresel etkilerini en aza indirmeye çalışmakta, çalışanlarının da bu bilinçle hareket etmesi için çaba göstermektedir. Özellikle Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nde yapılan enerji verimliliği çalışmaları ve kimyasal atıklardan doğacak riskleri bertaraf etmek için uyguladığımız yöntemler bu konuda emsal teşkil etmektedir.

İş Sürekliliği Planı

İlaç tedarik sürecinde iş sürekliliği ve beklenmeyen durumlarda üretimin devamlılığının sağlanarak hastaların ilaca erişimlerini garanti altına almak önemli risk yönetimi başlıkları altında yer almaktadır. Sanofi Türkiye'nin iş sürekliliği ve bu alandaki risk yönetim mekanizmaları her yıl gözden geçirilmekte ve gerekli görevlendirmeler iş tanımlarında yer almaktadır.

Yeni Ürünlerin Türkiye'de Sunumu İçin Risk Fayda Analizi

Sanofi Türkiye'de yeni ürünler Şirketin yurtdışındaki merkezlerinde geliştirildikten sonra Türkiye'de ruhsatlandırılmaktadır. Ruhsatlandırma sonrasında ürünün Türkiye'de Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından ödemesinin yapılabilmesi amacıyla bir geri ödeme başvuru dosyası hazırlanmaktadır. Bu dosyada sağlık ekonomisi analizi sunulması zorunludur ve Şirket tüm yeni ürünler için bu analizleri yaparak SGK'ya sunmaktadır. Bu çalışmalarda genellikle ürüne geri ödeme verilmesi sonucunda ürünün kamu sağlığı ve ülke ekonomisine etkisi analiz edilmektedir.

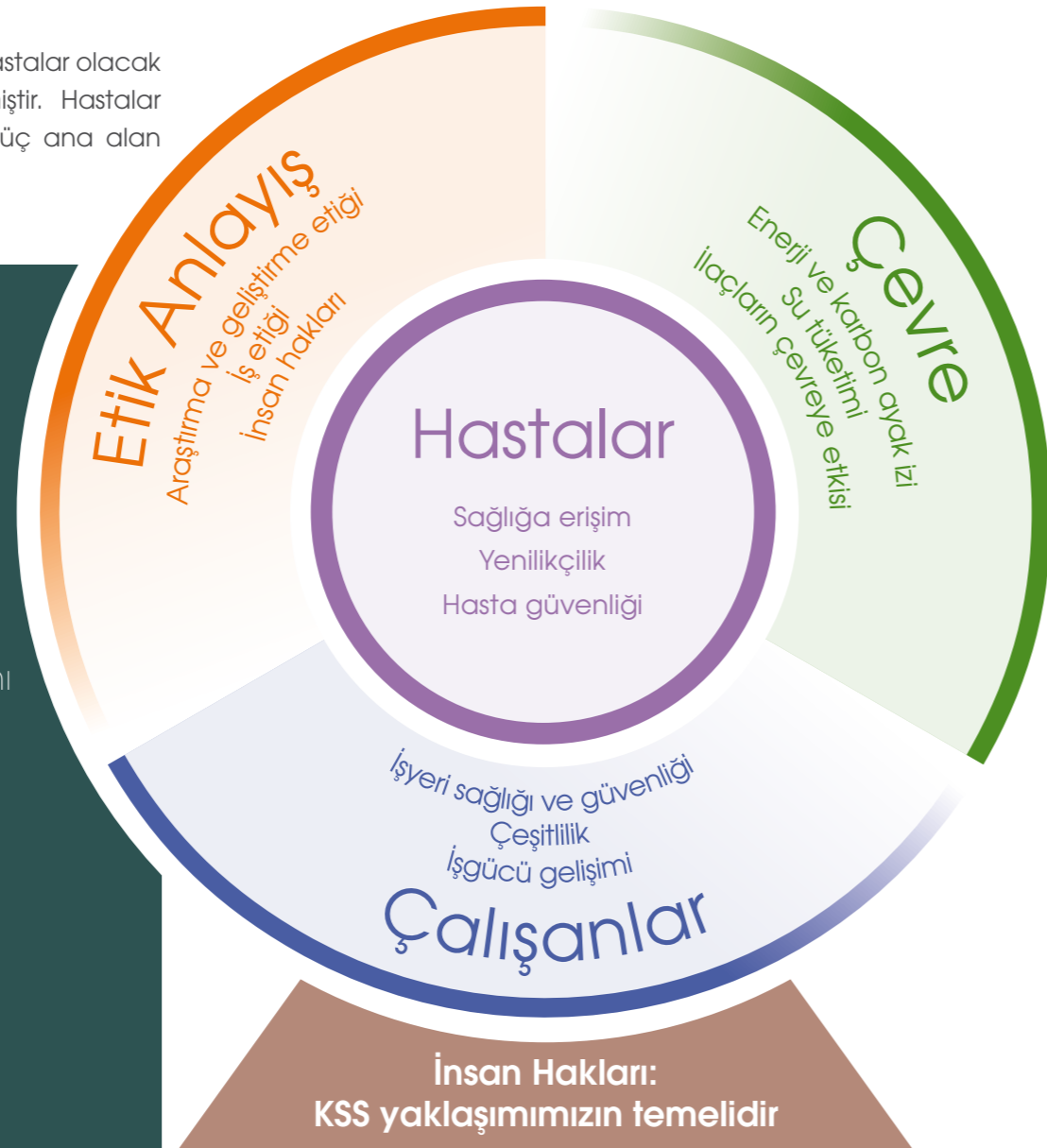
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMI

SANOFİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Sanofi Grubu, sürdürülebilirlik çalışmalarında etki alanı içinde en çok fark yaratacağı alanlara odaklanmaktadır. Sağlık sektörünün küresel liderlerinden olan Sanofi, kendi uzmanlığını ve kaynaklarını dünyadaki tüm insanların sağlık hizmetlerine erişimini desteklemek için kullanmaktadır.

Sanofi'nin sorumluluğu, aktivitelerinin odağında Hastalar olacak şekilde, Sanofi temel iş stratejisine dahil edilmiştir. Hastalar haricinde sürdürülebilirlik yaklaşımının odağında üç ana alan daha bulunmaktadır: Etik, Çalışanlar ve Çevre.

110 bin çalışanıyla 100'ü aşkın ülkede faaliyet gösteren Sanofi Grubu 100 yıllık geçmişinden gelen gücünü ve bilimsel kaynaklarını, deneyim ve uzmanlığını sağlık hizmetleri sektöründe sorumluluklarını yerine getirmek ve çözümün bir parçası olmak amacıyla kullanmaktadır.

SANOFİ TÜRKİYE VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Toplumun her bireyinin kaliteli sağlık hizmetlerine ulaşmasını sürdürülebilirlik stratejisinin temel taşı olarak kabul eden Sanofi Türkiye, bu doğrultuda çalışmalarını sürdürmektedir. Sanofi Grubu'nun dünyada uzun yıllardır stratejik olarak yaklaştığı bu konudaki uygulamaları, Türkiye operasyonları için de bir kılavuz görevi üstlenmiştir. Küresel uygulamalarla uyumlu, ancak Türkiye operasyonları için de özel olarak geliştirilmiş çalışmalar, 2011 yılında KSS (Kurumsal Sosyal Sorumluluk) Komitesi'nin kurulmasıyla başlatılmıştır.

Bu komitenin çalışmaları sonucunda, 2012 yılında Sanofi Türkiye ilk GRI (Global Reporting Initiative) standartlarında Sürdürülebilirlik Raporu'nu yayınlamıştır. Bu rapor hem Türkiye'de ilaç sektöründe, hem de Sanofi Türkiye'nin bağlı olduğu Kıtalararası Bölge (ITC) kapsamında ilk ülke raporlarından biri olmuş ve emsal teşkil etmiştir.

Sanofi Türkiye 2011 Sürdürülebilirlik Raporu 2013 yılında 'Performing for our Future' (Geleceği Şekillendirenler) ödülünde Sanofi Grubu'nun faaliyet gösterdiği Sanofi Intercontinental (ITC) Bölgesi'nde ödüle layık görülmüştür.

Sanofi Türkiye'nin 2012'de yayınladığı "2011 Sürdürülebilirlik Raporu" nun iletişimini yapmak ve çalışanlarının aidiyet duygusunu pekiştirmek için başlattığı Sanofi Benim kampanyası, Sanofi'den 'kültür' kategorisinde ödül almıştır. "Biz bütünün parçalarıyız, bu değer ve başarı zincirinin vazgeçilmez halkalarıyız" mesajının verildiği Sanofi Benim filminde Sanofi Türkiye çalışanları Şirketin değerlerinin, vizyonunun ve Türkiye'ye yaptığı sürdürülebilir katkının birer parçası olduklarını anlatarak kampanyaya katılmışlardır.

Sürdürülebilirlik Yönetimi

Sanofi Türkiye’de Ülke Müdürü başkanlığında ve Kurumsal İlişkiler, Pazara Erişim ve İletişim Departmanı koordinasyonunda sürdürülen Sürdürülebilirlik ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk ile ilgili çalışmalar, Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS) Komitesi tarafından yürütülmektedir.

Şirket bünyesindeki her birimin temsilcilerinden oluşan Kurumsal Sosyal Sorumluluk Komitesi 2011 yılında kurulmuştur ve her yıl eklenen yeni üyelerle varlığını devam ettirmektedir. Komite üyeleri yıl içinde düzenli olarak bir araya gelmektedir. Yaklaşık 30 kişiden oluşan bu ekibin öncelikli görevi Sanofi Türkiye Sürdürülebilirlik Raporu hazırlık çalışmalarını yürütmek, veri toplama çalışmalarının daha verimli ve hızlı olmasını sağlamak, şirket içinde KSS süreçlerini etkin bir şekilde yürüterek KSS projelerinde gönüllülük esasıyla sorumluluk almak ve bu kültürün tüm kuruma yayılmasını sağlamaktır.

Aykan Ukal
Birinci Basamak Tedavi
Pazarlama Müdürü

Aysun Hatipoğlu
Kurumsal İlişkiler,
Pazara Erişim ve İletişim
Direktörü

Bengü Bütün
Organizasyonel
Gelişim Müdürü

Burak Pekmezci
Yeni Stratejik
Fırsatlar Müdürü

Burak Kıran
Klinik Araştırmalar
Ekip Müdürü

Burhan Destecioğlu
Uyum Direktörü

Canan Toktaş
Pazara Erişim ve İletişim
Destek Sorumlusu

Çiğdem Günem
Sanofi Pasteur
Dijital Pazarlama ve İletişim
Koordinatörü

Dilara Fırat
İletişim Koordinatörü
ve Kurumsal Sosyal
Sorumluluk Proje Müdürü

Dilara Karakoç
Pazar Araştırma ve
Kongre Organizasyon
Müdürü

Ekrem Özçelik
Hazine ve Müşteri
Kredileri Müdürü

Emel Toptancı
İnsan Kaynakları
Sorumlu Uzmanı

Eren Caşkurlu
İş Geliştirme ve Stratejik
Girişimler Direktörü

Gül Eroğlu
Hukuk İşleri
Direktörü

Gülenay Esen
Medikal İşleri ve
Medikal Enformasyon
Müdürü

Haydar Gürsel
Marka Bilimsel
Danışmanı

Hülya Adaloğlu
Çevre Görevlisi

İrte Topaloğlu
Kurumsal
İletişim Müdürü

İsmail Meşe
Muhasebe ve
Vergi Müdürü

Melih Üremen
İş Sağlığı ve Güvenliği
Sorumlu Uzmanı

Merve Mihçakan
MSS ve Üroloji
Pazarlama Müdürü

Mine Güven
Tüketici Sağlığı
Bölge Müdürü

Mine Sayit
Hastane Kıdemli
Marka Müdürü

Mutlu Aydınöğlü
Sanofi Pasteur Pazarlama
ve Satış Direktörü

Nazlıcan Akartuna
Kardiyoloji Pazarlama
Müdürü

Neslihan Yüce
Genzyime İş Birim
Direktörü

Orkun Bürün
Merical Pazarlama
ve Satış Müdürü

Pelin Kırıcı
Diyabet Pazarlama
Müdürü

Pınar Bahar
Merical Yönetici
Asistanı

Toros Şahin
Pazara Erişim Sağlık
Ekonomisi ve Politikası
Müdürü

Umud Oran
Formülasyon
Geliştirme Yöneticisi

Yılmaz Karamürsel
İnsan Kaynakları ve
İdari İşler Müdürü

Zeynep Soyul
İç Kontrol Müdürü

Sürdürülebilirlik Yaklaşımı

Sanofi Türkiye faaliyette bulunduğu sektör nedeniyle çalışanlarının, hastaların, tedarikçilerinin ve ilgili tüm kilit paydaşlarının sosyal, çevresel, ekonomik ve etik konularda talepleri ve beklentileri olduğunun, bu beklentilerin sürekli olarak değiştiğinin farkındadır. Sürdürülebilirlik kapsamındaki alanlarda sürekli değişen ve gelişen paydaş beklentileri, strateji ve politikaların da dinamik ve değişken özellikler taşımasını gerektirmektedir.

Sanofi Türkiye, operasyonlarını sürdürürken sürekli ve düzenli olarak tüm paydaşlarıyla diyalog platformları geliştirmekte, paydaşlarının görüşleri doğrultusunda süreçlerini düzenlemekte ve operasyonlarını yönetmektedir. Bu platformlar ve ilgili paydaş grupları 2011 Sürdürülebilirlik Raporu’nda yayınlanmıştır.

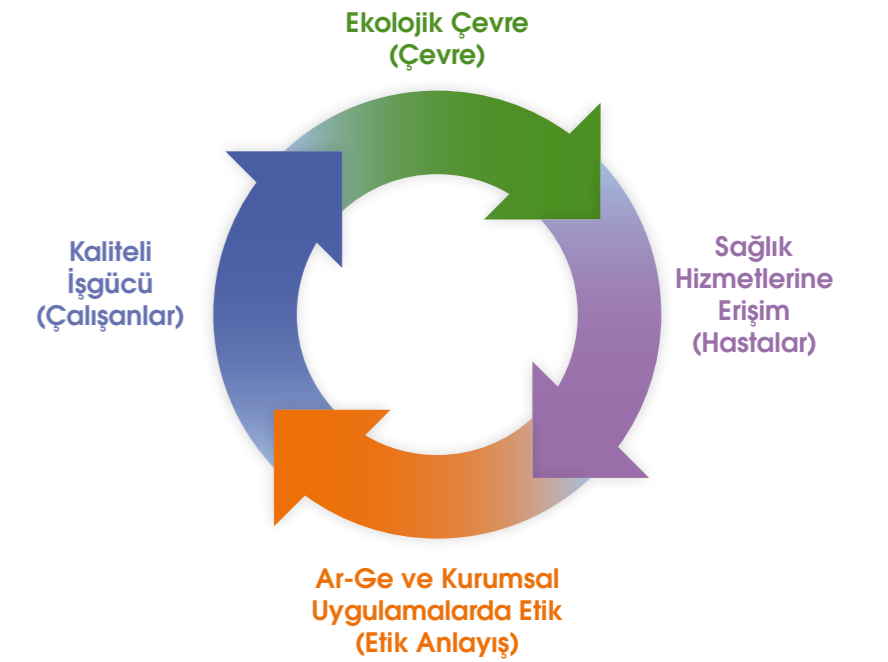
Sanofi Türkiye sürdürülebilirlik stratejisini de paydaşlarının sosyal, çevresel ve ekonomik beklentilerini temel alarak oluşturmuştur. 2012 yılında strateji ve öncelikleri paydaşların beklentisi doğrultusunda geliştirebilmek için ‘Öncelik Çalışması’ da yapılmıştır. Bu nedenle bölgesel farklılıklar ve dolayısıyla değişen beklentiler ve koşullar, Sanofi Türkiye’nin KSS Stratejisinin oluşturulmasında bir dayanak olmuştur. Paydaşlarımız, paydaş katılım platformları ve öncelik belirleme sürecimiz 2010-2011 Sürdürülebilirlik Raporunda detaylı olarak belirtilmiştir.¹⁰

2013 yılında KSS Komitesi üyeleriyle yapılan çalışmalarda Sanofi Türkiye KSS Stratejisi belirlenmiştir. Bu strateji Türkiye Üst Yönetimi tarafından da onaylanmıştır.

Sanofi Türkiye Sürdürülebilirliğin iş yapış biçiminin bir parçası olması ve kurumsal stratejileriyle entegre biçimde hayata geçirilebilmesi amacıyla, Sanofi Grubu’nun global stratejisini temel alarak Türkiye’deki paydaşlarının da geri bildirimlerini değerlendirerek kendi strateji ve önceliklerini belirlemiştir.

Sürdürülebilirlik Vizyonu

Sanofi Türkiye kaliteli işgücü, etik yaklaşımı, bilimsel ve akademik işbirlikleri ile ekolojik çevreyi de koruyarak sağlık hizmetlerine erişim sağlamaktadır.

Sanofi Türkiye’nin sürdürülebilirlik vizyonu, sürdürülebilirlik stratejisinin de çıkış noktasını oluşturmaktadır. Sürdürülebilirlik stratejisi şirketlerin sosyal, çevresel ve ekonomik sorumluluk alanlarındaki güçlü yanlarını vurgulayan ve bu alanlarda sürekli gelişimi hedefleyen vizyonu doğrultusunda şekillenmektedir.

Sürdürülebilirlik Stratejisi

Sanofi Türkiye'nin sürdürülebilirlik stratejisi, Sanofi'nin etik ve çalışanlarına yatırım yapan bir şirket olarak kalite ve Ar-Ge odaklı kurumsal vizyonu, yenilikçi, bilimsel ve akademik işbirliğine açık deneyimleriyle, toplumun gereksinimlerine bağlı olarak şekillenen konularda anlamlı bir katkı sağlamayı ve değer yaratmayı amaçlamaktadır.

Amacımız, faaliyet gösterdiğimiz bölgelerde bugün ve gelecekte daha sağlıklı nesiller için destek olmanın yanısıra, sağlık hizmetlerinde sürdürülebilir ve paydaş beklentilerine yanıt verebilir bir şirket olmaktır. Bunu gerçekleştirebilmek için sektörümüzün sorunlarını ve gelişmeleri yakından izlemek; operasyonlarımız ve iş etiği anlayışımızla çözümün bir parçası olmak, farkındalık yaratmak ve paydaşlarımızı da bu konuda bilgilendirmek ve gelişimlerine katkıda bulunmak gerektiğinin bilincindeyiz.

Stratejik Öncelikler

Vizyonumuzu hayata geçirmek için aşağıdaki öncelikli alanlarda sürekli gelişim ve iyileşme hedefiyle hareket edilmektedir.

RAPOR HAKKINDA

Sanofi Türkiye'nin yayınladığı ikinci Sürdürülebilirlik Raporu, Sanofi Türkiye'nin 2012-2013 dönemindeki sosyal, çevresel, ekonomik ve etik performansını içermektedir ve Global Reporting Initiative (GRI) G3.1 raporlama çerçevesi, B başvuru düzeyine uygun olarak hazırlanmıştır. Rapor kapsamında yer alan bilgiler, aksi belirtilmedikçe Sanofi Türkiye çatısı altında yer alan Sanofi, Zentiva, Sanofi Pasteur ve Genzyme'in Türkiye performanslarını içermektedir. Sanofi Türkiye sürdürülebilirlik performansını ileriki senelerde de raporlamaya devam edecektir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
PERFORMANSIMIZ

HASTALAR

Tüm dünyada olduğu gibi Sanofi Türkiye'nin de faaliyetlerinin odağında hastalar ve onların ihtiyaçları bulunmaktadır.

Sanofi Türkiye kurulduğu günden bu yana hastalar için en iyi çözümleri sunma amacıyla onların öncelikleri doğrultusunda hareket etmektedir ve ürünleriyle birlikte tüm süreçlerini hasta ihtiyaçlarına göre şekillendirmektedir.

Hastalar için gerçekleştirilen faaliyetler üç ana hedef kapsamında uygulanmaktadır:

1 Sağlık Hizmetlerine Erişim:

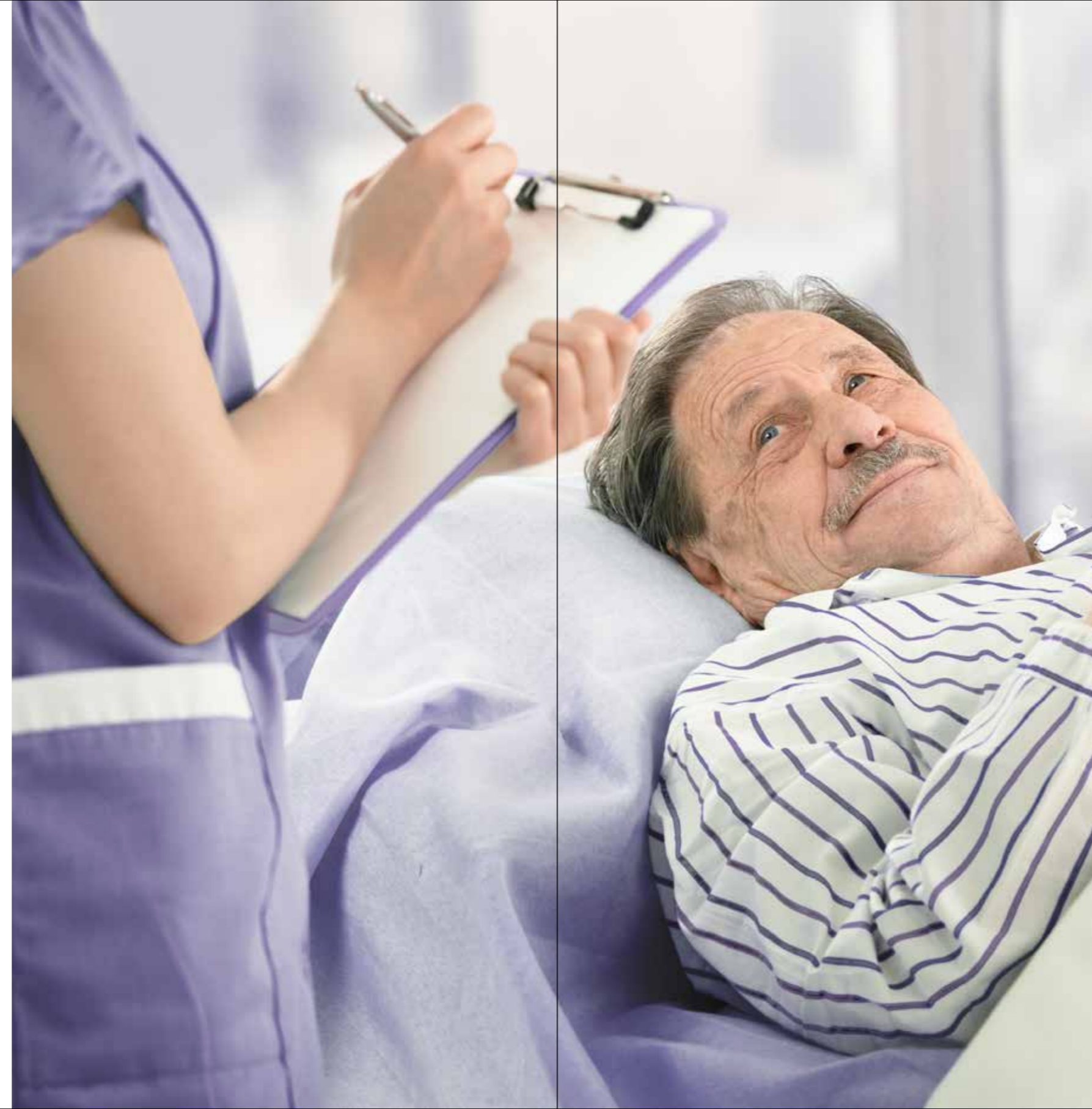
Hastaların kaliteli sağlık hizmetlerinden en uygun şekilde yararlanabilmesini sağlamak

2 Yenilikçilik:

Hastaların ihtiyaçlarının daha iyi bir şekilde karşılanabilmesi için yeni çözümler üretmek

3 Hasta Güvenliği:

Hastaların tıbbi ve bireysel açıdan güvenliğini en üst düzeyde gerçekleştirmek

SAĞLIK HİZMETLERİNE ERİŞİM

İnsan sağlığını olumlu yönde etkileyecek her türlü sağlık hizmetine ve kaliteli ilaçlara erişimi desteklemek amacıyla, ekonomik açıdan sürdürülebilir bir çerçevede ilgili paydaşlarla işbirliği gerçekleştirerek, inovasyonu garanti altına almaya kararlıyız.

Dünyada sağlık sektöründeki en önemli sorunlardan biri hastaların mevcut sağlık hizmetlerine erişimi olarak kabul edilmektedir. Bu sorunun temel nedenleri arasında hastaların ve sağlık uzmanlarının eğitimi, teknolojik altyapı, ekonomik yetersizlikler, coğrafi farklılıklar sayılabilir.

“İlaçlar tek başına yeterli değildir. Sanofi'nin küresel sağlık sorunlarına sürekli katkısını, milyonlarca hayatı tehdit eden ve etkilemeye devam edecek olan hastalıklara karşı geliştirdiği geniş ilaç ve aşı portföyü ile göstermeye devam ediyoruz. Aynı zamanda sağlık ürünleri sunmanın çözümün sadece bir parçası olduğunu da biliyoruz. Bu sebeple stratejimiz bakımın devamı üzerine kurulmuştur. Bu kapsama, hastalığın önlenmesi, tanımı ve tedavisini de içerecek şekilde hastalığın gözlemlenmesi ve uzun süreli bakımı da dahildir. Hastalar için sürekli en iyi sonuçları alabilmek amacıyla, hizmetlerimizi sağlıklı yaşamdan başlayarak tüm tedavi süreçleri boyunca geliştirmeyi hedefliyoruz.”

Sanofi Türkiye hastaların sağlık hizmetlerine erişimini desteklemek için farklı paydaş gruplarıyla işbirliği içerisinde olarak kaliteli ilaç ve aşı gamını geniş kitlelere sunmakta ve sağlık uzmanlarına farklı platformlarda eğitim fırsatı vermektedir.

Bu çalışmaların amacı ise:

- › Sağlık ihtiyaçlarını anlamak
- › Kitlelerin hastalıklar hakkında bilgilendirilmesi
- › Sağlık uzmanlarının eğitime katkıda bulunmak
- › İlaçlara erişim
- › Bilgi ve teknoloji transferi

SAĞLIK İHTİYAÇLARINI ANLAMAK

Diyabet 2020 Projesi

Diyabet 2020 programı diyabet tedavisi alanında belirli bir yol haritası geliştirmek üzere başlatılmıştır. T.C. Sağlık Bakanlığı, IDF (Uluslararası Diyabet Federasyonu) ve DSÖ (Dünya Sağlık Örgütü) tarafından desteklenen proje hastalığın tedavisinde rol üstlenen ilgili tüm tarafları kapsamaktadır. Sanofi Türkiye bu çerçevede projenin koşulsuz destekçisi olarak yer almaktadır. Çalışmanın sonucu diyabet hastalığının yönetiminde ulusal politika belgesi olacak ve ulusal vizyon, hedefler, stratejiler ile 2010-2020 dönemi için bir çalışma planını içermektedir. Mayıs 2009'da başlatılan projeye ilgili tüm tarafların; yani diğerlerinin yanı sıra akademisyenlerin, düzenleyicilerin, hastaların ve STK'ların katılımı sağlanmıştır. Kasım 2010'da yayınlanan ayrıntılı plan diyabet için ulusal bir vizyon geliştirilmesinde önemli bir rol oynamıştır.

Diyabet 2020, 2011 yılından bu yana Cumhurbaşkanlığı himayesinde yürütülen "Diyabeti Durduralım" projesinin itici gücü olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda hastalar, yakınları, hükümet temsilcileri, milletvekilleri, sağlık uzmanları, sivil toplum kuruluşları ve sektör temsilcileri tarafından, Türkiye'de diyabetin önlenmesi için çözüm ve öneriler sunmak üzere bir "Diyabet Parlamentosu" oluşturulmuştur. Parlamentosunun ilk toplantısı 19 Kasım 2011'de düzenlenmiş ve hazırlanan rapor kamuoyuna sunulmuştur. 2012 ve 2013'te gerçekleştirilen ikinci ve üçüncü Diyabet Parlamentoları tüm ilgili dernekleri, sağlık uzmanlarını, milletvekillerini ve resmi kurum temsilcilerini bir araya getirmiştir.

**Okulda
diyabet
programı**

**60.000
OKUL**

**7.500.000
ÖĞRENCİ**

**585.000
ÖĞRETMEN**

**581.000
VELİ**

HASTALIKLAR HAKKINDA BİLGİLENDİRME

Hastalıklar konusunda hastaların ve sağlık uzmanlarının doğru bilgiye ulaşması ve bilinçlendirilmesi amacıyla farklı çalışmalar yürütülmektedir. Bu faaliyetlerin hem hastalıkların erken teşhisi ve tanımı, hem de kitleler tarafından daha iyi anlaşılabilmesi için katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Okulda Diyabet Programı

T.C. Sağlık Bakanlığı Ulusal Diyabet Kontrol Programı (DİAPTÜRK) çerçevesinde, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, T.C. Sağlık Bakanlığı ile Çocuk Endokrinoloji ve Diyabet Derneği tarafından yürütülen ve Sanofi Türkiye tarafından koşulsuz desteklenen "Okulda Diyabet Programı" ile çocuklarda diyabet belirtileri ve şişmanlık konusunda farkındalık oluşturmak ve sağlıklı nesillerin yetiştirilmesine katkıda bulunmak hedeflenmiştir.

2010'da başlatılan program sayesinde, diyabetli çocukların yaşam kalitesini yükseltme konusunda üç yılda önemli ve somut adımlar atılmıştır. Düzenlenen eğitimlerle öğretmen ve veliler diyabet olduklarından şüphelendikleri çocukları tedaviye yönlendirirken, çocuklarda şişmanlık ve sağlıklı beslenme konusunda güçlü bir farkındalık oluşturulmuştur.

Sanofi Türkiye ekibinin desteklediği 'Okulda Diyabet Eğitim Programı' Sanofi'ye de örnek olmuştur ve Türkiye'de bir ilk olan "Okulda Diyabet Eğitim Programı"nın Sanofi ve Uluslararası Diyabet Federasyonu (IDF) işbirliğinde Hindistan ile Brezilya gibi ülkelerde de hayata geçirilmesi planlanmıştır. Program kapsamında Türkiye'de 60 bin okulda 7,5 milyon öğrenciye, 585 bin öğretmene ve 581 bin veliye ulaşılmış, yüzyüze eğitimler verilmiş ve endokrinoloji merkezlerinde diyabet tanısı konan öğrencilerin öğretmenlerine mektuplar gönderilmiştir, ayrıca program ile ilgili bilgilendirici mektuplar okul yönetimlerine iletilmiştir. Okulların diyabetli çocukların ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenmesine katkı sağlayan ve Türkiye'de fark yaratan 10 öğretmen¹¹, 2013 yılında Sanofi Paris'te düzenlenen ödül törenine katılmıştır. Okulda Diyabet Programı'nın bir sonucu olarak T.C. Milli Eğitim Bakanlığı 2013 yılında Türkiye çapında 60.000 okula, tip 1 diyabetli okuyan çocukların eğitimine daha iyi rehberlik yapılması amacıyla, 'diyabetli çocuklar' konulu yeni bir bilgilendirme yapmıştır.

Pharmavax

Pharmavax Projesi Sanofi Pasteur Türkiye'nin uzmanlık dernekleriyle birlikte eczanelerde halka yönelik grip ve zatürre aşılama bilincinin artırılması için desteklediği bir projedir. 2011 yılı pilot çalışmalarında toplam 300 eczane seçilmiştir. Bu eczaneler için Türk İç Hastalıkları Uzmanlık Derneği önerileriyle bilgilendirme materyalleri hazırlanmıştır.

Diavax

Sanofi Pasteur Türkiye'nin uzmanlık derneklerinin aktif katılımı ve koordinasyonu ile ulusal aşı önerileri çerçevesinde desteklediği Diavax, ulusal, çok merkezli, tedavi stratejisine müdahale etmeyen, dokuz ay süreli tek bir boylamsal kayıt dönemini kapsayan prospektif bir kayıt çalışmasıdır. Bu çalışma, önemli bir enfeksiyon risk grubu olan diyabetik hastalarda influenza ve pnömokokkal hastalığa karşı aşılama düzeylerini araştıran Türkiye'deki ilk araştırmadır. 2013 yılında yayınlanan çalışma sonuçlarının hastalarda aşılama konusunda farkındalıklarının artmasına katkıda bulunması beklenmektedir.

Sanofi Pasteur Aşı Danışma Hattı

"Aşı Danışma Hattı" herkesin sorularına açık bir hat olarak hizmet vermektedir ve 2013 yılında 1.238 kişiye konuyla ilgili destek verilmiştir. www.asidanisma.com sitesinde ise aşıya dair bilgiler sunulmuş ve bu sayede kamuoyunun bilgilendirilmesi sağlanmıştır.

SAĞLIK UZMANLARININ EĞİTİMİNE KATKI

Prostart

Prostart, prostat kanseri tedavisiyle ilgili hekimler için Nisan 2013 tarihinde hayata geçirilen dijital bir iletişim platformudur. Platformun amacı prostat kanseri tedavisiyle ilgili hekimlere yönelik vaka inceleme ve tartışma ortamı sağlamaktır. www.prostart.pro'ya üye olan medikal onkolog, radyasyon onkoloğu ya da üro-onkologlar diledikleri fikir liderlerine vakalarıyla ilgili soru sorabilmekte ve 48 saat içinde geri dönüş alabilmektedir. Bu platform prostat kanseri tedavisiyle ilgilenen hekimler arasında bir iletişim ağı kurmayı ve tedavi protokolleri konusunda fikir alışverişinde bulunmalarını sağlamayı hedeflemektedir.

www.saglikpusulasi.com

2013 yılında www.saglikpusulasi.com internet sitesi üzerinden uzman hekimlerin katılımıyla, Merkez Ofisten toplam 39 canlı yayın gerçekleştirilmiştir. Yaklaşık 7.000 hekim diyabet, onkoloji, kardiyoloji ve psikiyatri konularında uzman hekimlerin konuşmacı olarak yer aldığı bu canlı yayınları izleme fırsatı bulmuştur. Canlı yayınlara ait video kayıtları hekimlerin daha sonra da izleyebilmesi için www.saglikpusulasi.com sitesine yüklenmiştir. Bu sayede hekimlerin konularında uzman fikir liderleri tarafından bilgilendirilmesi sağlanmıştır.

www.diyabette3d.com

İnternet sitesi tıbbi tanıtım için değişen çevre koşullarında, kapsamlı bilgiyi daha fazla hekime daha hızlı şekilde ulaştırabilmek amacıyla kurulmuştur. Diyabet tedavisiyle ilgilenen hekimlerin aktif olarak kullandığı internet sitesinde online kitaplar, canlı yayın sunumlar, web sitesine yüklenmiş sunumlar, kongre oturumları ve Sanofi Diyabet ürünlerine ait klinik çalışma bilgileri bulunmaktadır.

GenPro (Hekim Destek Programı)

Genzyme bünyesinde yürütülen GenPro, lizozomal depo hastalıklarının tanı ve tedavisine gönül vermiş uzman hekimleri buluşturan ve mevcut bilgi birikimlerine katkıda bulunan bir hekim destek programıdır. Programın amacı, farklı uzmanlık alanlarındaki hekimleri bir araya getirerek mevcut bilgi birikimlerini ve klinik tecrübelerini paylaşmalarını sağlamaktır. Bu sayede, birçok sistemde belirti veren ve mültidisipliner bir tedavi yaklaşımını gerektiren lizozomal depo hastalıklarının tanısının geç kalınmadan konması amaçlanmaktadır. 2013 yılında Fabry Hastalığı, Pompe Hastalığı ve diğer lizozomal depo hastalıkları konularında 14 şehirde GenPro toplantıları gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılara birçok branştan katılan 391 hekimin bu hastalıklar hakkındaki farkındalığı artırılmış ve branşlar arasında hasta sevk sistemleri kurulmuştur. GenPro'lara katılan hekimlerin %78'inin toplantıların günlük pratiklerine katkısının "çok iyi" düzeyde, kalan %22'sinin de "iyi" düzeyde olduğunu belirtmesi, yapılan anketlerde ortaya çıkan olumlu sonuçlar arasında yer almıştır.

GenPart (Hemşire Destek Programı)

Genzyme bünyesinde yürütülen GenPart, hemşirelerin lizozomal depo hastalıklarının tedavisinde infüzyonların hazırlanması ve uygulanması konusundaki bilgilerini güncelleyen ve onları donanım sahibi yapan bir destek programıdır. Lizozomal depo hastalıklarının tedavisi infüzyon şeklinde özel prosedürle hazırlandığından, hemşirelerin bu konuda üstün bilgiye sahip olmaları hastaların tedaviye uyumu ve tedavi sonuçlarının en üst düzeyde olması açısından büyük önem taşımaktadır. 2013 yılında Türkiye'nin her bölgesinde gerçekleştirilen 24 GenPart İnfüzyon Teknikleri eğitiminde toplam 144 hemşireye lizozomal depo hastalıklarının tedavisine yönelik infüzyonların hazırlanması ve uygulanması konusunda bilgi ve beceri kazandırılmıştır. Kliniklerinde GenPart eğitimi alan 144 hemşirenin %93'ü eğitim içeriğinin beklentilerini karşıladığını, kalan %7'si de eğitimlerin beklentilerinin üzerinde olduğunu belirtmiştir.

Bu Hafta Sizdeyiz

Bu Hafta Sizdeyiz, Türk Kardiyoloji Derneği ortaklığıyla hazırlanmış, www.saglikpusulasi.com platformundaki ilk dijital seminer programı olma özelliğini taşımaktadır. Bu seminerler sayesinde Türkiye'nin 12 farklı Kardiyoloji Kliniği'nden tüm Türkiye'ye canlı yayınlara ulaşılarak, kardiyoloji alanındaki güncel tanı ve tedavi konuları tartışılmıştır. Toplam 6.000 kardiyoloji ve dahiliye uzmanına ulaşılmıştır. Proje süresince 36 fikir lideri kardiyoloji uzmanıyla birlikte çalışılmıştır. Proje ayrıca sağlık pusulası internet sitesi üye sayısının artırılmasında da önemli bir rol oynamıştır.

İLAÇLARA ERİŞİM

© Caner AKINOC AK

Sanofi, Kaliteli ve Uygun Fiyatlı Jenerik İlaçlar Sunmaktadır

Kaliteli ve uygun fiyatlı ürünler sağlık hizmetlerine erişimi yaygınlaştırdığı için, jenerik ilaçlar, ilaçlara erişim stratejimizin önemli bir parçasını teşkil etmektedir. Jenerik ürünler pazarında varlığını geliştirmek için Sanofi hem jenerik ürün portföyünü genişletmektedir (oto-jenerik ürünler dahil) hem de stratejik satın almalar yapmaktadır.

Jenerik ürünler bölümümüzün temel taşı haline gelen Zentiva ile uygun fiyatlı, kaliteli jenerik ürünleri geliştirmekte, üretmekte ve hastaların kullanımına sunmaktayız.

BİLGİ VE TEKNOLOJİ TRANSFERİ: SANOFİ PASTEUR VE MEFAR ORTAKLIĞI

Sanofi Pasteur T.C. Sağlık Bakanlığı'nın Türkiye'de aşı üretimini destekleme stratejisine uygun olarak, halk sağlığı açısından kritik bir öneme sahip beşli aşıların dolum operasyonunu Türkiye'ye taşımıştır. Differi, tetanos, aselüler boğmaca, çocuk felci ve Hib enfeksiyonlarına karşı pentavalan aşı 2007 yılında T.C. Sağlık Bakanlığı'nın Ulusal Bağışıklama Programına dahil edilmiştir. T.C. Sağlık Bakanlığı daha sonra, Türkiye'de aşı üretimini desteklemek amacıyla, birinci evresi blister ambalajlama ve ikinci evresi aşı dolum prosesine ilişkin teknoloji ile teknik bilgi (know-how) transferini içeren ve 2 yıl içinde toplam 12 milyon doz pentavalan aşı tedarikine yönelik bir başka ihale duyurusunda bulunmuştur. Sanofi Pasteur gereken altyapıyı oluşturabilmek ve teknik bilgi (know-how) ile teknoloji transferini sağlayabilmek üzere projeye ilişkin fizibilite çalışmalarını yürütmüş böylece **Türkiye'deki "ilk" aşı üretim operasyonunu** gerçekleştirebilme fırsatını yakalamıştır.

Tesiste gerçekleştirilen montajlarının ardından ekipmanların ve sistemlerin her biri gerekli test ve yöntemler kullanılarak kalifikasyona tabi tutulmuş, bunların geçerli İyi Üretim Uygulamalarına (GMP) ve uluslararası kalite standartlarına uygunluğu T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından onaylanmıştır.

Çeşitli değerlendirme çalışmaları yürütüldükten sonra, ilgili üretim tesisinin küresel kalite standartlarına uygun olarak kullanıma hazır olduğu kanıtlanmıştır.

Kalifikasyonlar, validasyonlar, plasebo ve ortam dolum (Media-Fill) testleri gibi yukarıda belirtilen tüm faaliyetler Üretim Teknolojisi, Kalite ve Üretim Departmanlarından gelen proje üyelerinin gözetimi altında gerçekleştirilmiştir. Teknik bilgi ve teknoloji transferinin, bir başka deyişle gerçek bilgi akışının sürdürülmesi başarı için temel hedeftir ve kendi uzmanlıklarını paylaşan tüm görevliler aşı dolum projesinin başarısını güvenceye almak üzere söz konusu operasyonu desteklemiştir.

Üretilen 4'lü karma aşı, 5'li karma aşığı oluşturmak üzere hemafilusa tip B aşısı (Act-Hib) ile birlikte blister ambalajlara yerleştirilmiştir. Ruhsatlandırma departmanı stabilite test sonuçlarıyla birlikte ürün ruhsatı için T.C. Sağlık Bakanlığı'na başvurmuştur. Bu ruhsat, Türkiye'de üretilen bir aşıya T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından verilen ilk ruhsat olma özelliğini taşımaktadır. Sürekli üretim ise T.C. Sağlık Bakanlığı onayının ardından başlamış ve aşılar Türkiye Ulusal Bağışıklama Programı çerçevesinde oluşturulan, önceden belirlenmiş teslimat takvimine uygun olarak T.C. Sağlık Bakanlığı'na sevk edilmiştir.

Türkiye'de aşı üretme hedefiyle T.C. Sağlık Bakanlığı'nı, Sanofi Pasteur'ü ve MEFAR'ı birleştiren bu proje, Türkiye'de tütünün ilk örneğidir. Bu projenin bir başka özelliği ise, son teslim tarihlerine ve teslimat programına uyulması konusunda çok hassas ve bağlayıcı olan bir devlet kurumuyla yapılan ihale sözleşmesi çerçevesinde gerçekleşen ilk özel sektör projesi olmasıdır. Bu proje sonrası sürekli yerel üretime geçilerek, yıllık dörtlü ve beşli karma aşı kamu sağlığı için kullanılmak üzere 2012 yılında T.C. Sağlık Bakanlığı'nın hizmetine sunulmuştur.

YENİLİKÇİLİK

Yenilikçi bir yaklaşım sağlık sektörünün tüm alanlarında, henüz karşılanamayan hasta ihtiyaçlarının temin edilebilmesi için en uygun yöntem haline gelmiştir. Bu sorumluluğunun bilincinde olan Sanofi Grubu gerek küresel, gerek Türkiye operasyonlarında yenilikçi yaklaşımı ilke edinmiştir.

Sanofi Türkiye'nin faaliyetleri bu yaklaşımı hayata geçirmek üzere iki başlık altında toplanmaktadır:

- › Ar-Ge çalışmaları
- › Nadir hastalıklara odaklanan Genzyme

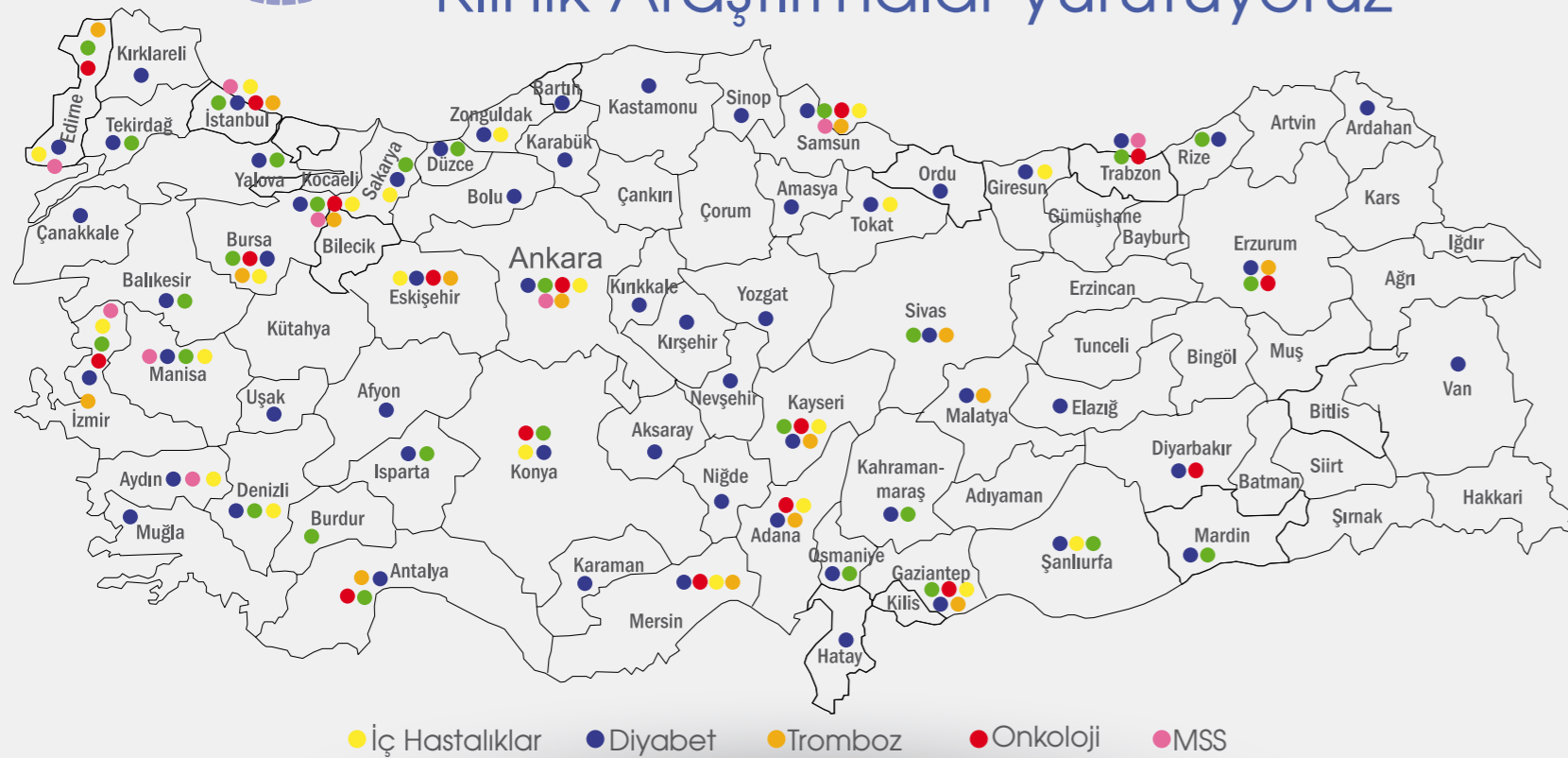
AR-GE ÇALIŞMALARI

Sanofi Türkiye'nin Ar-Ge çalışmaları hem ülkede klinik araştırma ve geliştirme kapasitesinin artırılmasını, hem de Türkiye'deki Ar-Ge çalışmalarının sayısının artırılarak küresel standartlara ulaşılmasını hedeflemektedir. Bu amaçla farklı kurumlarla işbirliği yapılmaktadır.

Araştırmaların Kamuya Sağladığı Faydalar

Türkiye için klinik araştırmalar, dünya standartlarına uyumlu yerel yasa ve yönetmelikler, çok sayıda eğitimli araştırmacının varlığı ve her geçen gün artan nüfusla birlikte çok önemli bir potansiyel arz etmektedir. Bu potansiyelin iyi değerlendirilmesi birçok açıdan önem taşımaktadır. Klinik araştırmalar ülkenin tıbbi, bilimsel ve ekonomik gelişimine katkıda bulunarak bilimsel çevrelerde daha etkin temsil edilmesini sağlamaktadır. Yeni ilaçların geliştirilmesi için bilgi üretimine katkıda bulunularak araştırmacıların uluslararası bilimsel platformlarda yer alması sağlanmakta ve bilimsel işbirliği olanakları artırılmaktadır. İlaç araştırmalarında erken faz deneyimi sağlanarak teşhis ve tedavi kalitesinde de artış sağlanmaktadır. Klinik araştırmalar ile ayrıca destekçilerin katkısıyla araştırma merkezlerindeki fiziki ve teknolojik altyapı olanaklarının iyileştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Tüm bunların yanında klinik araştırmalar ülkede araştırma metodolojisinin gelişmesinde fayda sağlamaktadır.

Ülkemizin %84'ünü kapsayan Klinik Araştırmalar yürütüyoruz

Sanofi Türkiye Klinik Araştırma Birimi (CSU) ekibi onkoloji, diyabet, kalp damar hastalıkları, immünoloji, enfeksiyon hastalıkları, göz hastalıkları, nadir hastalıklar, yaşlanma ve aşılar gibi alanlarda 2013 sonu itibarıyla toplam 35 adet (Faz I - Faz IV) epidemiyolojik araştırma ve geliştirme projesi sürdürmektedir.

Sanofi Türkiye Klinik Araştırma Birimi

Klinik Operasyonlar ve Klinik Araştırmalar ekipleri Ocak 2011'de Klinik Araştırma Birimi (CSU) olarak yeniden yapılandırılarak tek çatı altında toplanmış ve faaliyetlerin daha koordineli olarak yürütülmesi sağlanmıştır. Türkiye Klinik Araştırmalar Birimi aynı zamanda Ortadoğu ülkelerinin klinik araştırma faaliyetlerini de Türkiye'den yönetmektedir. Bu kapsamda birimin gerçekleştirdiği aktivitelerden bazı örnekler aşağıda belirtilmiştir:

- CSU Türkiye'nin Klinik Araştırmalarda liderlik sorumluluğu olan Ortadoğu ülkelerinin klinik araştırma ekiplerine yönelik eğitim toplantısı, "Seed the future (Gelecek için bir Tohum)" temasıyla Mart 2012 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

- Türkiye ve Ortadoğu ülkelerinin Standart İşleyiş Prosedürleri (SOP) küresel süreçlerle uyum sağlayacak biçime getirilmiştir.
- Ortadoğu ülkeleri ilaç araştırma ve geliştirme sürecinde umut vaat eden ülkeler arasında yer almaktadır. Sanofi'nin faaliyet gösterdiği tüm ülkelere mümkün olduğu kadar Ar-Ge yatırımını yayma stratejisi kapsamında, gelecek potansiyel Ar-Ge çalışmaları göz önünde bulundurularak yerel gerekliliklerin, potansiyel tedavi alanlarının ve araştırma merkezlerinin belirlenmesi amacıyla farklı ülkelerde sağlık yetkilileri, araştırma merkezleri ve iş ortakları (depo, laboratuvar, vb.) ziyaret edilmiş ve ortak çalışmalar gerçekleştirilmiştir.
- CSU Türkiye ayrıca yıllardır Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği (AİFD)'nin İyi Klinik Uygulamalar Komitesi'nin yönetim kurulu üyesi olarak;
  - Sağlık Bakanlığı'nın Klinik Araştırmalar ile ilgili düzenlemelerinin güncellenmesinde aktif rol alarak süreçlerin hızlandırılması için (Etik Kurullar ve kuruma paralel başvuru, onay süreçlerinin kısaltılması, bazı başvuruların onay gerektirmeden sadece bilgilendirme niteliği kazanması gibi) destek vermiştir.
  - Ulusal Klinik Araştırma Altyapı Ağı (TUCRIN) Yönetim Kurulu'nda temsil edilmektedir. TUCRIN, Türkiye'de gerçekleştirilen klinik araştırmaların niteliğinin ve gönüllülerin güvenliğinin geliştirilmesi için kurulmuş bir iletişim ağıdır. TUCRIN çalışmalarıyla klinik araştırma birimleri ve ilgili diğer kuruluşların bir arada çalışması için gerekli ortam hazırlanmakta ve Türkiye'deki ulusal ve uluslararası klinik araştırmaları teşvik eden, geliştiren, eşgüdüm ve standardizasyonu sağlayan Ulusal Klinik Araştırma Altyapı Ağı oluşturulmaktadır. Sanofi Türkiye Klinik Araştırmalar Ünitesi Yöneticisi Emel Tetik, T.C. Sağlık Bakanlığı temsilcileri ve bu alandaki fikir lideri akademisyenlerle birlikte TUCRIN Yönetim Kurulu üyeliği yapmaktadır.

SANOFI GRUBU TÜRKİYE, EGE ÜNİVERSİTESİ

inovasyon

İŞBİRLİĞİ PROGRAMI RAPORU

Ar-Ge Çalışmaları ve İşbirlikleri

Ege Üniversitesi İşbirliği

Sanofi Grubu dünyada olduğu gibi Türkiye’de de yenilikçi ilaç ve aşıların geliştirilmesine hız vermek ve Türkiye’nin bu alandaki gelişimini hızlandırmak amacıyla çeşitli kurum ve kuruluşlarla Ar-Ge işbirlikleri gerçekleştirmektedir. Sanofi Türkiye, Sanofi Grubu’nun dünya çapında bilimsel işbirlikleri geliştirerek yenilediği Ar-Ge yaklaşımına paralel olarak, 2011 yılında Ege Üniversitesi ile Ar-Ge işbirliğine imza atmıştır.

› AkademiKA® İyi Klinik Uygulamalar Eğitimi:

Sanofi Türkiye tarafından düzenli olarak gerçekleştirilen AkademiKA® Temel İyi Klinik Uygulamalar (İKU) Eğitimleri Ege Üniversitesi’yle yapılan işbirliği çerçevesinde 2012-2013 yıllarında toplam dokuz kez düzenlenmiştir. Bu program daha önce düzenlenen araştırmacı eğitim programlarından farklı olarak interaktif olgu tartışmaları, canlandırma ve çalıştaylar da içermektedir. İki gün süren program sonunda katılımcılara T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu onaylı sertifikaları verilmiştir.

› Staj:

Programın hedeflerinden biri olan ve öğrencilere vizyon kazandırma ile bilgilerini pratiğe dökme olanağı sağlayan staj programı kapsamında Eczacılık Fakültesi ve Biyomühendislik Bölümlerinden öğrencilere staj olanağı sunulmuştur.

› Altyapı Desteği:

2011 yılında başlayan ve 2012 yılında da devam eden yeni teknoloji desteğiyle araştırma laboratuvarları yenilenmiştir. Bu yenilemeyle araştırma laboratuvarlarının kapasitesi genişletilmiş ve uluslararası kalite standartlarına tam uyumlu hale getirilmiştir.

› Öğrenci Bursları:

Araştırma Eğitimi Programı (AEP) çerçevesinde her yıl bir aylık süreyle iki öğrencinin yurtdışı eğitim masrafları Sanofi Türkiye tarafından karşılanmıştır. Aynı zamanda Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerine burs olanakları sağlanmıştır. Öğrenciler kriterleri karşıladıkları sürece altı yıl boyunca burs almaya devam edeceklerdir.

“2012 yılı için beş ve 2013 yılı için dört öğrenciye Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Başarı Bursu verilmiştir.”

Akademi - Sanayi işbirliğine güzel bir örnek teşkil eden Sanofi Türkiye ve Ege Üniversitesi İşbirliği kapsamında, Türkiye’deki ilaç araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin çoğaltılması ve derinleştirilmesi amaçlanmaktadır. Sanofi Türkiye ve Ege Üniversitesi klinik araştırma çalışmalarına ek olarak ortak bir bilim platformu kurmaya yönelik pek çok bilimsel çalışma ortaklaşa yürütülmektedir.

Söz konusu protokol kapsamında Sanofi Türkiye, Ege Üniversitesi ile yürüttüğü klinik çalışma sayısını da artırmayı hedeflemektedir. Özellikle diyabet, onkoloji, kardiyoloji ve merkezi sinir sistemi alanlarında klinik çalışmaların çoğaltılması amaçlanmaktadır.

Sanofi ile Genel Merkez İşbirliği

Sanofi özellikle gelişmekte olan ülkeleri içine alan bir sanayi-üniversite işbirliği programı başlatarak Brezilya, Hindistan, Rusya ve İsrail’de sağlık alanında yenilikçi fikirleri olan araştırmacıların araştırmalarını sunabilecekleri bir Ar-Ge çağrısı açmıştır. Bu araştırmalardan grubun strateji ve ilgi alanına giren projeler seçilerek işbirliği anlaşması yapılmaktadır. Ülkede bu programa bir altyapı oluşturması açısından beş proje seçilmiş ve değerlendirmeler sonrasında bazı projelerin birlikte geliştirilmesi kararı alınmıştır. Buna müteakip programın genişletilmesi kararı alınarak, ülke çapında Ar-Ge çağrı programı başlatılmıştır. Sanofi Türkiye internet sitesi üzerinden başvuru yapan araştırmacıların projeleri önce Ülke Bilimsel Kurulu’nda incelenecek, seçilen projeler daha sonra yurtdışında ayrı bir kurul tarafından değerlendirilecektir.

2013 sonu itibarıyla yürütülmekte olan toplam 35 Faz I - Faz IV klinik araştırma projesinden

- ▶ 5’i ulusal tıbbi bilgi edinme ihtiyaçlarına yanıt vermek,
- ▶ 8’i uluslararası ve
- ▶ 22’si ise yeni geliştirilmekte olan ürünler hakkında etkinlik ve güvenlik sorularına yanıt bulmak amacıyla uluslararası çerçevede yürütülmektedir.

Zentiva Sağlık Ürünleri (ZSÜ) Lüleburgaz Ar-Ge Merkezi

Zentiva Sağlık Ürünleri (ZSÜ) Lüleburgaz Ar-Ge Merkezi’nde çalışmalar yeni eşdeğer ilaçların geliştirilmesine, ticari olarak üretilen ve pazarda bulunan Sanofi ve Zentiva ilaçlarının hastaya uyum ve maliyetlerinin düşürülmesi kapsamında iyileştirilmesine, farklı dozaj formları ve kombinasyon ürünlerinin formüle edilmesine yöneliktir. ZSÜ Ar-Ge Merkezi’ndeki Ar-Ge çalışmaları başta osteoporoz, diyabet, hipertansiyon, şizofreni, migren, astım, obezite ve HIV tedavisinde kullanılan katı, likit ve yarı-katı eşdeğer ilaç ürünlerinin geliştirilmesine odaklanmıştır. Eşdeğer ilaç geliştirme çalışmalarının yanısıra, teknoloji transferi ve ürün/süreç geliştirme çalışmaları da yürütülmektedir. Tesiste tersine mühendislik (*reverse engineering*) yaklaşımını da içeren entegre bir Ar-Ge yaklaşımı uygulanmaktadır.

ZSÜ Ar-Ge Merkezi Formülasyon, Analitik, Patent, Klinik Araştırmalar ve Proje Yönetimi birimlerinden oluşmaktadır. Formülasyon, Analitik Geliştirme Laboratuvarları ve GMP Pilot Üretim Alanlarında 400’ün üzerinde cihaz ve ekipmanla Ar-Ge faaliyetleri sürdürülmektedir. ZSÜ Ar-Ge faaliyetlerine ciro bazında son dört yılda ortalama %4’ün üzerinde pay ayrılmıştır.

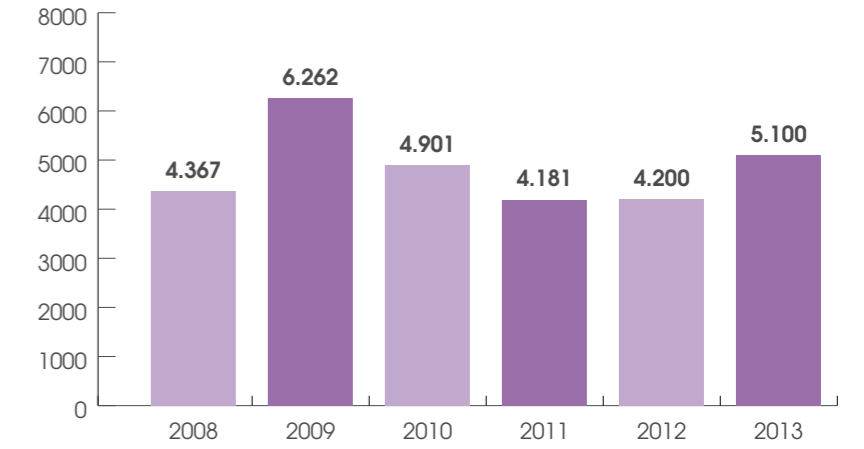
ZSÜ Ar-Ge Merkezi 2009 yılında T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilen Ar-Ge Merkezi Sertifikası’nı almaya hak kazanmıştır. Ar-Ge Merkezi Sertifikası ZSÜ’ye Gelir Vergisi Stopajı Teşviki, Sigorta Primi Desteği, Damga Vergisi istisnası ve Ar-Ge harcamalarının tamamında vergi indirimini sağlamaktadır. ZSÜ, Türkiye’de Ar-Ge Merkezi Sertifikası’na sahip ilk çokuluslu firma olup, bu sertifikaya sahip sekiz ilaç kuruluşundan biridir.

Deneyimli, dinamik ve eğitimli kadrosuyla çalışmalarına devam eden ZSÜ Ar-Ge Merkezi 2013 yılında pazara 7 molekül (9 ürün) sunmuştur. ZSÜ Ar-Ge Merkezi’nde 2009 yılından bu yana Türkiye ve Avrupa pazarlarına sunulan 28 molekül (51 ürün) geliştirilmiştir. Ayrıca altı patent ve üç faydalı model başvurusu yapılmış, dört patent ve üç faydalı model tescil edilmiştir.

Zentiva Sağlık Ürünleri Ar-Ge Merkezi son yıllarda Sanofi bünyesinde global bir Ar-Ge Merkezi misyonu kazanmış, Türkiye ve Avrupa pazarlarının yanısıra, başta Rusya olmak üzere Latin Amerika ve Japonya için de yeni ürün geliştirme çalışmalarına başlamıştır.

Ar-Ge Merkezi’nde yürütülen yenilikçi projelerden bazıları Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB) tarafından da desteklenmektedir. ‘1501 Destekleme Programı’ kapsamında 2013 yılında toplam altı proje TÜBİTAK-TEYDEB tarafından desteklenmiştir.

Klinik Araştırmalar Birimi Ar-Ge Yatırımları (000 Euro)

Araştırmalarda Devlet Desteği

T.C. Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenmiş düzenlemeler çerçevesinde, yurtdışı merkezli şirketler için Türkiye’de yapılan klinik araştırmalar hizmet ihracatı kapsamında değerlendirilmekte ve dolayısıyla KDV istisnasından yararlanılmaktadır. Zentiva Lüleburgaz Ar-Ge Merkezi’nde yürütülen bazı projeler için TÜBİTAK’tan hibe kapsamında teşvik alınmıştır.

AkademiKA®

AkademiKA®: İyi Klinik Uygulamalar Eğitim Programı

AkademiKA® (Klinik Araştırmalarda Doğru Uygulama Esasları Paylaşım Programı), Sanofi tarafından Türkiye’de geliştirilen ve yürütülen, klinik çalışmaların temel ilkeleriyle “İyi Klinik Uygulamalar” konusunda kapsamlı bir eğitim programıdır. AkademiKA®’nın amacı, doğru klinik uygulamalar konusunda uluslararası standartlara hâkim ve bu standartlara duyarlı araştırmacıların formasyonu, doğru klinik araştırma esaslarının eksiksiz bilinmesi ve uygulanması, klinik araştırmaların önemini ve hassasiyetinin anlaşılmasıdır.

AkademiKA® Programı, araştırmacı toplantıları ve projeye özel araştırma ekibi eğitimleri bunların başında gelmektedir. Klinik araştırma alanı ulusal ve uluslararası mevzuata uyumlu olarak çalışılması gereken bir alandır. Bu uyum, araştırmacı ve araştırma ekipleri için klinik araştırma uzmanları, şirket kalite çalışanları, T.C. Sağlık Bakanlığı ve uluslararası karar verici yetkililer tarafından programlı bir şekilde izlenerek, izleme ve denetimlerle kontrol edilmektedir.

“2003 yılında başlayan AkademiKA® Programı, 10 yılda 36 kez düzenlenmiş ve yaklaşık 1.750 katılımcı eğitimlerini başarıyla tamamlamıştır.”

Bugün Türkiye’de ve Ortadoğu bölgesinde sağlık yetkilileri tarafından referans program olarak kabul edilen AkademiKA®, 2010 yılında Türkiye’ye sağladığı katkılar nedeniyle dünyanın en saygın iş dünyası ödülleri arasında sayılan Stevie Awards kapsamında “En İyi Yeni Ürün” ve “En İyi Kurumsal İmaj Etkinliği” kategorilerinde ödüle layık görülmüştür.

AkademiKA® Programı çeşitlendirilerek Eğitim, Bilimsel Destek ve Ödüller başlıkları altında sırasıyla aşağıda sıralanan alt programlarla geliştirilmeye devam etmektedir:

Eğitimler:

AKADEMIKA®
Temel İyi Klinik Uygulamalar

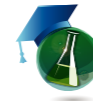
AkademiKA® Temel İyi Klinik Uygulamalar (İKU): Klinik Araştırmalarda Doğru Uygulama Esasları Paylaşım Programı,

klinik araştırmalar alanında evrensel ölçütlerle uyumlu altyapıya katkıda bulunmak amacıyla tasarlanmış bir “İyi Klinik Uygulamalar” eğitim programıdır. 2012-2013 yıllarında bu kapsamda üç adet eğitim düzenlenmiştir.

AKADEMIKA®
International

AkademiKA® International: Türkiye’den ihraç edilen bir eğitim programı olarak, Türkiye’nin klinik araştırmalarda uluslararası düzeyde de tanınmasına katkı sağlamaktadır. 2012-2013 yıllarında bu kapsamda dört adet eğitim düzenlenmiştir.

AKADEMIKA®
İleri Düzey İyi Klinik Uygulamalar

AkademiKA® İleri Düzey: Temel İyi Klinik Uygulamalar altyapısı üzerine oluşturulmuştur. Klinik araştırmaların planlanması, gerçekleştirilmesi ve yayınlanması için gerekli parametreler hakkında daha detaylı bilgi vermeyi amaçlamaktadır. 2012-2013 yıllarında bu kapsamda iki adet eğitim düzenlenmiştir.

AKADEMIKA®
İstatistik

AkademiKA® İstatistik: Klinik araştırmaların veri analizinin en ileri, güvenilir ve pratik yöntemlerle gerçekleştirilmesini amaçlayan bir programdır. 1,5 gün süren programda klinik araştırmaların tasarım sürecinde örneklem sayısının hesaplanmasından başlayarak araştırma bitimindeki istatistiki analiz yöntemleri incelenmektedir. 2012-2013 yıllarında bu kapsamda bir adet eğitim düzenlenmiştir.

Ödül:

AkademiKA® Ödülleri: Türkiye’de klinik araştırmalar alanında öncü ve yenilikçi kurum, kuruluş, araştırmacı ve araştırma ekiplerinin ödüllendirilerek, örnek çalışmaların tanıtılmasını ve desteklenmesini hedeflemektedir.

Bilimsel Destek:

AkademiKA® Tıbbi Yazarlık Servisi: Hekimlere klinik araştırmalar için planlama, istatistik, analiz ve makale aşamalarında destek vermek amacıyla hayata geçirilmiştir.

AkademiKA® İKU Eğitimi Memnuniyet Anketi

2003 yılından bu yana her AkademiKA® Eğitimi sonrasında katılımcıların sunumu ve eğitimi değerlendirdikleri bir anket uygulanmaktadır. Daha sonra yapılan eğitimler bu geribildirimler doğrultusunda revize edilmektedir.

İKU Eğitimi Memnuniyet Anketi 2012 ve 2013 yıllarında beş eğitimde uygulanmıştır. Uygulanan bu eğitimlerin ardından anket sonuçları değerlendirilmiş ve anket sonuçlarına göre genel memnuniyetin 8/10 olduğu tespit edilmiştir.

NADİR HASTALIKLARA ODAKLANAN GENZYME

Sanofi çatısı altında faaliyet gösteren Genzyme, nadir rastlanan ve ölüme kadar varabilen ciddi komplikasyonlara yol açan lizozomal depo hastalıklarına sahip hastalar için hayatlarını değiştirebilecek tedaviler geliştirilmesi ve sağlanmasında 30 yıldır öncü konumunda bulunmaktadır.

Genzyme 1991 yılında Gaucher hastalığının tedavisiyle başlayan yolculuğunda, enzim replasman tedavisinde geniş tecrübeye sahip biyoteknoloji şirkettir. Gerçekleştirdiği birinci sınıf araştırmaların yanısıra çalışanlarının çabalarıyla hedeflerine

ulaşmayı başaran Genzyme, emeğini nadir rastlanan hastalıklar ve Multipl Skleroz konusunda hizmet verdiği hastalar ve ailelerinin yaşamlarında olumlu bir etki oluşturmaya adanmıştır. Bu hedef Genzyme’a her gün rehberlik etmekte ve esin kaynağını oluşturmaktadır.

Genzyme’in tüm dünyadaki ülkelerde tıbbın hizmetine sunduğu hayatı değiştiren nitelikteki tedavi portföyü, tıpta çığır açan ve hayat kurtaran ilerlemeleri temsil etmektedir. Genzyme bir Sanofi şirketi olarak, dünyanın en büyük ilaç şirketlerinden birinin kaynaklarından yararlanmakta ve hastaların yaşamlarını iyileştirmeyi taahhüt ederek çalışmalarını sürdürmektedir.

HASTA GÜVENLİĞİ

İçinde bulunduğu sektör nedeniyle Sanofi Türkiye'nin öncelikli görevi sunduğu ürünlerin güvenliğini ve kalitesini sağlamaktır. Bu nedenle Sanofi Türkiye, ürünlerin kullanımıyla ilgili olası riskleri öngörmek ve bu riskleri en iyi şekilde yönetmek üzere çalışmaktadır. Sanofi Türkiye ürünlerin sağlık ve güvenliğiyle ilgili tüm süreçleri etkin bir şekilde yürütmektedir.

Hasta güvenliği kalite ve farmakovijilans takımlarımızın öncelikli odak noktasıdır. Yaklaşımımız, ürün yaşam döngüsü içinde, ürün geliştirilmenin ilk adımdan ürünün satış kanallarındaki dağıtımına kadar her sürecin kalitesini garanti altına almaya odaklanmıştır ve Sanofi'nin kaliteden sorumlu organizasyonunun sorumluluğundadır. Farmakovijilans bölümü ise ürünün genel

katkılarının, hastalara sunum aşamasında, olası risklerine göre daha yüksek olmasını sağlamaktadır.

Hasta güvenliğinin en üst seviyede olmasını sağlamak ve standartları daha da öteye taşıyabilmek için kalite faaliyetleri aşağıdaki alanlarda gerçekleştirilmektedir:

- › **Hammadde tedarikçisinde kalite**
- › **İlaç üretiminde kalite**
- › **Ürün güvenliği ve risk takibi**
- › **Geribildirim kanalları**

HAMMADDE TEDARİĞİNDE KALİTE

Üretilen ilaçların kalitesi kullanılan hammaddelerin kalitesiyle doğrudan bağlantılıdır. Dolayısıyla Şirketin satın alma süreçleri ve tedarik zincirindeki kalite tüm ürün ve hizmetlerini doğrudan etkileyen faktörlerdir.

Hammadde Tedariğinde Kontrol ve Denetimler – Zentiva Lüleburgaz Tesisleri

Sanofi Türkiye'nin üretimde kullandığı tüm başlangıç malzemeleri (hammadde, primer ve sekonder ambalaj malzemeleri) onaylı tedarikçilerden temin edilmektedir. Bu amaçla tüm tedarikçiler yıllık olarak Tedarikçi Değerlendirme Prosedürüne göre değerlendirilmektedir. Değerlendirme Kalite Güvence, Kalite Kontrol ve Tedarik Zinciri bölümleri tarafından kalite, lojistik ve çevre performanslarına göre yapılmaktadır.

Değerlendirmelere ek olarak, tedarikçilerin üretim şartlarının ve sağladıkları mal ile hizmetlerin kurum standartlarına uygun olduğunun belirlenmesi amacıyla, üretim yerlerinde rutin denetimler gerçekleştirilmektedir. Tedarikçi değerlendirme ve denetim prosedürlerine göre, yıllık tedarikçi denetimleri risk değerlendirme yaklaşımına dayalı planlanmaktadır. Tedarikçilerin risk değerlendirmesinde temin edilen malzeme ve hizmetin kritiklik derecesi ile tedarikçinin performansı gibi kriterler dikkate alınır. Ayrıca, tedarikçi denetimlerinin sonuçları tedarikçi değerlendirme sistemi içerisinde bir girdi olarak da kullanılmaktadır.

Tedarikçi değerlendirme ve denetleme süreci içerisinde herhangi bir tedarikçiden temin edilen malzeme veya hizmette bir kalite riski görüldüğünde Satın Alma ve Tedarik Zinciri Bölümleri uyarılmakta

ve alternatif kaynak çalışmalarına başlanmaktadır. Alternatif kaynak çalışmaları sonuçlandırılıncaya kadar mevcut tedarikçi hakkında bir risk analizi yapılarak ortaya çıkabilecek riskler değerlendirilir ve riskleri ortadan kaldırmak için ek tedbirler belirlenerek yürürlüğe alınır.

Mevcut onaylı tedarikçilere yeni bir tedarikçi ilavesi veya alternatif bir tedarikçi bulunması çalışmaları değişiklik kontrol sistemi kapsamında gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda yeni tedarikçinin kalite sistemi değerlendirilerek tedarikçi onaylanmaktadır. Ayrıca temin edilen malzemelerin kalite kontrol açısından spesifikasyonlara uygunluğu ve üretim açısından değerlendirilmesi yapılmaktadır.

Temin edilen her bir malzeme fabrikaya kabul edilirken bir dizi kontrolden geçirilmektedir. Bu kontrollerin ilk aşaması depoda yapılan kontrollerdir. Malzemenin depoya kabulü sırasında ilk olarak onaylı tedarikçiden gelip gelmediği, analiz sertifikası, malzemenin ambalajında herhangi bir hasar olup olmadığı ve miktarı kontrol edilmektedir.

Onaylı tedarikçilerden temin edilen tüm başlangıç malzemeleri (hammadde, primer ve sekonder ambalaj malzemeleri) GMP kurallarına ve onaylı metot ve spesifikasyonlara göre kontrol edilerek kalite güvence sistemi içerisinde onaylandıktan sonra üretimde kullanılmaktadır. Girdi kontrolleri kapsamında Kalite Kontrol personeli tarafından belirlenmiş örnekleme planına göre malzemelerden numune alınmakta ve malzemelerin spesifikasyonlarına göre test edilmektedir. Analiz kayıtları uygun koşul ve sürelerde arşivlenmektedir. Ayrıca hammaddeler için her lotta gelen tüm paketler için her bir ambalajdan tanıma testi yapılmaktadır. Laboratuvarlarda analizler sırasında kullanılan tüm cihaz ve ekipmanların periyodik kalibrasyon ve validasyonları yapılmaktadır.

Fabrika içerisinde başlangıç malzemelerinin temin edilmesinden bitmiş ürünün sevk edilmesine kadar olan tüm süreçler T.C. Sağlık Bakanlığı ve birçok yabancı yetkili kurum tarafından denetlenerek sertifikalandırılmıştır. 2012 ve 2013 yıllarında bu denetimler Türkiye, Brezilya, İsveç, Güney Afrika ve Almanya sağlık otoriteleri tarafından gerçekleştirilmiştir.

İthal Ürünlerde Kalite – Sanofi Pasteur

Sanofi Pasteur olarak ithal edilen ürünlerin numuneleri alınarak yerel laboratuvarlarda (Refik Saydam Hifzissihha) testleri yapılmakta ve ardından satışa sunulmaktadır. Aşılar soğuk zincir ürünleri olduğundan depolara sevk aşamasında buz aküleri ile teslim edilmektedir. Piyasaya sevk edilen ürünlerde olumsuz bir unsur bulunması halinde, geri toplama süreciyle ilgili T.C. Sağlık Bakanlığı İlaç Eczacılık Genel Müdürlüğü internet sitesi aracılığıyla depolara gerekli bildirimler yapılmaktadır. Ayrıca Sanofi Pasteur'de entegre kalite sistemi çalışmalarına 2012 yılında başlanmış ve 2013 yılında prosedür sayılarında artış gözlenmiştir.

İLAÇ ÜRETİMİNDE KALİTE

Sanofi Türkiye, ülkede ilaç üretimini Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nde gerçekleştirmektedir. Üretilen ürünlerin güvenliğini sağlamak amacıyla burada bir kalite güvence sistemi kurulmuştur. Tüm süreçlerimiz güncel İyi Üretim Uygulamaları (GMP) kurallarına uygun olarak yürütülmektedir. Ürünler belirli süreçlere göre üretilmekte ve kalite güvence bölümü tarafından tüm üretim kayıtları ile kalite kontrol sonuçları gözden geçirilerek piyasaya verilmektedir. Yetkili kurum denetimleri de kalite standartlarının yükseltilmesi için bir gereklilik olarak görülmektedir. Dış denetimler sonrasında ortaya çıkan eksikliklerin giderilmesi güncel GMP standartlarına ulaşılmasına yardımcı olmaktadır.

Üretimin gerçekleştirildiği tesisler ve ekipmanların bakımları bir plan dahilinde yapılarak her zaman kullanım amaçlarına uygun durumda tutulmaktadır. Ayrıca, üretim ve kalite kontrol işlemlerinde validasyon ve kalibrasyonları yapılmış olan ekipmanlar kullanılmaktadır.

Tüm çalışanların mevcut bilgilerini en üst düzeyde tutmak amacıyla bir eğitim programı uygulanmaktadır. Bu program kapsamında periyodik olarak işbaşında prosedür ve yıllık GMP eğitimleri verilmektedir.

Ayrıca, mevcut kalite sistemimizin etkin bir şekilde işlediğinden emin olmak ve eksiklikleri belirlemek amacıyla şirket bünyesinde iç denetimler düzenlenmekte ve tespit edilen eksikliklerin belirlenen sürelerde giderilmesi hedeflenmektedir. Böylece kalite sisteminin etkinliği sürekli güvence altına alınmaktadır.

Fason üreticiler ve tedarikçilerle kalite standartlarını sağlamak için kalite anlaşmaları yapılmakta ve yapılan faaliyetlerin bu anlaşmalara uygun olarak yürütülmesi sağlanmaktadır.

Ürün şikâyetlerinin ele alınması ve geri çekme yöntemleriyle ilgili usul ve yönetmelikler mevcut olup, çalışmalar bunlara uygun olarak yürütülmektedir. Tedarikçi ve/veya fason üreticilerle ilgili ürün şikâyetleri ve geri çekme konularında şirketlerle ortak çalışmalar yürütülmekte, düzeltici ve önleyici faaliyetler birlikte belirlenmekte ve izlenmektedir.

2011 yılında oluşturulan Global Sanofi Stratejisi doğrultusunda fabrikada kapsamlı ve uzun dönemli bir vizyonla Yalın (*Lean*) Kültürünü yerleştirme ve araçlarını uygulama çalışmaları başlatılmıştır. Yalın çalışmalarımızın amacı, kalite ve iş güvenliği standartlarının korunup geliştirilmesiyle birlikte fabrika verimliliğinin ve rekabet gücünün artırılması ve tüm çalışanların bu çalışmalara katılımının sağlanmasıdır.

Bu bağlamda üretim, kalite ve tedarik zinciri bölümlerinde ekipman ve operatör verimliliğini artırıcı çalışmalar başlatılmış, sonuçları ve performans göstergeleri Şirketin görsel yönetim standartlarına uygun olarak takip edilmiştir. Süreç analizleri detaylı olarak yapılmakta ve katma değeri olmayan faaliyetlerin elenmesi, süreçlerin daha yalın hale gelmesi (yalın üretim tasarımı, şarj kayıtlarının sadeleştirilmesi vb.) ve karmaşık yapı nedeniyle oluşabilecek kalite risklerinin önlenmesi çalışmaları VSM&VSD (Değer Akış Haritalama & Değer Akış Tasarımı) çalışmaları kapsamında tüm hızıyla sürmektedir. GPS (Gemba problem çözme metodolojisi) gibi Yalın Araçları ile problem çözme sistematiği geliştirilmiş, sapmalarımızın kök neden analizinde etkin olarak kullanılmıştır. 5S (Ayıklama, Düzeltme, Süpürme, Standartlaştırma ve Sürdürme – Öz Disiplin) çalışmaları, üretim, laboratuvar, ofis ve depolarımızda uygulanmaktadır.

“Çalışmaların başladığı dönem itibarıyla süreçlerde yıllık ortalama **%10 verimlilik** artışı sağlanmıştır. PCT (Fabrika Çevrim Süresi) 20 günden 18 güne indirilmiştir.”

ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE RİSK TAKİBİ

Farmakovijilans Bölümü Hastaları Korumak için Ürün Güvenliğini Takip Etmektedir

Sanofi Türkiye içinde ürünlerin potansiyel advers ilaç etkilerini (yan etki) ve güvenlikle ilgili konuları takip etmek üzere bir birim kurulmuştur. Farmakovijilans Birimi, ürünlerle ilgili gelebilecek tüm yan etki bildirimlerinin gerek T.C. Sağlık Bakanlığı, gerekse Global Sanofi Grubu veri tabanlarında kayıt altına alınmasını sağlayarak ürünlerinin güvenliğini takip etmekte ve oluşabilecek risklere karşı gerekli aksiyonları almaktadır.

Farmakovijilans Birimi, Medikal Operasyonlar ve diğer ilgili fonksiyonlarla birlikte Sanofi Türkiye ürünlerinden kaynaklanabilecek risklerin tanımlanması, önlenmesi veya en aza indirilmesi amacıyla gerekebilecek risk yönetim planlarının hazırlanması, yürütülmesi ve güncellenmesinde rol almaktadır. Farmakovijilans Birimi, Sanofi Türkiye çalışanlarının ürün güvenliği konusundaki rol ve sorumluluklarının daha iyi anlaşılması ve benimsenmesi amacıyla rutin eğitimler de düzenlemektedir. 7/24 ulaşılabilir olan Farmakovijilans Birimi, yasal düzenlemeler ve firma prosedürleri doğrultusunda ürün güvenliğine yönelik etkinlikleri yürüterek, ürünlerin güvenli kullanımına katkıda bulunmaktadır.

Sanofi Türkiye olarak Şirket faaliyetleriyle ilgili bugüne kadar herhangi bir şikâyetle bulunulmamış, herhangi bir uyarı alınmamıştır. Ürün ve hizmetlerin tedariği ve kullanımıyla ilgili yıl içinde Şirkete açılan hiçbir dava bulunmamaktadır ve bu konuda Şirkete uygulanmış herhangi bir idari veya hukuki yaptırım da söz konusu değildir. Sahtecilik şüphesi uyandıran durumlarda resmi yetkililer ile işbirliği yapılmakta ve gerekli önlemler alınmaktadır.

İyi Klinik Uygulamalar kuralları gereği klinik çalışma gönüllülerine ait veriler araştırmacılar tarafından toplanmakta ve bu verilerin doğruluğu Sanofi Klinik Araştırma Birimi ekibi tarafından düzenli olarak gerçekleştirilen izleme ziyaretleri sırasında kontrol edilmektedir. Araştırma protokolleri kapsamında tarif edilen yan etki ve istenmeyen ilaç etkileri görüldüğünde, bunlar

sağlık otoritelerine ve Sanofi ilaç güvenliği birimlerine, ulusal ve uluslararası düzenlemelerle belirlenmiş sürelerle sadık kalınarak raporlanmaktadır.

Sanofi Farmakovijilans Sistemine Yönelik Denetimler

Sanofi Türkiye'nin farmakovijilans sistemi, yasal mevzuat gereği T.C. Sağlık Bakanlığı denetimine tabidir. Bu kapsamda 2012 yılında gerçekleştirilen denetimde, Sanofi Türkiye'nin farmakovijilans sisteminin "İyi Farmakovijilans Uygulamaları" ilkelerine göre ilgili mevzuat çerçevesinde yürütüldüğü belgelenmiştir. Bunun yanı sıra, firma prosedürlerinde de yer aldığı üzere, farmakovijilans sistemi düzenli olarak iç denetimden de geçirilmektedir. Bu uygulamalar sistemin daha iyiye taşınmasında önemli paya sahiptir.

GERİBİLDİRİM KANALLARI

Sunulan hizmetlerin kalitesini en yüksek düzeyde korumak için geribildirim kanalları her zaman açık tutulmakta ve paydaşların memnuniyeti aktif olarak sorgulanmaktadır.

Paydaş Memnuniyeti

Yıl içinde sağlanan hizmetlerle ilgili memnuniyet düzenli olarak sorgulanmaktadır. Paydaşların ürünlerle ilgili teknik şikâyetleri e-posta, telefon, tıbbi mümessil, vb. birçok kanaldan merkezde bulunan ilgili görevlilere aktarabilmektedir. Teknik şikâyetler tüm detaylarıyla kayıt altına alınarak hızla üretim tesislerine iletilmektedir. Üretim tesislerinin değerlendirmelerini Merkez Ofiste bulunan ilgili çalışanlara iletmesinin ardından, şikâyetin değerlendirme sonucu müşterilere resmi bir mektupla iletilmektedir.

Ürün kalitesiyle ilgili şikâyet söz konusu olduğunda üretim kayıtları, üretim süreci, raf numuneleri ve mevcutsa şikâyet numuneleri detaylı incelenmekte, gerekli durumlarda (etkisizlik, yan etki vb.) analiz edilmektedir. Analiz sonuçları bir rapor halinde ilgililere sunulmaktadır.

Öneri Sistemi

Sanofi Türkiye'de www.saglikpusulasi.com üzerinden hekimler kendi uzmanlık alanlarına yönelik geribildirim yapabilmektedir.

Doktorların mesleki gelişimleri için yapılan canlı yayın programları sonrasında doktorların memnuniyetleri ve program hakkındaki geribildirimleri yazılı olarak alınmaktadır.

Yıl içinde hekimlere/eczacılara yönelik gerçekleştirilen birincil pazar araştırmalarında belirli tedavi alanlarında verilen hizmetlere ve gerçekleştirilen satış temsilcisi ziyaretlerine yönelik memnuniyet sorgulanmakta, katılımcıların geribildirimleri alınmaktadır.

Bununla birlikte yapılan her etkinlik için etkinliğe katılan kişilerden geribildirimler de alınmaktadır. Dijital projeler de dahil olmak üzere gerçekleştirilen projelerle ilgili hekim/eczacı memnuniyetini ölçmek için yüzyüze görüşme, telefonla anket, online anket gibi farklı yöntemlerle kantitatif araştırmalar yürütülmektedir. Paydaş geribildirimleri ayrıca Tıbbi Tanıtım Sorumlusu ekip ve şirket internet sitesi üzerinden gerçekleştirilmektedir. Ayrıca hekimlere iletilen mesajları ölçen ve yılda bir kez gerçekleştirilen "mesaj anımsama testi"nde diyabet alanında öncü firmaların kabulü, satış ekibi ziyaret kalitesi, bilimsel aktivitelerin kalitesi de değerlendirilmektedir.

Etik Kurallar

Etik Kurallar kararlar alma ve bunları yaşama geçirme yolunda rehberlik sağlarken, Yönetim İlkelerimiz de hedeflerimizi gerçekleştirme yolunda izlediğimiz zorunlu ilkelerdir.

ETİK ANLAYIŞ

Sanofi Türkiye tüm süreçlerinde ve paydaşlarıyla ilişkilerinde etik ve sorumlu davranmayı iş yapış biçiminin bir parçası olarak kabul etmektedir. Bu davranış biçimi aynı zamanda risk yönetimi anlayışını da güçlendirmektedir. Amaç sadece beklentileri karşılamak, yasa ve yönetmeliklere uyum sağlamak değil; aynı zamanda tedarikçilerden sağlık kuruluşlarına kadar bütün paydaşlara örnek olmak, Şirketin iş alanındaki standartları daha da yükseltmektir.

Sanofi Türkiye olarak kültürümüzü oluşturan değerlerimiz, paydaşlarımızla nasıl iletişim kurduğumuzun en önemli göstergesidir.¹² Sanofi Türkiye'nin iki temel ilkesi Dürüstlük ve Saygıdır.

- › **Dürüstlük - Etik Davranmak:** Yüksek etik ve kalite standartlarını ödün vermeksizin sürdürmeye kararlıyız.
- › **Saygı - Farklılıkları Kucaklamak:** Şeffaf ve yapıcı etkileşimin teminatı olan karşılıklı güven sayesinde çeşitliliğe önem veriyor; çalışanların, hastaların ve iş ortaklarının ihtiyaçlarına saygı duyuyoruz.

Etik Kurallar çerçevesinde sıkça vurguladığımız bu iki ilke, sürdürdüğümüz faaliyetlerin de temel dayanağını oluşturmaktadır. Etik Davranış İlkelerine hem Grubumuz içinde, hem de Grubumuz dışında uyum gösterilmesi büyük önem taşımaktadır.

Sanofi Grubu bünyesinde çalışanların her koşulda bu değerleri tam olarak temsil etmesi ve çalışma arkadaşlarından müşterilere, tedarikçilerden yatırımcılara tüm iş ortaklarıyla olan ilişkilerinde tarafsız davranması gerekmektedir. Etik Kurallar,

özellikle değerlerimiz ve davranışlarımızla yansıtılmaktadır.

Sanofi Etik Kuralları, Şirketin faaliyetlerine ilişkin beklentilerini tanımlamaktadır. Günlük işlevsel sorumluluklarınızın bir parçası olarak Grup içinde ve dışında karşılaşılan sorunlara yaklaşımlarında çalışanlara rehberlik edecek bir kaynak olarak hazırlanmıştır.

Sanofi Etik Kuralları, Sanofi Grubu'nun çalışanlarına ve sektöre karşı olan sorumluluklarını belirlemektedir.

- › **Çalışanlar:** Çalışanlara çeşitliliğe saygılı, fırsat eşitliğinin bulunduğu, sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamının güvencesini sunuyoruz.
- › **Hastalar ve tüketiciler:** Dürüstlük ilkesinden doğan yükümlülüğümüzü ürün güvenliği ve kalite teminatıyla yerine getirmekte, bu kapsamda ilgili yasalara, mevzuata ve kurumsal yapılanmanın gerektirdiği koşullara uyum göstermekte kararlıyız.
- › **Sağlık uzmanları:** İlaç tanıtımına ilişkin yürürlükteki mevzuata ve tüm ülkelerde geçerli ilgili kurallara uymakta kararlıyız.
- › **Tedarikçiler ve iş ortakları:** Yerel mevzuatla ve şirket içi sözleşmelerle uyum içinde yönetilen Şirket insan haklarına, çalışma standartlarına, çevre politikasına ve iş etiğine saygılıdır. Özellikle çalışanlar ve tedarikçiler sorumluluklarını etik kurallar dahilinde yerine getirmek durumundadır.
- › **Kamu çalışanları ve temsilcileri:** Bizler doğruluğa ve dürüstlüğe dayalı ilişkiler kurma konusunda kararlıyız ve OECD Sözleşmesi, ABD Yabancı Ülkelerde Yolsuzluk Uygulamaları Kanunu ve

İngiltere Rüşvet Kanunu gibi yolsuzlukla mücadeleye ilişkin kanunlara ve yönetmeliklere uymayı taahhüt ediyoruz.

➤ **Hissedarlar ve yatırımcılar:** Şirketin faaliyetlerini doğru bir şekilde değerlendirebilmeleri için hissedarlara ve yatırımcılara düzenli olarak Şirketin çalışmaları, stratejisi, performansı, gelecekle ilgili planları ve mali durumu hakkında şeffaf bilgiler sağlamaktadır.

Bu taahhütler, çalışanların sorumluluk prensibinden hiçbir koşulda taviz vermeden etik davranışlar sergilemesine bağlı olmaktadır.

Ayrıca, şirketin Uyum Uzmanları tarafından desteklenen Global Uyum Komitesi de etik davranışlar hakkında farkındalık yaratmak, tüm çalışanlarla paydaşların kurumsal etik kurallara uymasını sağlamak amacıyla çalışmaktadır.

Şirkette yeni çalışmaya başlayan kişilere sunulmak üzere İnsan Kaynakları tarafından hazırlanmış "Hoş geldin Paketi" içinde "Etik Kurallar Kitapçığı" da bulunmaktadır. Kişilerden paketi teslim aldıklarında "Hoş geldin Paketi" içinde kendilerine sunulan ve Sanofi Etik Kurallarını da içeren tüm kurallara tam olarak uyacaklarını ve bu kuralları herhangi bir şekilde ihlâl etmeleri halinde kişisel olarak sorumlu olacaklarını kabul, beyan ve taahhüt ettiklerini belirten imzalı bir belge alınmaktadır.

Hoş geldin Paketi'nde bulunan Etik Kurallar kitapçığı ayrıca tüm çalışanlara da dağıtılmıştır. Diğer taraftan, Şirkette mevcut durumda çalışmaya devam eden tüm çalışanlara yönelik olarak çeşitli zamanlarda Şirket elektronik eğitim sistemi üzerinden "Etik Kurallar" eğitimi verilmektedir. İşe yeni başlayan her çalışan e-Oryantasyon Eğitimi kapsamında Etik Kurallar Eğitimi'ni de tamamlamaktadır.

Bu anlayış kapsamındaki uygulamalar üç ana başlık altında toplanmaktadır:

- 1 İş Etiği
- 2 Ar-Ge'de Etik
- 3 İnsan Hakları

İŞ ETİĞİ

Sanofi Grubu'nun bir üyesi olarak faaliyetlerimizi küresel etik kurallarımız çerçevesinde sürdürmekteyiz. Şirket içi süreçlerimizde ve tüm paydaşlarımızla ilişkilerimizde etik davranmayı taahhüt ediyoruz.

SORUMLU PAZARLAMA

Pazarlama Aktiviteleri

Sanofi Grubu Etik Kuralları kapsamında tanıtım, sponsorluk ve bağışlarımız için yönetmeliklerimiz bulunmaktadır. Tüm reklam, tanıtım ve sponsorluk çalışmalarımız Sanofi, AİFD (Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği) ve T.C. Sağlık Bakanlığı'nın belirlediği prosedürlere uygun yapılmaktadır. Şirketin yürürlüğe koyduğu onay süreçleri de takip edilmektedir.

Şirket T.C. Sağlık Bakanlığı ve ilgili birimlerin belirlediği yasal düzenlemelerin yanısıra, üyesi bulunduğu sektör kuruluşlarının oluşturduğu kural, kaide ve sınırlamalara da uygun davranmakta, bu konulara maksimum düzeyde özen göstermektedir. Bu nedenle reklam, tanıtım ve sponsorlukla ilgili yasa ve yönetmeliklere uymamaktan kaynaklanan, hakkımızda açılmış ve sonuçlanmış hiçbir dava bulunmamaktadır.

Şirketin taraf olduğu tüm ticari operasyonlarda rekabeti engelleyici herhangi bir durumun oluşmaması için her türlü sözleşme hukuki olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca Şirket bünyesinde rekabeti engelleyici davranış, haksız rekabet (anti-tröst) ve tekelleme uygulamalarına karşı önlem almak amacıyla, şirket içinde ilgili departman ve çalışanlara Rekabet Hukuku ile ilgili eğitimler verilmektedir.

Açık ve Şeffaf Fiyatlandırma

Türkiye'de ilaç fiyatlandırması T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından yayınlanan kararname ve tebliğler doğrultusunda referans fiyatlandırma sistemi çerçevesinde yapılmaktadır. Ürünlerin fiyatları T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından bu sisteme uygun biçimde onaylanmakta ve geçerli olmaktadır. Sanofi Türkiye

de devletin belirlediği yasa ve yönetmeliklere uygun olarak ürünlerin fiyatlarını takip etmekte ve T.C. Sağlık Bakanlığı'na başvurarak gerekli fiyat onaylarını almaktadır. Sanofi Türkiye standart işleyiş yöntemleriyle belirlenen ürün ve fiyat bilgilendirmelerini açık, şeffaf ve anlaşılabilir şekilde yapmaktadır.

Ürün ve Hizmet Etiketlemede Şeffaflık

Klinik araştırmalarda ürün etiketleri T.C. Sağlık Bakanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, İyi Klinik Uygulamalar ve İyi İmalat Uygulamaları kılavuzlarıyla belirlenen kurallara uygun olarak hazırlanmaktadır.

Ürün ve Hizmetler Konusunda Bilgilendirme

Sanofi Türkiye'nin hekim, eczacı ve tüketicilerle yapılan tüm iletişimleri ve kullanılan iletişim araçları Medikal ve Ruhsatlandırma Departmanı ile birlikte koordineli bir şekilde yürütülüp denetlenmekte ve aşağıdaki yönetmeliklere tam olarak uyum gösterilmektedir.

- T.C. Sağlık Bakanlığı
  - ◆ Beşerî Tıbbi Ürünlerin Tanıtım Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik
  - ◆ Tıbbi Cihaz, Satış Tanıtım ve Reklam Yönetmeliği
- Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği
  - ◆ AİFD İyi Tanıtım ve İyi İletişim İlkeleri,
- İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası
  - ◆ İEİS İlaç Tanıtım İlkeleri ve Sağlık Mensuplarıyla İlişkiler Hakkında Yönetmelik
- T.C. Gıda, Tarım Ve Hayvancılık Bakanlığı
  - ◆ Takviye Edici Gıdaların İthalatı, Üretimi, İşlenmesi ve Piyasaya Arzına İlişkin Yönetmelik
  - ◆ Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliği

Şirketin sunduğu ürün ve hizmetlerle ilgili bilgilendirmeler broşürler ve dijital platformlar üzerinden yapılmaktadır. Ürünle ilgili yapılan klinik çalışmalar ve ürün bilgileri bu dokümanlarla açık bir şekilde paydaşlara iletilmektedir. Satış ve pazarlama ekipleri düzenli olarak ürün ve tedaviler ile ilgili eğitimler almaktadır.

Medikal Enformasyon Hizmeti

Medikal Enformasyon Hizmetinin amacı, 7 gün 24 saat ulaşılabilir şekilde, iç ve dış paydaşların Şirketin ürünleriyle ilgili tıbbi sorularına, onaylanmış kullanma talimatı çerçevesinde yanıtlar verilmesidir. 2008 yılından bu yana verilen bu hizmetle hastaların, hasta yakınlarının ve sağlık meslek mensuplarının bilgilenebilmesi, ürünlerin doğru uygulanması ve hastaların iyileşme oranının artması hedeflenmektedir.

Doğrudan şirket santraline gelen telefonlar, internet adresine gelen e-postalar, şirket çalışanları aracılığıyla ulaştırılan sorular bu kapsamda değerlendirilmektedir. 2012 ve 2013 yıllarında bu kapsamda toplam 1.200 adet soruya yanıt verilmiştir.

Müşteri Bilgi Gizliliği

Kişi ve kurumların onayı olmadan bilgilerinin üçüncü taraflarla paylaşılması Sanofi Türkiye'nin etik politikalarına aykırıdır.

Sanofi Türkiye'de raporlama dönemi içinde ürün ve hizmet bilgileri ve etiketlemeyle ilgili, yasa ve yönetmeliklere aykırı bulunan herhangi bir vaka yaşanmamıştır.

SORUMLU SATIN ALMA YÖNETİMİ

Sanofi Türkiye'de potansiyel tedarikçilerimizi belirlemek amacıyla öncelikle şirket içinde pazar analizi yapılmaktadır.

Tedarikçi değerlendirmesiyle ilgili ilk analizler Bilgi İsteği süreciyle başlamaktadır. Ardından teklif isteme bazında ihale sürecine geçilmektedir. Tedarikçilerin kalitatif ve kantitatif başarıları baz alınarak ve performans sürekliliği göz önünde bulundurularak, çalışılması uygun tedarikçiler belirlenmektedir. Bununla birlikte çalıştığı üçüncü taraf şirketlerin de kurumsal sorumluluğunu önemseyen Sanofi Türkiye olarak, çalışacağımız şirketlerin söz konusu performansına ilişkin kriterler de göz önünde bulundurulmaktadır.

Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS) / Üçüncü Taraf Durum Tespit (Due Diligence) Süreçleri:

- Yeni Tedarikçilerden (belirlenen risk gruplarında) minimum KSS süreçlerine katılmaları istenmektedir. Bu süreçlerin içinde aşağıdaki maddeler yer almaktadır:
  - a. 3. Taraf Kapak Yazısı, 3. Taraf Gizlilik Notu, 3. Taraf Anketinin okunarak imzalanması.
  - b. Sanofi KSS Eğitimine (Sanofi Etik Kuralları ve Sanofi Rüşvetle Mücadele Politikaları) katılarak Sanofi Eğitim Kiti Beyannamesinin imzalanması.
  - c. KSS süreç ve bilgi tedariki anlamında Üçüncü Taraf Durum Tespit (Due Diligence) formları (anket) ve profilleriyle ilgili detaylı bilgiler, özellikleri, yetki ve sorumluluk deklarasyonlarının alınması.

Sanofi Türkiye tarafından belirlenen ve söz konusu kapsama giren tüm hizmet, iş ve işlemlerle ilgili yapılacak sözleşmeler için, Sanofi Grubu Etik Kodu'nu içeren Sanofi Etik Kuralları kitapçığı ilgili tüm üçüncü taraflarla paylaşılmaktadır. Tedarikçinin Sanofi Türkiye Etik Kuralları'na uyumu hususunda kendisinden taahhüt alınmaktadır. Herhangi bir ihlâl durumunda bu durum sözleşmenin de ihlâli olarak kabul edilmektedir.

➤ Mevcut Tedarikçiler (Kontratlar): Hukuk Bölümü ve Uyum Sorumlusu ile birlikte potansiyel risklerin belirlenmesi için analizler.

KSS Üçüncü Taraf Durum Tespit (Due Diligence) değerlendirmesinin yanında, bağımsız şirket değerlendirme uzmanı bir şirket ile belirli satın alma gruplarına yönelik, gerekli KSS kriterlerini kontrol etmek amacıyla değerlendirmeler yapılmaktadır. Yapılan değerlendirmeler sonrasında şirketlere KSS performanslarına ilişkin geribildirimde bulunulmakta ve tedarikçiler eksikliklerinin bulunduğu alanlarda gelişim göstermeleri için teşvik edilmektedir. Sistemin ana yapısı belirlenen zaman dilimi içinde ve düzeltici eylemlerin teşvik edilmesiyle birlikte, tedarikçinin danışman değerlendirme şirketinden düşük puan alınmaması üzerine kurulmuştur. Tedarikçi eğer denetimler sonucunda sürekli negatif puanlamayla karşılaşıyorsa, söz konusu tedarikçiyle çalışma sonlandırılmaktadır.

KSS değerlendirmesi 2012 yılında 352 tedarikçimize, 2013 yılında ise 338 tedarikçimize uygulanmış ve %60'ın üzerinde tedarikçimizin KSS kriterlerine yeterli uyum gösterdiği sonucuna varılmıştır. Yeterli uyum göstermediği tespit edilen diğer firmalar içinde gelişim alanı tespiti yapılarak ortak çalışma başlatılmıştır.

“ 2014 yılında tedarikçilere uygulanacak KSS değerlendirmesi sonucu, KSS 3. Taraf Durum Tespit kriterlerine uyum hedefimiz %80 olarak belirlenmiştir. ”

YOLSUZLUKLA MÜCADELE

Sanofi Türkiye tarafından belirlenen kapsama giren tüm hizmet, iş ve işlemlerle ilgili yapılacak sözleşmelerde, yolsuzluk ve rüşvetle mücadeleyi sağlamak amacıyla detaylı bir durum tespiti süreci izlenmektedir. 2013 yılında başlatılan söz konusu süreçte temin edilen bilgilerin şirket içi uzmanlar tarafından değerlendirilmesi sonucunda üçüncü taraflarla sözleşme imzalanabilmektedir.

Sanofi Küresel Uyum Komitesi (*Executive Compliance Committee - ECC*) Sanofi Küresel Uyum programına ait tüm bileşenlerin etkinliğini sağlama ve güvenceye alma görevini üstlenmiştir. Bu görev, Grup içindeki uyum programlarının etkinliğini destekleyen ve buna ek olarak şirket değerleriyle ilgili taahhütlerin dayandığı hareket planlarını öneren ve gerçekleştirmelerini sağlayan hem yönetsel, hem de operasyonel bir rolü kapsamaktadır.

Ayrıca, ülke düzeyinde kurulmuş bir yerel Uyum Komitesi de bulunmaktadır. Bu komite Uyum Direktörü tarafından yönetilmekte ve Ülke Stratejik Komite üyeleriyle Ülke Kalite ve Mükemmellik Müdürü, İç Kontrol Müdürü ile Medikal İşler ve Medikal Enformasyon Müdürü bu komitenin asil üyelerini oluşturmaktadır.

Yerel Uyum Komitesinin misyonu, Sanofi Türkiye'nin Sanofi Grubu Etik Kurallarına, politika ve prosedürlerine, uygulamada olan yasal ve düzenleyici gerekliliklere, sektör standartlarına ve özellikle Sağlık Mesleği Mensupları ve kamu görevlileri ile doğrudan veya aracılar vasıtasıyla kurulan ilişkilerdeki uyumunu gözetmektir.

ÇIKAR ÇATIŞMASINI ENGELLEME

Çıkar Çatışması, Şirketin paydaşları tarafından uygun bulunmayan bir görüntü yaratarak çalışanlara ya da Şirkete duyulan güveni zayıflatma ve Şirket itibarına zarar verme riski taşımaktadır. Bu nedenle tüm Sanofi çalışanlarının gerçek veya potansiyel çıkar çatışmasının var olabileceği durumlardan kaçınması gerekmektedir. Sanofi Türkiye çalışanları yasaların izin verdiği ölçüde, herhangi bir fiili veya potansiyel çıkar çatışmasını tam olarak ve zamanında beyan etmek zorundadır.

Gerçek veya potansiyel çıkar çatışmalarının yönetilmesi konusunda Sanofi bünyesinde **Çıkar Çatışmaları Prosedürü** bulunmaktadır. Bu prosedüre göre Sanofi çalışanları gerçek veya potansiyel çıkar çatışmasına neden olan işlem, faaliyet ya da ilişki gerçekleşmeden veya konu hakkında bilgi sahibi olduğu anda yerel Uyum Direktörüne konuyla ilgili bilgi vermek zorundadır.

Sanofi çalışanları işe alım sürecinin bir parçası olarak ve işe alım onaylanmadan önce ve sonra, her yıl 31 Ocak tarihinden önce Sanofi Çıkar Çatışması Kurallarını okuyarak Çıkar Çatışması Beyan Formunu doldurmakta ve Şirket prosedürüne uygun hareket edeceklerini kendi imzalarıyla kabul ve beyan ederek formu Uyum Direktörüne teslim etmektedir.

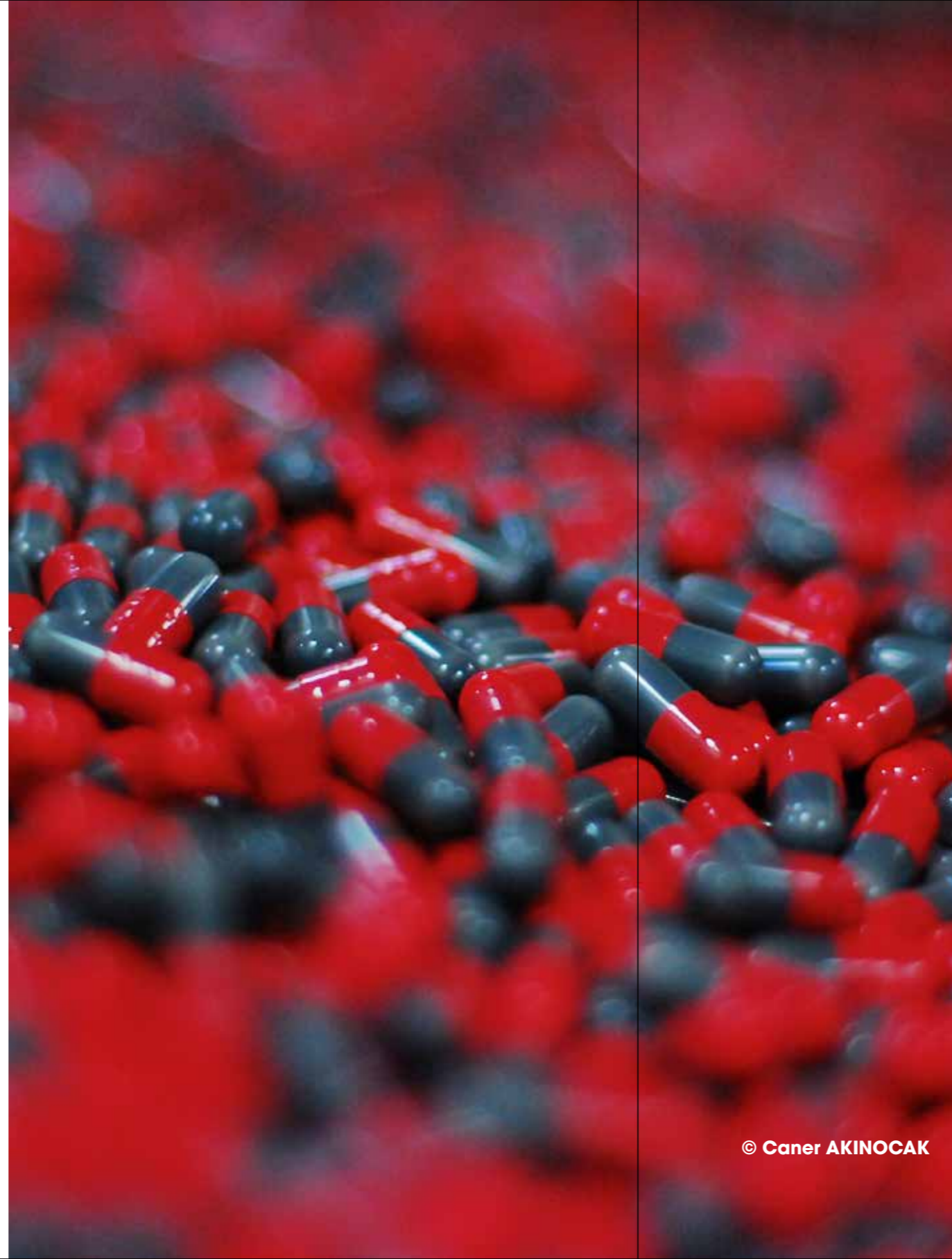
Sanofi bünyesinde bulunan **Çıkar Çatışması Kurulu** çeşitli alanlarda mevcut durumun gerçek veya potansiyel bir çıkar çatışması durumu olup olmadığını değerlendirmek, eğer var ise çıkar çatışması durumunun çözülebilmesi için tavsiyelerde bulunmak ve ortaya çıkabilecek çıkar çatışmasının uygun şekilde ele alınmasını sağlamak amacıyla kurulmuştur. Kurulun gerektiği zaman bir araya gelebilecek ve durumu değerlendirebilecek daimi üyeleri ve ek üyeleri bulunmaktadır. Ülke Müdürü Çıkar Çatışması Kurulu'nun başkanıdır ve kurul üyeleri arasındaki toplantıları yönetmek, fikir ayrılıklarına hakemlik etmek yetkisine sahiptir. Kurul Başkanı her eylemin kurul tarafından onaylanmasını sağlamak durumundadır. Uyum Direktörü ise bu kurulun sekreteryasıdır ve kurulla ilgili tüm işlerin yürütülmesinden sorumludur.

YEREL UYUM ORGANİZASYONU

Uyum Departmanı, genel olarak etkin bir uyum programının temel unsurlarının hayata geçirilmesini ve tasarlandığı şekilde çalışmasını sağlama sürecinin yönetiminden sorumludur. Bu kapsamda uyum standartları, politikaları, prosedürleri ve proseslerinin tasarlanması, uygulanması ve güncellenmesini gerçekleştirir, uyum faaliyetlerini periyodik olarak izler, uyum faaliyetlerini oluşturan unsurların denetlenmesini ve uyum ile ilgili disiplin faaliyetlerinin yürütülmesini gerçekleştirir. Departmanın temel faaliyetleri aşağıdaki konuları içermektedir:

- › Yerel yönetim ekibine / Uyum komitesine aktif olarak iştirak edilmesi ve uyumluluk perspektifiyle muhtelif iş projelerine katkı sağlanması
- › İşbirlikçi bir bakış açısıyla global Sanofi uyum programının ve politikalarının uygulanması, izlenmesi ve pekiştirilmesi ve diğer yanda uyum sürecinin günlük iş uygulamalarına entegre edilmesi
- › Yıllık risk tabanlı, ülke ve konu bazlı bir uyum programının geliştirilmesinde, uygulanmasında ve önceliklendirilmesinde işbirliği yapmak
- › Nedenlerin değerlendirilmesi, düzeltici aksiyonların alınması ve uzun vadede disiplinin sağlanması amacıyla münferit uyum sorunlarının, sorularının veya soruşturmalarının çözümlenmesinde çapraz fonksiyonlar ile birlikte çalışmalar yapmak
- › İş ve uyum konularındaki risk alanlarının, etkin veya verimli olmayan iş süreçlerinin tanımlanması ve bu süreçlere tamamen uyumlu nitelikte süreçler kazandırmak amacıyla farklı branşlar bazında yönetim ile birlikte çalışma yapılması

Sanofi Türkiye’de İç Kontrol

Sanofi Türkiye’de iç kontrol ortamının kurulması ve devamlılığının sağlanması, risk analizlerinin gerçekleştirilmesi, yasalara ve yürütülen faaliyetlere ilişkin iç kurallara uyum sağlanması, süreç iyileştirme çalışmalarının organize edilmesi ya da var olan çalışmalara destek verilmesi İç Kontrol Departmanı’nın sorumluluğundadır.

Departman, iç kontrol ortamının etkin olarak sağlandığı konusunda güvence vermek amacıyla aşağıda yer alan çalışmaları gerçekleştirmektedir:

- › Şirketin tüm birimleri için yıllık risk analizleri gerçekleştirmek
- › Risk analizi doğrultusunda yıllık İç Kontrol Süreç Denetim / Gözden Geçirme Planını hazırlamak
- › Belirlenen süreçler için detaylı denetim veya süreç testleri organize etmek
- › Yıllık SOA (Sarbanes-Oxley Act) denetimlerini gerçekleştirmek
- › Merkezi İç Denetim ekibini ülkedeki görevleri sırasında desteklemek
- › Suistimal riskini azaltmak için gerekli aksiyonları almak

Sanofi Türkiye’de Grup politika ve prosedürlerine uyum sağlamak için kontrol sistemleri geliştirilmekte, gözden geçirilmekte ve uygulanmaktadır. Denetimlerin büyük çoğunluğu yıllık olarak planlanmakta ve ilgili yöneticilere raporlanmaktadır. Ancak yıl içinde tespit edilen risklere yönelik anlık aksiyonlar da alınabilmektedir. Çalışmalar sırasında tespit edilen bulgular ilgili departmanlar tarafından yakından takip edilmektedir. Kontrolün içeriğine göre gerçekleştirilme sıklığı da değişmektedir.

Ayrıca süreçlere ilişkin yerel prosedür ve politikaların oluşturulması ve güncellenmesi sırasında ilgili departmanlara destek vermek ve Türkiye’de bulunan tüm şirketlere ilişkin iç ve dış yetkilendirmelerin, Görevler Ayrılığı ilkesine uygun olarak güncellenmesini sağlamak da İç Kontrol Departmanı’nın sorumlulukları arasında yer almaktadır.

KAMU POLİTİKALARINA DESTEK

Sanofi Türkiye AİFD (Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği) ve İEİS (İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası) üyelikleri kapsamında sektör risklerini takip etmekte ve dernekler nezdindeki üyelikleriyle sektörün sorunlarına toplu çözümler üretmek için çalışmaktadır. Dernek ve sendika nezdinde yapılan çalışmaların birkaçı Türkiye’de ilaç alanında yatırım ortamının iyileştirilmesi, vatandaşların yenilikçi ilaçlara erişiminin iyileştirilmesi ve genişletilmesi, kamunun ilaç sektörü finansmanında uyguladığı yöntemlerin daha sürdürülebilir hale getirilmesi olarak sayılabilir. Şirket AİFD Yönetim Kurulu ve alt çalışma gruplarında aylık dönem toplantılarında temsil edilmektedir. İEİS nezdinde ise alt çalışma gruplarının toplantı periyoduna uygun olarak katılım sağlanmaktadır. Dernek ve sendikalardaki etkinliklere ek olarak, kamu tarafından düzenlenen toplantılara davet üzerine katılım sağlanmakta ve gelişmeler takip edilmektedir. T.C. Sağlık Bakanlığı çalışan ve yöneticileriyle Sanofi’nin iş alanı ve sektörü de etkileyen genel problemlerin çözümlenmesi amacıyla haftalık görüşmeler yapılmaktadır.

AR-GE'DE ETİK

Hastalıklarla mücadele ve korunmada bilimsel ve tıbbi araştırmaların önemi çok büyüktür. Ancak bu tür araştırmalar şirketlere önemli sorumluluklar da yüklemektedir. Araştırmanın tarafları olan paydaşlara karşı şeffaf olmak, bireylerin kişisel hak ve özgürlüklerine saygı göstermek, yasa ve yönetmeliklere tam olarak uyum sağlamak gerekmektedir. İlaç sektöründe Ar-Ge faaliyetleri aynı zamanda çok geniş kapsamlı bir etik yaklaşım da gerektirmektedir.

Kamu sağlığı yetkililerinin ve ilgili kişi ve kurumların klinik çalışma sonuçlarına eksiksiz ve daha hızlı erişmesinin sağlanması amacıyla ilaç endüstrisinin küresel organizasyon temsilcisi olan Avrupa İlaç Sanayi ve Birlikleri Federasyonu (EFPIA), Uluslararası İlaç Üreticileri Birliği Federasyonu (IFPMA) ile Japon İlaç Üreticileri Birliği (JMPA) ve Amerika İlaç Araştırma ve Üreticileri (PhRMA) 6 Ocak 2005'te klinik araştırmalara ilişkin, kendi üyeleri tarafından desteklenen bir şeffaflık taahhünamesi imzalamıştır.

EFPIA'nın bir üyesi olan Sanofi Grubu da bu taahhünameye katılmaktadır. Mevcut klinik araştırmalar ve klinik araştırma sonuçlarına ilişkin bilgiler hem klinik araştırma kayıtlarına, hem de klinik araştırma sonuçlarına ait iki ayrı veritabanı aracılığıyla kamuoyunun erişimine açılmıştır. Sanofi Türkiye'nin yürüttüğü klinik araştırmalara www.clinicaltrials.gov internet sitesinden ulaşılabilir.

Zentiva Biyoeşdeğerlik Çalışmaları

İlaçların hastalara daha ekonomik koşullarda sunulabilmesini, böylece ilaca ihtiyaç duyan daha fazla kitlenin bu üründen yararlanabilmesini sağlayan bir yöntem de biyoeşdeğer ilaçların üretilmesidir.

Bu sebeple, Zentiva tarafından yürütülen klinik çalışmalar biyoeşdeğerlik çalışmalarıdır. Bu çalışmalarda Zentiva tarafından geliştirilen ürün, referans ürünle farmakokinetik parametreleri açısından (emilim hızı ve miktarı) karşılaştırılmaktadır.

Zentiva biyoeşdeğerlik çalışmaları Zentiva'nın Prag'daki

Genel Merkezi tarafından sözleşmeli araştırma kurumları aracılığıyla, Avrupa Birliği ve Sanofi İyi Klinik Uygulamaları (GCP) direktifleri, kılavuzları ve standart çalışma prosedürlerine uygun yürütülmektedir. Jenerik ürünlerin ruhsatlandırılmasında jenerik ürünün referans ürüne biyoeşdeğer olduğunun gösterilmesi zorunluluktur. Biyoeşdeğerlik çalışması öncesinde, sözleşmeli araştırma kurumlarının standart çalışma prosedürleri GCP ve İyi Laboratuvar Uygulamaları (GLP) kurallarına uyumu açısından denetlenmektedir. Çalışmalar sadece bu denetimleri geçen kurumlar tarafından yapılmakta ve çalışma sırasında da denetimler tekrarlanmaktadır.

Klinik araştırma merkezleri biyoeşdeğerlik çalışmaları kapsamında etik kurul onayının alınması, protokolde belirlenen kriterlere uygun olarak gönüllülerin seçimi, test ve referans ürünlerinin uygulanması, kan örneklerinin alınması gibi faaliyetlerden sorumludur. Alınan kan örnekleri GLP kurallarına uygun olarak biyoanalitik merkezlerde kantitatif olarak analiz edilmekte ve sözleşmeli araştırma kuruluşu tarafından yapılan istatistiksel hesaplamalar sonunda biyoeşdeğerlik raporu hazırlanmaktadır. Tüm bu aşamaların çalışma protokolünde belirtilen kurallara ve uygulama şartnamelerine uygun olarak yürütülüp yürütülmediği Zentiva tarafından denetlenmektedir.

Yapılan biyoeşdeğerlik çalışmalarının, Avrupa Birliği ve Türkiye gerekliliklerinin tümünü karşılaması beklenmektedir. Tüm çalışmalar şu ana kadar uygun bulunmuştur.

“ Sanofi, 6 Ocak 2005'te klinik araştırmalara ilişkin, küresel ölçekte desteklenen şeffaflık taahhünamesini imzalamıştır. ”

İNSAN HAKLARI

Her aktivitemizde insan haklarına saygı duymak, Grubumuzun sürdürülebilirlik yaklaşımının temelini oluşturmaktadır. Öncelikli olarak her bireyin sağlık konusundaki haklarını, hastaların sağlık hizmetlerine erişimini daha iyi hale getirmeyi amaçlayan günlük aktivitelerimizle, desteklemekteyiz.

Sanofi Grubu, İnsan Hakları Beyannamesi ve ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) ilkelerini kabul etmiş ve bununla ilgili gerekli prosedürleri uygulamaya koymuştur.

Sanofi Grubu, elektronik öğrenme platformu olan Le@rn üzerindeki Oryantasyon eğitimi içinde yer alan Etik Kuralları eğitimini şirkette yeni çalışmaya başlayan herkese vermektedir.

Tüm çalışanlar için tamamlanması zorunlu olan bu eğitimin kapsadığı konular şunlardır:

- › Bireye Saygı
- › Özel Yaşama Saygı ve Kişisel Verilerin Korunması
- › Sağlık, Güvenlik ve Çevreye Saygı
- › Gizlilik ve Hassas Bilgilerin Korunması
- › Şirket İmajının Korunması: Sosyal Medya
- › Çıkar Çatışmalarının Önlenmesi
- › İçeriden Alınan Bilgi Ticaretinin Önlenmesi
- › Finansal Bilgiler ve Soruşturmanın Cevaplandırılması
- › Siyasal ve Kamusal Yaşama Katılım
- › Serbest Rekabete Saygı
- › Rüşvetle ve Yolsuzlukla Mücadele
- › İyi Tanıtım Uygulamaları
- › Tedarikçilerle İlişkilerde Güvenlik
- › Bilgilendirme Görevi

YEREL HALKIN HAKLARINA SAYGI

Sanofi Türkiye'nin üretim yaptığı Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nde faaliyetler Sanofi Grubu'nun yüksek standartlarını karşılayacak, çevreye ve yerel halkın haklarına saygı gösterecek şekilde sürdürülmektedir. Tesisin kurulduğu 1992 yılından bugüne kadar yerel halk tarafından operasyonların etki alanıyla ilgili yapılmış herhangi bir şikâyet bulunmamaktadır.

Tesiste Çevresel Etki Değerlendirilmesi Yönetmeliği kapsamında gerekli tüm çalışmalar yapılmış ve bu kapsamdaki resmi izinler alınmıştır. Tesiste oluşan evsel ve endüstriyel atıksular arıtma tesisinde arıtıldıktan sonra deşarj edilmektedir. Bununla beraber yeraltı su kaynaklarına olabilecek kaçakların engellenmesi amacıyla atıksu kanalları (evsel, endüstriyel, yağmur suyu) periyodik olarak kamera sistemiyle kontrol edilmektedir. İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik gereği, tesiste içme suyu olarak kullanılan yeraltı suyunun analizleri yılda iki kez olmak üzere resmi onaylı laboratuvarlara yaptırılmakta olup, bugüne kadar herhangi bir kirlilikle karşılaşmamıştır.

Tesis kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelerden gelen öneriler doğrultusunda çevresel projelere destek olmaktadır. Cumhuriyetin 80. yılı kutlamaları kapsamında Kırklareli Valiliği ile işbirliği yapılarak, Kırklareli'nde 80. Yıl Ormanı dikim çalışmalarına katkıda bulunulmuştur.

Ayrıca tesis en yakın yerleşim birimine yaklaşık 2 km uzaklıktadır ve Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği kapsamında yakın çevre için gürültü kaynağı bulunmadığına dair *Gürültü Kontrol İzin Belgesi Muafiyeti*'ne sahiptir.

ÇALIŞANLAR

Çalışanlar Sanofi Türkiye'nin kilit paydaşı konumundadır ve Şirketin kurumsal başarısının temel taşıdır. Kaliteli ve motivasyonu yüksek çalışanlara sahip olmak, çalışan memnuniyetini en yüksek seviyede tutmak, kariyer gelişimlerini ve bireysel gelişimlerini desteklemek, güvenli ve sağlıklı bir iş ortamı sunmak Şirketin öncelikli hedefleri arasında yer almaktadır.

1.726 çalışanla birlikte bu hedefleri gerçekleştirebilmek için Şirket faaliyetleri dört ana alanda şekillendirilmektedir:

1 Çalışan Gelişimini desteklemek

2 Çalışan Sağlığı ve Güvenliğini en üst seviyede tutmak

3 Mevcut ve potansiyel çalışanlara eşit haklar sunarak **ayrımcılığı engellemek,**

4 Açık İletişimi desteklemek.

ÇALIŞAN GELİŞİMİ

Sanofi Türkiye, 1.726 çalışanıyla Türkiye’de faaliyette bulunduğu bölgelerde önemli oranda istihdam yaratan şirketler arasında yer almaktadır.

Çalışanlar için;

- › İstihdamın sürekliliğini sağlamak,
- › Kariyer gelişimine destek olmak,
- › Çalışan memnuniyetini ve motivasyonunu sağlamak,
- › Genç yetenekleri kazanmak

Şirketin öncelikli hedefleri arasında yer almaktadır.

Çalışan Sirkülasyonu	2012	2013
İşten Ayrılanların Sayısı	177	166
İşten Ayrılanların Oranı	%10	%10

İSTİHDAMIN SÜREKLİLİĞİ

İstihdam

“ Sanofi Türkiye’nin çalışanlarının önemli bir bölümü (yaklaşık %40’i) Zentiva Lüleburgaz Fabrikası’nda istihdam edilmektedir. Tüm çalışanlarımız tam zamanlı olarak istihdam edilmiştir.¹³ ”

BÖLGELERE GÖRE

Çalışan Sayısı

Bölge	2012	2013
ADANA	81	79
ANKARA	113	98
ANTALYA	34	31
BURSA	49	47
İSTANBUL	550	544
İZMİR	96	86
KAYSERİ	9	20
KOCAELİ	16	0
KONYA	29	20
LÜLEBURGAZ	751	726
MALATYA	35	16
SAMSUN	45	44
TRABZON	14	15
TOPLAM	1.822	1.726

Yeni İşe Alımlar

Bölge	2012		2013	
	Sayı	%	Sayı	%
ADANA	4	%3	4	%4
ANKARA	4	%3	5	%5
ANTALYA			3	%3
BURSA				
İSTANBUL	43	%37	59	%63
İZMİR	2	%2	4	%4
KAYSERİ				
KOCAELİ				
KONYA	2	%2		
LÜLEBURGAZ	60	%52	18	%19
MALATYA				
SAMSUN			1	%1
TRABZON				
TOPLAM	115	%100	94	%100

Yeni İşe Alımlarda Sirkülasyon

Bölge	2012		2013	
	Sayı	%	Sayı	%
ADANA				
ANKARA				
ANTALYA				
BURSA				
İSTANBUL	1	%2	4	%7
İZMİR				
KAYSERİ				
KOCAELİ				
KONYA				
LÜLEBURGAZ	1	%2	3	%17
MALATYA				
SAMSUN			1	%100
TRABZON				
TOPLAM	2	%2	8	%9

Çalışanlara Sağlanan Olanaklar

Ücret Politikası

Sanofi Türkiye’de işe yeni başlayan kişilere yasal ücretlendirmeye uygun ödeme yapılmaktadır. Her pozisyon için işe giriş ücreti piyasa ücret araştırma sonuçlarına göre belirlenmektedir. Bölgelere göre farklı maaş ödeme/belirleme politikası yoktur. Ücretler beyaz yakalı çalışanlara aylık maaş olarak, mavi yakalı çalışanlara ise saat ücreti olarak ödenmektedir.

Sanofi Türkiye’de süresi belirsiz hizmet sözleşmesiyle çalışan kişilere ücret dışında sağlanan olanaklar ise öğle yemeği, özel sağlık sigortası, özel hayat sigortası, grup emeklilik planı, giyim yardımı (saha satış ekibi çalışanları için) ve taşınma yardımıdır (farklı şehirde çalışmak üzere ataması yapılan çalışanlar için).

Emeklilik Planı

Sanofi Türkiye’de çalışanlar için sağlanan Grup Emeklilik Planı belirli katkı payı esasına göre, Türkiye’deki Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) Mevzuatı kapsamında sunulmaktadır. Şirket bünyesinde bir yıllık kıdeme sahip olan çalışanlar Grup Emeklilik Planı’na girebilmektedir. Plana katılım gönüllülük esasına dayanmakta ve çalışanın sisteme katkı yapması durumunda, Şirket de plana katkı yapmaktadır. Zentiva Lüleburgaz Üretim Tesisleri’nde görev alan mavi ve bazı beyaz yakalı çalışanlar BES Programı’na dahil değildir.

Toplu Sözleşme

Sanofi Türkiye anayasal bir hak olan çalışanların örgütlenme hakkına saygı göstermektedir. Bu haktan mevcut durumda sadece Zentiva Lüleburgaz Üretim Tesislerinde yararlanılmaktadır; burada toplu sözleşmeye tâbi olan çalışanların toplam çalışanlara oranı 2013 sonu itibarıyla %58,1’dir.

Kariyer Danışmanlığı

Şirkette yeniden yapılanmalar sonrasında iş akdi feshedilen çalışanlar için bağımsız bir kariyer danışmanlığı şirketinden destek sağlanmaktadır. Bu destek kapsamında kendi işini kurma, emeklilik planlama ve profesyonel kariyer hayatına devam etme gibi çeşitli programlar yer almaktadır.

KARİYER GELİŞİMİNİ DESTEKLEYİCİ FAALİYETLER

EĞİTİM PROGRAMLARI

Sanofi Türkiye çalışanlarının gelişimleri için farklı eğitim ve gelişim programları uygulanmaktadır.

Sanofi Türkiye bünyesinde çalışanlar için *mesleki verimlilik, teknik ve liderlik ve yönetici geliştirme* olmak üzere 3 ana başlık altında eğitimler düzenlenmektedir. Düzenlenen eğitimler hem Şirketin ileriye dönük strateji ve planlarını, hem de yetenek yönetimi sürecini destekleyecek nitelikte olup, şirket çalışanlarının yetkinliklerini ve liderlik becerilerini geliştirmeleri, ortak bakış açısına sahip olmaları, geniş perspektifte düşünmeleri ve yeni tutumlar kazanmalarına yönelik, genellikle Sanofi’ye özel olarak tasarlanan eğitimlerdir.

Mesleki verimlilik kapsamında Şirketteki tüm çalışanlara düzenli olarak internet tabanlı eğitimler ve proje yönetimi eğitimleri verilmektedir. Ayrıca Şirkete yeni katılan tüm çalışanlar için yılda en az iki defa olmak üzere kapsamlı bir oryantasyon eğitimi düzenlenmektedir. Saha çalışanları yıl içerisinde bölüm bazında ihtiyaçlara yönelik çeşitli satış teknikleri eğitimleri almaktadır. Merkez birimleri için de bireysel veya departman ihtiyaçlarına yönelik çeşitli teknik eğitimler düzenlenmektedir.

Yine tüm çalışanlar için e-öğrenme platformu üzerinden çeşitli kişisel gelişim eğitimleri her yıl düzenli olarak atanmaktadır. Her departman yılda bir kez ekip oluşturma etkinliği gerçekleştirmektedir.

Sanofi çalışanları üniversitelerle işbirliği kapsamında yüksek lisans başvurularında belli oranlarda indirim alabilmektedir. Bununla birlikte, yüksek lisans programına devam etmek isteyen çalışanlar geri ödemek koşuluyla eğitim kredisi imkânından faydalanabilmektedir.

Çalışanların gelişimi konusunda Sanofi’nin en önemli uygulaması *iş başında öğrenme araçlarıdır*. Bunların arasında birinci sırada yönetici koçluğu ve geribildirim gelmektedir. Bunun dışında proje görevleri, sorumluluk alanı genişletme ve farklı pozisyonlarda görevlendirme gibi uygulamalar da bulunmaktadır.

Sanofi Türkiye, çalışanlarının kariyer yolculuklarına katkıda bulunmak, değişimin birer parçası olmalarını sağlamak üzere teknik ve kişisel gelişim programları sunmaktadır.

Eğitimler

Eğitim Adı

	2012 (saat ve katılımcı)	2013 (saat ve katılımcı)
Değerlendirme Merkezi & Gelişim Merkezi	84 saat, 6 katılımcı	434 saat, 31 kişi
Değişim Yöntemi		280 saat, 35 kişi
Değişimde Değer Yaratmak		752 saat, 47 kişi
Eczane Danışmanlığı		432 saat, 27 kişi
Eczanede İnovatif Satış Teknikleri	504 saat, 21 kişi	744 saat, 93 kişi
Ekip Oluşturma	584 saat, 73 kişi	880 saat, 76 kişi
Güvenli Sürüş		1120 saat, 140 kişi
İlişki Yönetiminde Yaratıcılık	2544 saat, 159 kişi	
İş Simülasyonu	288 saat, 12 kişi	
Kişiliği Anlamak ve Yönetmek	264 saat, 33 kişi	144 saat, 18 kişi
Koçluk Danışmanlığı		396 saat, 11 kişi
Mükemmelliğe Yolculuk	2016 saat, 21 kişi	2752 saat, 29 kişi
Merkez Ofis Oryantasyon	264 saat, 19 kişi	442 saat, 23 kişi
Performans Koçluğu	1176 saat, 49 kişi	336 saat, 14 kişi
Performans Süreci	12 saat, 3 kişi	106 saat, 40 kişi
Potansiyeli Performansa Dönüştüren Lider	676 saat, 45 kişi	208 saat, 13 kişi
Problem Çözme ve Karar Verme	240 saat, 15 kişi	144 saat, 6 kişi
Proje Yönetimi	196 saat, 12 kişi	
Bölge Simülasyonu	448 saat, 28 kişi	
Satış Modeli	32 saat, 2 kişi	320 saat, 20 kişi
Stratejik ve Rekabetçi Kilit Fikir Lideri		288 saat, 12 kişi
Sunum Becerileri	128 saat, 8 kişi	120 saat, 8 kişi
Temel İş Sağlığı ve İş Güvenliği Eğitimi		825 saat, 275 kişi
Yaratıcı Drama		72 saat, 18 kişi
Yetenek Yönetimi	36 saat, 9 kişi	
Yönlendirme ve Yol Gösterme	208 saat, 13 kişi	
Başarı ve Sonuç Odaklılık		58 saat, 29 kişi
Duyusal Zekâ	40 saat, 20 kişi	16 saat, 8 kişi
İç Kontrol		56 saat, 28 kişi
Değişim Yönetimi		54 saat, 27 kişi
E-Oryantasyon	94 saat, 48 kişi	116 saat, 58 kişi
Finansçı Olmayanlar için Finans	832 saat, 416 kişi	
İletişim Sanatı	10 saat, 5 kişi	
Karar Verme	18 saat, 9 kişi	114 saat, 57 kişi
Keyif Veren Sunum	8 saat, 1 kişi	80 saat, 40 kişi
Mülakat Teknikleri Eğitimi	22 saat, 11 kişi	30 saat, 15 kişi
Satış Dış Oyunu		6 saat, 3 kişi
Satışın İç Oyunu - 1	4 saat, 2 kişi	14 saat, 7 kişi
Satışın İç Oyunu - 2	22 saat, 11 kişi	34 saat, 17 kişi
SKY ¹⁴ Bölge Müdürü		144 saat, 72 kişi
SKY Tıbbi Tanıtım Sorumlusu		692 saat, 346 kişi
Strateji Eğitimi	18 saat, 9 kişi	
Stres Yönetimi	46 saat, 23 kişi	40 saat, 20 kişi
Zaman Yönetimi		34 saat, 17 kişi

Empower Eğitim Programı ve Yetenek Yönetimi

Sanofi Türkiye’de Liderlik ve Yönetici Geliştirme Eğitimleri *Empower Eğitim Programı* adı altında düzenlenmektedir. Bu programın amacı Şirkette çalışan ve ekip yönetim sorumluluğu olan tüm yöneticilerin liderlik becerilerini geliştirmeleri ve ortak bakış açısına sahip olmalarının sağlanmasıdır. Empower modüller bir eğitim programıdır ve her yıl bu programın altında gerçekleştirilecek olan tüm eğitim, seminer, çalıştay ve toplantılar modüller olarak planlanmaktadır. Program 2011 yılından beri devam etmekte ve çeşitli yönetim kademelerinden yaklaşık 100 yöneticinin katılımıyla gerçekleştirilmektedir.

Empower Programı’nın modülleri her yıl Şirket hedefleri ve vizyonuna paralel olarak hazırlanmakta ve revize edilmektedir. Eğitimler yapıldıktan sonra katılımcılardan eğitimleri değerlendirmeleri istenmektedir. Yetenek yönetimi programı şirkette her yıl düzenli olarak yapılmaktadır. Bu sürecin çıktıları özellikle Empower Programı’nın içerikleri oluşturulurken İnsan Kaynakları birimine önemli ölçüde yol göstermektedir. Yetenek yönetimi süreci değerlendirmesinde kişilerin bir önceki yıl gelişim alanları, bu alanlar konusunda hangi gelişim etkinlikleriyle desteklendikleri ve bir sonraki yıl bu alanlar konusunda hangi noktalara gelmelerinin hedeflendiğine bakılmaktadır. Yetenek yönetim süreci de Performans Yönetim süreci gibi Sanofi bünyesinde global olarak uygulanan ve takip edilen bir süreçtir.

Talent Academy

Sanofi Türkiye’de satış, pazarlama ve satış pazarlama destek ekipleri için *Talent Academy Programı* uygulanmaktadır. Bu programın amacı yetenek havuzunda yer alan kişilerin bir sonraki pozisyonları için gelişim sürecine dahil edilmesi, Şirkette yüksek performans kültürü yaratılması, sürdürülmesi ve çalışanların şirkete bağlılıkları ile motivasyonlarının artırılmasıdır. Bu programla birlikte satış ekibi içinde kritik pozisyonlara aday olan kişilerin gelişim alanlarının ve güçlü yönlerinin belirlenmesi ve hazır olduklarında daha fazla sorumluluk almalarının sağlanması hedeflenmektedir. 2010 yılında başlayan programa bugüne kadar 33 kişi katılmıştır.

Empower Programı 2012 yılında Sanofi Türkiye’nin bağlı olduğu Kıtalararası Bölgede tüm projeler içinde ‘Yılın En İyi İnsan Kaynakları Projesi’ seçilerek ‘İnsan Yönetimi’ alanında ödül almıştır.

BEST, Mükemmelliğe Yolculuk

Mükemmelliğe Yolculuk, ürün tanıtım sorumlularının tanıtıtları ürünlerle ilgili medikal eğitim programıdır. 2000 yılından bu yana uygulanan programda, işe yeni alınan her ürün tanıtım sorumlusuna ilgili eğitimler verilmektedir. Bu eğitim programıyla yeni işe başlayan satış müessillerinin ürün, medikal, teknik, kişisel gelişim ve Şirket süreçlerinin aktarıldığı eğitimleri alarak tam donanımlı olarak sahaya çıkmaları sağlanmaktadır. Ayrıca yeni işe başlayan herkese e-öğrenme platformu üzerinden Şirket, Şirket süreçleri, temel prosedür ve kurallarla ilgili kapsamlı bilgilendirmenin yapıldığı e-oryantasyon eğitimi atanmaktadır. Eğitimlerle bilimsel olarak yetiştirilen sorumlular bu sayede ürünlerin tanıtımını doğru yapmakta, uygulamalar hakkında eksiksiz ve doğru bir şekilde bilgi vermektedirler.

Performans Yönetimi

Sanofi Grup bünyesinde performans yönetimi ve takdir süreci, Merkez Ofis ve saha çalışanları için prensipleri aynı olmakla birlikte, iki farklı sistem üzerinden yürütülmektedir. Merkez Ofis çalışanları için performans yönetimi, altyapısı global olarak desteklenen online bir platform üzerinden yönetilmektedir. Bu süreç içinde hedef belirleme, yarıyıl gözden geçirme ve yılsonu değerlendirme adımları bulunmaktadır. Bu sürece paralel olarak Bireysel Gelişim Planlamaları da her yıl gözden geçirilmekte ve bireysel gelişimi destekleyecek aksiyon planlamaları oluşturulmaktadır. Şirketteki tüm çalışanlar bu sürece dahildir.

Satış Ekibi için, performans odaklı prim sistemi ve farklı ödül sistemleri bulunmaktadır. Ayrıca iş yapış biçiminde sürdürülebilir başarıyı sağlamak için ödüllendirme sistemleri de uygulanabilmektedir.

Performans değerlendirmesi yapılan ve performans yönetimi uygulanan çalışan sayısı ve yüzdesi

2012 yılı

%100

2013 yılı

%100

ÇALIŞAN MEMNUNİYETİ VE MOTİVASYONU

Çalışan Memnuniyeti

Sanofi Türkiye’de çalışan bağlılığını ve memnuniyeti ölçümlemek amacıyla belirli dönemlerde global olarak uygulanan ‘Our Pulse Çalışan Bağlılık Anketi’ yapılmaktadır. Sanofi Türkiye’de global ekip tarafından koordine edilen bu anket dünya çapında tüm Sanofi operasyonlarında uygulanmaktadır.

Global olarak uygulanan bu anket öncelikle çalışan bağlılığını ölçümlemektedir ve iki yılda bir kez uygulanmaktadır. Anket Mayıs 2012’de yapılmıştır. Çalışanların %91’inin katıldığı anket sonuçlarına göre Çalışan Bağlılığı %72 olarak raporlanmıştır. Özet sonuçlar Sanofi Türkiye Ülke Müdürü’nün gönderdiği bir e-postayla tüm şirkete duyurulmuştur. Buna ek olarak, departman direktörleriyle ve üst yöneticilerle sonuçların analizi ve aksiyon planlaması için çeşitli toplantılar yapılmıştır.

Çalışan Gönüllülüğü ve Toplumsal Katılım

Sanofi Türkiye’de çalışanların memnuniyetini artırmak ve toplumsal farkındalığı artırmak için gönüllülük programları ve farklı toplumsal katılım uygulamaları bulunmaktadır. Birlikte çalıştığımız dernekler arasında Lösev, Darüşşafaka, Türk Eğitim Derneği ve Türkiye Omurilik Felçlileri Derneği sayılabilir.

Ben de Varım Kampanyası 2013

Sanofi tarafından *Enfants de Sanofi Vakfı*’na (Sanofi’nin Çocukları Vakfı) bağışlarla katkı sağlamak amacıyla Sanofi Grubu’nun faaliyet gösterdiği ITC bölgelerindeki tüm işbirliklerinde başlatılan kampanya, Türkiye’de *Ben de Varım* adıyla 2013 Kasım ayında başlatılmıştır.

‘Enfants de Sanofi’ kar amacı gütmeyen ve çalışanların 25 yaşından küçük çocuklarına yardım etme amacı taşıyan bir kuruluştur. Sağlık sorunları, öğrenme zorluğu, sosyal veya ailevi sıkıntı yaşayan çocuklara destek vermektedir. Kuruluş, ailelere bireysel destek sağlamakta ve dünyadaki birçok Sanofi teşkilatında aşılama, diş bakımı, görüş testi ve eğitimsel

programlar kapsamında kolektif girişimler organize etmektedir.

Kurumsal Sosyal Sorumluluk Komitesi birbirinden farklı aktivitelerle projeye ev sahipliği yapmıştır. Komite üyelerinin ev ve el yapımı yiyecek, takı ve süs eşyası satmak için düzenlediği kermes gibi bir takım etkinlikleri ve Lüleburgaz fabrikada Sosyal Etkinlik Kulübü üyelerinin ev yapımı yiyecek, mozaik ve ebru eserlerin satışının yapıldığı sergi gibi aktiviteleri sayesinde 2013 yılı sonu itibarıyla 18.000 TL bağış toplanmıştır. Gönüllü olarak bu kampanyada yer alan 100 katılımcı ortalama her etkinliğe iki saat ayırmış ve kampanyanın tüm çalışanlara ulaşması için katkıda bulunmuştur.

2012 yılında Zentiva Lüleburgaz Sosyal Etkinlikler Takımı ve İnsan Kaynakları Biriminin liderliğinde *Sanofi’nin Çocukları Vakfı*’na bağış için oyuncak, kitap, CD satışı gerçekleştirilmiştir. Çalışanlar bu etkinlik kapsamında 1.000 Euro bağış toplamış ve Şirket de 1.000 Euro kurumsal katkı yaparak çalışanların bu çabalarını desteklemiştir.

Zentiva Çalışan Gönüllülüğü

2012 yılında Zentiva Tiyatro Ekibi Çorlu Engelliler Derneği, Edirne Zihin ve Hareket Özürlü Çocukları Koruma Derneği, Türk Böbrek Vakfı Tekirdağ Şubesi, Lüleburgaz Fehmi Mutlu İlköğretim Okulu yararına oyunlar sahnelemiştir.

2012 Eylül ayında düzenlenen Çocuk Şenliği etkinliğine yakın çevredeki kasabada sünnet olan çocuklar davet edilmiştir. 2013 yılında ise Ağrı merkeze 24 km uzaklıkta bulunan Dönerdere İlköğretim Okulu öğrencilerine kırtasiye malzemeleri, oyuncak, yılbaşı için çam ağacı ve ecza dolabı malzemeleri gönderilmiştir. Yine 2013 yılında Van’daki depremzedelere kıyafet yardımı yapılmıştır.

Ayrıca 2012 yılında Lüleburgaz Kız Teknik ve Meslek Lisesi Müdürlüğü kimya laboratuvarına laboratuvar malzemeleri, 2013 yılında ise Namık Kemal Üniversitesi Çorlu Mühendislik Fakültesi laboratuvarına bir adet gaz kromatograf cihazı gönderilmiştir. 2013 yılında Edirne Emniyet Müdürlüğü’ne çeşitli mobilya desteği verilmiştir.

Avrasya Maratonu

2012 yılında Sanofi Türkiye'den 67 kişi aileleriyle birlikte 34. Vodafone İstanbul Avrasya Maratonu'na *obeziteyle mücadele* temasıyla katılmıştır. 2013 yılında ise Sanofi Türkiye Merkez Ofisi ve Lüleburgaz Fabrika çalışanlarıyla birlikte yaklaşık 86 kişi 35. Vodafone İstanbul Maratonu'na katılmıştır.

Sanofi Dayanışma Günleri - Kapak Toplama Kampanyası

Sanofi Türkiye, Sanofi Dayanışma Günleri¹⁵ çerçevesinde Kapak Toplama Kampanyası, Kitap Toplama Kampanyası ve Kan Bağışı Kampanyası olmak üzere üç kampanya düzenlemiştir. Ağustos 2012 tarihinde başlayan kapak toplama kampanyası sonucunda 2012 yılı sonunda 8 koli, 2013 yılında ise 19 koli kapak toplanmıştır. Kampanya boyunca toplanan kapaklar Türkiye Omurilik Felçlileri Derneği'ne iletilmiştir.

Kitap Toplama Kampanyası

Aralık 2013 tarihinde düzenlenen Kitap Toplama Kampanyası sonucunda çalışanların bağışlarıyla toplanan beş koli kitap Toplum Gönüllüleri Vakfı aracılığıyla Konya ili, Höyük ilçesi, İmrenler Çok Programlı Lisesi'ne bağışlanmıştır.

Bahar Sevincini Paylaşıyoruz

Lösev tarafından belirtilen ihtiyaçlar doğrultusunda 2012 yılında ilkbahar ve sonbaharda olmak üzere iki ayrı kampanyada 20 koli, 2013 yılında ise bahar döneminde gerçekleştirilen kampanyada 27 koli aynı yardım, sosyal yardım etkinliği çerçevesinde Lösev'e bağışlanmıştır.

Theodora Sevgi Doktorları

Uluslararası Theodora Vakfı'nın Sevgi Doktorları projesi kapsamında, 2012 yılında Şubat, Haziran ve Aralık aylarında Merkez Ofis fuaye alanında kurulan stantlarda yapılan satışlardan elde edilen gelirlerle 14 Şubat 2012'de Çapa Tıp Fakültesi Onkoloji, Pediatri, Enfeksiyon Çocuk Odalarında, İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi Çocuk Servislerinde ve Çapa Tıp Fakültesi ile Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Onkoloji, Pediatri, Nefroloji ve Hematoloji Çocuk Odalarında Dr. Pinky, Dr. Bebiş ve Dr. Meto eşliğinde çocuklara hediyeler dağıtmıştır. 2013 yılında aynı şekilde gerçekleştirilen programda da İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi Çocuk Servislerinde hediye dağıtımı yapılmıştır.

Zentiva'da Çalışanların Ödüllendirilmesi, Tanınması ve Takdir Edilmesi

Zentiva Tanıma, Takdir ve Ödüllendirme Prosedürü kapsamında çeşitli kategorilerde (kıdem, inovasyon, yalın uygulamalar, kuruluş dışındaki başarıların tanınması, proje çalışmaları vb.) ödüller verilmektedir. Her yıl düzenlenen Ödül Töreni ile ilgili bilgiler ve işe başlayanların tanınması, atama ve terfi duyuruları kuruluş içi yayın yapan ZenTV, iletişim panoları, e-posta gibi iletişim kanallarıyla çalışanlarla paylaşılmaktadır.

CreateMark

CreateMark, lansmanı yapılacak Zentiva ürünleri için tüm Sanofi Grubu çalışanlarının katıldığı ödüllü isim bulma yarışmasıdır. Projenin amaçları arasında, tescilli markaların belirlenmesi için etkin ve iyi tanımlanmış bir süreç geliştirmek ve çalışanların ürün isimlerinin belirlenmesinde karar verme sürecine dahil edilmesi ve bu sayede çalışanların bağlılığını artırmak sayılabilir. Ağustos 2011'den bu yana farklı fonksiyonlardan toplam 3.580 katılımın olduğu dokuz CreateMark yarışması düzenlenmiş, sekiz yeni ürün markası belirlenmiş, T.C. Sağlık Bakanlığı ve Türk Patent Enstitüsü'ne başvurusu yapılmıştır.

GENÇ YETENEKLERİ KAZANMAK: FARMAFEST

FarmaFest, Eczacılık Fakülteleri ve bu fakültelerdeki Fikir Liderleri ile iletişim platformu oluşturulmasını ve burada geliştirilen ilişkilerin bilimsel fikir alışverişine dönüşmesini sağlamayı amaçlayan bir projedir. Projenin genel hedefi genç yetenekleri Sanofi'ye kazandırmak ve kurumsal marka bilinirliğini arttırmaktır. Proje kapsamında geleceğin eczacılarına Sanofi Grubu'nu, ilaç endüstrisini ve Ar-Ge tescil belgesine sahip Lüleburgaz üretim tesislerini tanıtmak ve "Eczacılık Projesi"nin bir parçası olarak Eczacılık Fakülteleri ile genç eczacı adaylarını Sanofi Grubu çalışanlarıyla bir araya getirmek hedeflenmektedir.

FarmaFest'in Ekim 2011 yılında gerçekleştirilen ilk etkinliğinin ardından, yılda iki kez farklı eczacılık fakültelerinin 4. ve 5. sınıf öğrencileri ile akademisyenleri Lüleburgaz'daki üretim tesislerinde bir araya gelmeye devam etmektedir. 2013 yılı sonu itibarıyla dört farklı eczacılık fakültesinden (Marmara, Yeditepe, İstanbul, Hacettepe) yaklaşık 290 öğrenci ve 35 öğretim üyesine ulaşılmıştır.

ÇALIŞAN SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca Merkez Ofiste İş Güvenliği Uzmanı, İş Yeri Hekimi ve diğer sağlık personeli çalışmaktadır. Ayrıca ilgili yönetmelik gereği İş Güvenliği Kurulu kurulmuştur ve belli dönemlerde toplanarak şirket içindeki İş Sağlığı ve Güvenliği uygulamaları konusunda iyileştirme ve çalışmalarını yürütmektedir. Sanofi Türkiye’de, yapılan her türlü iş ve faaliyette İş Sağlığı ve Güvenliği konularında çalışanlara yol göstermeyi, alınacak önlemleri belirlemeyi, can ve mal emniyetinin sağlanmasını, her türlü süreç ve malzemenin hassasiyetle korunmasını sağlayan çalışmaları tarif etmeyi amaçlayan bir iç yönerge hazırlanmış ve çalışanlarla paylaşılmıştır.

Merkez Ofiste her yeni işe başlayan çalışana Temel İş Güvenliği Eğitimi verilmektedir. Son bir yıl içinde yeni işe başlayanlara ve mevcut çalışanlar da dahil olmak üzere toplam 306 kişiye üç saatlik Temel İş Güvenliği Eğitimi verilmiştir; bu eğitimin bir saati İş Sağlığı Eğitimi’ne ayrılmıştır. İş Güvenliği Uzmanıyla birlikte her ay düzenli olarak Merkez Ofis çalışma ortamı kontrol edilmekte ve düzeltici faaliyetler için gözden geçirilmektedir. Merkez Ofis aylık çalışma ortamı ölçümleri, elektrik ve havalandırma sistemi bakımları düzenli olarak yapılmaktadır.

Sahada çalışan ve araç tahsis yapılacak çalışanlara sürüş testi yapılmakta ve başarılı olanlara araç tahsis edilmektedir. Ayrıca araç tahsisli çalışanlara Güvenli Sürüş Eğitimi de verilmektedir. Maddi hasarlı trafik kazaları analiz edilerek tekrarlanmaması amacıyla *Trafik Kazası Analiz Formu* oluşturulmuş ve her kazazedenin doldurması sağlanmıştır.

Çalışanların kitlesel hastalıklarla ilgili bilgilendirilmesi için bilgilendirmeler yapılmaktadır. 2012-2013 yıllarında Merkez Ofis çalışanlarına yönelik Mevsimsel Grip eğitimi (30 kişi, 15 saat), tüm endüstriyel operasyonlar çalışanlarına yönelik ise Akıl Sağlığı, Verem Hastalığı ve Dengeli/Sağlıklı Beslenme konularında birer saatlik eğitimler düzenlenmiştir.

Zentiva Lüleburgaz Tesisleri’nin proje aşamasında da İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili yatırımlar ön planda tutularak, kuruluş politikası ve yasal gereklilikler doğrultusunda en gelişmiş teknolojiler kullanılmıştır.

Tesis bünyesinde, Çalışan Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere yönetim ve çalışan temsilcilerinden oluşan İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu mevcuttur. Kurul her ay yaptığı toplantılarla çalışanlardan gelen görüş ve öneriler doğrultusunda iyileştirmeler yapmaktadır. Bununla birlikte, İş Sağlığı, Güvenliği ve Çevre (İSİGÇ) Bölümü sorumluluğunda denetim, izleme ve eğitim faaliyetleri yürütülmektedir. Periyodik olarak düzenlenen genel İSİGÇ eğitimleriyle çalışanlar çalışma ortamındaki tehlikeler ve riskler hakkında bilinçlendirilmektedir. İşyeri sağlık birimi tarafından periyodik sağlık kontrolleri de yapılmaktadır.

Tüm çalışanlara her yıl İş Sağlığı, Güvenliği ve Çevre bilinçlendirme eğitimi verilmektedir. Aynı zamanda tedarikçi firmalara da *İş Sağlığı, Güvenliği ve Çevre Eğitimleri* verilmektedir.

İş Kazası Verileri		
Veri Ölçümleme Yöntemi ¹⁶	2012	2013
Hastalığa Bağlı Kayıp Gün Oranı - Tam Zamanlı Çalışanlar ¹⁷	336	391
Kayıt Altına Alınan Kaza Oranı	0,13	0,13
Kazalara Bağlı Kayıp Gün Oranı	0	0
Ölümlü Vaka Sayısı - Tam Zamanlı Çalışanlar	0	0
Mesleki Hastalıklara Bağlı Kayıp Gün Oranı	0	0

AYRIMCILIĞI ENGELLEME EŞİT HAKLAR

Sanofi Grubu Etik Kuralları, aşağıda sıralanan konularda her çeşit ayrımcılığı yasaklamaktadır:

- › Cinsiyet
- › Yaş
- › Etnik Köken
- › Cinsel Tercih
- › Fiziksel Görünüm
- › Sağlık
- › Engellilik Hali
- › Sendika Üyeliği

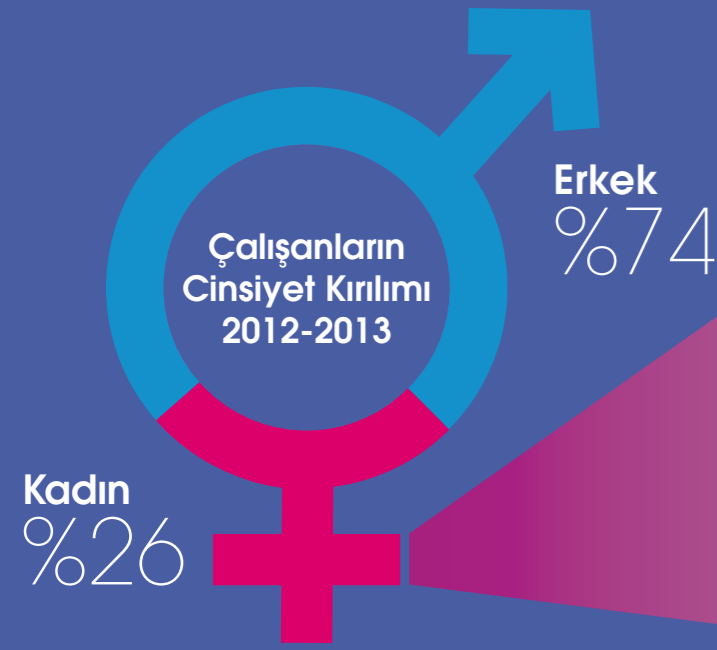
Sanofi Türkiye de tüm Şirket politika ve prosedürlerini eşit hakları destekleyici ve ayrımcılığı önleyici unsurları dikkate alarak hayata geçirmektedir.

Sanofi Türkiye’de ek menfaatlerle ilgili Şirket politika ve prosedürlerimiz de, görevlere ve pozisyonların seviyelerine göre politika ve kurallarla belirlenmektedir. Bu nedenle, aynı görevde çalışan kişilere aynı ek menfaatler uygulanmaktadır.

Ayrımcılığı engelleme, şirketin etik kurallarının önemli bir parçasıdır ve gerek yönetim, gerekse çalışanlar nezdinde bu konuda azami hassasiyet gösterilmektedir.

Doğum yapan kadın çalışanlara esneklik sağlamak amacıyla çocukları bir yaşına gelinceye kadar kullanabilecekleri süt izinleri toplu olarak kullanılabilir. Ayrıca, Merkez Ofiste kadın çalışanlar için bir emzirme odası bulunmaktadır.

Pozisyon Bazında Kadın Çalışan Oranı

Kadın Çalışan (%)	2012	2013
Üst Düzey Yönetici	%32	%39
Yönetici	%35	%40
Saha	%15	%16
Diğer	%51	%52
Mavi Yakalı	%9	%9

Cinsiyete Göre Sirkülasyon

Cinsiyet	2012	2013
İşten Ayrılan Kadın	63	52
Kadın Sirkülasyonu	%14	%11
İşten Ayrılan Erkek	114	114
Erkek Sirkülasyonu	%8	%9
Toplam İşten Ayrılanlar	177	166
Toplam Sirkülasyon	%10	%10

Cinsiyete Göre İşe Alımlar

Cinsiyet	2012		2013	
	Sayı	%	Sayı	%
İşe Alınan Kadın Çalışanlar	30	%26	45	%48
İşe Alınan Erkek Çalışanlar	85	%74	49	%52
Toplam İşe Alım	115	%100	94	%100

Yeni İşe Alımlarda Cinsiyete Göre Sirkülasyon

Cinsiyet	2012		2013	
	Sayı	%	Sayı	%
Yeni İşe Alınan Kadın Çalışanlarda Sirkülasyon	0	%0	4	%9
Yeni İşe Alınan Erkek Çalışanlarda Sirkülasyon	2	%2	4	%8
Yeni İşe Alınan Çalışanlarda Toplam Sirkülasyon	2	%2	8	%9

Yaş Gruplarına Göre Çalışan Yüzdesi

Yaş Grubu	2012	2013
Yaş 21'den Küçük	0	0
Yaş 21-30	%9	%11
Yaş 31-40	%47	%46
Yaş 41-50	%41	%40
Yaş 51-60	%3	%3

Yaş Gruplarına Göre Yeni İşe Alımlar

Yaş Grubu	2012		2013	
	Sayı	%	Sayı	%
Yaş 21'den Küçük	-	-	-	-
Yaş 21-30	66	%57	41	%44
Yaş 31-40	43	%37	44	%47
Yaş 41-50	3	%3	9	%10
Yaş 51-60	3	%3	-	-
Toplam	115	%100	94	%100

Yaş Gruplarına Göre Sirkülasyon

Cinsiyet	2012	2013
İşten Ayrılan 21 Yaş Altı Çalışanlar	0	0
21 Yaş Altı Sirkülasyonu	0	0
İşten Ayrılan 21-30 Yaş Çalışanlar	46	25
21-30 Yaş Sirkülasyonu (%)	%28	%13
İşten Ayrılan 31-40 Yaş Çalışanlar	72	63
31-40 Yaş Sirkülasyonu (%)	%8	%8
İşten Ayrılan 41-50 Yaş Çalışanlar	56	69
41-50 Yaş Sirkülasyonu (%)	%7	%10
İşten Ayrılan 51-60 Yaş Çalışanlar	3	9
51-60 Yaş Sirkülasyonu (%)	%5	%17
Toplam İşten Ayrılanlar	177	166
Toplam Sirkülasyon	%10	%10

Yaş Gruplarına Göre Yeni İşe Alımlarda Sirkülasyon

Yaş Grubu	2012		2013	
	Sayı	%	Sayı	%
Yaş 21'den Küçük	-	-	-	-
Yaş 21-30	2	%3	3	%7
Yaş 31-40	-	-	4	%9
Yaş 41-50	-	-	1	%11
Yaş 51-60	-	-	-	-
Toplam	2	%2	8	%9

Engelli Çalışanlar

Çalışan	2012	2013
Engelli Çalışan Sayısı	39	37
Engelli Çalışan %'si	%2	%2

Doğum İzni Kullanan Çalışanlar

Çalışan	2012	2013
Doğum İzni Kullanan Kadın Çalışan Sayısı	24	30
Doğum İzni Kullanan Kadın Çalışan Oranı	%5	%7
Doğum İzni Kullanan Erkek Çalışan Sayısı	31	31
Doğum İzni Kullanan Erkek Çalışan Oranı	%2	%2
Doğum İzninden Sonra İşe Dönen Kadın Çalışan Sayısı	24	28
Doğum İzninden Sonra İşe Dönen Kadın Çalışan Oranı	%100	%93
Doğum İzninden Sonra İşe Dönen Erkek Çalışan Sayısı	31	31
Doğum İzninden Sonra İşe Dönen Erkek Çalışan Oranı	%100	%100

Kadın Liderlik Programı

Fırsat Eşitliği Modeli (FEM)

2010 yılından bu yana Dünya Kadın Forumu'nun sponsoru olan Sanofi, Türkiye'de KAGİDER (Türkiye Kadın Girişimciler Derneği) işbirliğiyle *Geleceğin Kadın Liderleri* ve *Fırsat Eşitliği Modeli* projelerini hayata geçirmektedir. Fırsat Eşitliği Modeli projesinin pilot şirketlerinden Sanofi, Türkiye değerlendirme sürecini ilk tamamlayan kuruluş olmuştur ve Fırsat Eşitliği Modeli sertifikasını almıştır. Kadınların Sanofi genelinde yönetim düzeyinde temsil edilme oranı ise %45'tir. Bu oran Türkiye'de %40 civarındadır.

Program kapsamında 2010'da 56, 2011 ve 2012 yıllarında ise 61 olmak üzere 117 genç kadın kariyer planlaması, iş ahlâkı, etkin iletişim, işyeri davranış biçimleri, iş aramada teknolojinin kullanımı, özgeçmiş yazma, mülâkat süreci, hedef belirleme konularında eğitimlerini tamamlayarak sertifika almıştır.

2013 yılında ise *Geleceğin Kadın Liderleri Projesi*'ne 1.100 kişi başvuruda bulunmuştur. Bunların içinden 122 genç kadın eğitim almaya hak kazanmıştır ve böylece projenin iş dünyasına hazırladığı toplam genç kadın sayısı 259'a yükselmiştir. 2010 yılından bu yana sertifika alan tüm genç kadınların altı ay boyunca işe yerleşme süreçleri KAGİDER tarafından takip edilmiştir.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü

2012 yılında Sanofi Türkiye'nin, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle düzenlediği toplantıda KAGİDER Yönetim Kurulu Üyesi Şule Yüksel bir sunum gerçekleştirmiştir. Toplantı sonrasında Şirket genelinde 250 kadın çalışana *Kadın Emeği Değerlendirme Vakfı'nın (KEDV)* el yapımı fularları hediye edilmiştir.

2013 yılı 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde ise Sanofi Türkiye Ülke Müdürü Jacques Nathan'ın açılış konuşmasını yaptığı bir toplantıda ünlü yazar Nermin Bezmen *kadın ve kadının ekonomik hayattaki konumu* konulu bir sunum gerçekleştirmiştir. Toplantı sonrasında katılımcılara, Sanofi Türkiye tarafından hazırlanan *Kadına Dair* kitapçıklar dağıtılmıştır.

KAGİDER işbirliğiyle yürütülen *Geleceğin Kadın Liderleri* projesini destekleyen Sanofi Türkiye, 2012 yılında Gönüllü Proje Sponsorluğu dalında toplumsal destek ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk alanındaki en prestijli uluslararası ödüllerden biri olan *Communitas* ödülünü kazanmıştır.

AÇIK İLETİŞİM

Sanofi Türkiye’de çalışanların üst yönetimle doğrudan iletişime geçmesini sağlayacak ve çalışanları farklı ortamlarda bir araya getirecek iletişim kanallarını açık tutmak, kurum içi iletişim mekanizmalarının temelini oluşturmaktadır. Bu sayede hem şirket içi iletişimin yüksek seviyede olmasının sağlanması ve sorunların görülebilmesi, hem de Şirket kültürümüzün benimsenmesi hedeflenmektedir.

Çalışan – Üst Yönetim İlişkisi

Sanofi Türkiye’de çalışan ile üst yönetim iletişimini sağlamaya yönelik platformlar arasında şirket içi elektronik posta sistemi, tüm şirket çalışanları veya bölge çalışanlarıyla yapılan dönemsel şirket içi toplantılar, dönem toplantıları, kurumsal bülten, ülkenin finansal performansı ile ilgili Ülke Müdürü’nün çalışanlarla yaptığı Merkez Ofis Toplantıları, bölge randevuları, doğum günü buluşmaları, bölge müdürleri toplantıları, bilgilendirme kampanyaları, değerlendirme anketleri, Şirket intranetinde yer alan iletişim formları bulunmaktadır.

Zentiva Lüleburgaz Tesisleri’nde ise her yıl Endüstriyel Operasyonlar Direktörü’nün düzenlediği Çalışanları Bilgilendirme Toplantıları yapılmaktadır. Bu toplantıda çalışanlara kuruluşun mevcut durumu hakkında bilgiler verilmekte ve hedefler paylaşılmaktadır. Ayrıca çalışanlar merak ettikleri konularla ilgili sorularını yönetime sormaktadır. Endüstriyel Operasyonlar Direktörü dönemsel olarak işe yeni giren çalışanlarla öğle yemeği toplantıları düzenleyip kuruluşun güncel durumu hakkında bilgi aktarmakta ve işe yeni giren gözünü çalışanlardan öneriler olarak merak ettikleri konuları açıklamaktadır.

Yazılı iletişim platformları: ZenTV, iletişim panoları, kuruluş içi elektronik posta sistemi, intranet, afiş, duyurular.

Yüz yüze iletişim platformları: Çalışanları bilgilendirme toplantıları, yönetim toplantıları, Lean Day, Aramıza Hoş geldiniz kokteyli, Sosyal Etkinlikler Takımı ve İletişim Takımı etkinlikleri, Farkındayız Projesi seminerleri, proje lansman toplantıları.

Lean Day Toplantıları

Zentiva Lüleburgaz Tesisleri içinde yalın uygulamalar takım liderleri tarafından paylaşılmakta, Endüstriyel Operasyonlar Direktörü ise o yılın önceliklerini takım üyelerine aktararak başarı hikâyelerini posterlerle sunmaktadır. Programın sonunda konuyla ilgili bağımsız bir eğitmen tarafından seminer verilmektedir. Tüm üst düzey yöneticiler ve ilgili çalışanlar bu seminere katılmaktadır. Ayrıca misafir olarak Prag’dan Sanofi Grubu yöneticileri de davet edilmektedir. Programın bitiminde yalın uygulamalar, projeler ve Şirket önceliklerini içeren broşürler katılımcılara dağıtılmaktadır.

Farkındayız Seminerleri

Farkındayız, kendimize, işimize ve çevremize karşı farkındalığı artırmak amacıyla sağlıklı, huzurlu ve güvenli davranışlara sahip çalışanlar olma hedefine destek veren, tüm çalışanların katılımına açık, bilgi paylaşımı sağlayan bir İnsan Kaynakları programıdır. Uygulanan program kapsamında 2013 yılında kişisel imaj yönetimi ve giyim kültürü, yalın yönetim kültürü, sağlıklı beslenme, engellilerle 360 derece iletişim, yenilikçilik, olumlu anne baba olma becerileri ve “iş hayatından öğrendiklerim” konulu seminerler düzenlenmiştir.

Bölge Müdürleri Toplantıları (Roadshows)

Sanofi Türkiye Ülke Müdürü, Bölge Randevuları konsepti ile Haziran 2012 tarihinde Sanofi Türkiye Merkez Ofisinden yöneticiler, İstanbul Bölgesi’nden Bölge Müdürleri, bölgeyi temsilen seçilen Tıbbi Tanıtım Sorumluları ve Kilit Ünite Müdürlerinden ile bir araya gelmiştir.

2013 yılında ise Sanofi Türkiye Ülke Müdürü Temmuz’da Ankara Bölge Müdürleri ile, Ekim’de İstanbul Bölge Müdürleri ile, Aralık’ta Kadıköy Bölge Müdürleri ile bir araya gelerek Şirketin gelecek vizyonunu, hedeflerini paylaşmış, sektörün mevcut durumuyla ilgili görüş alışverişinde bulunmuş ve katılımcıların sorularını yanıtlamıştır.

Ulusal Bölge Müdürleri Toplantıları

Yılda bir kere Ülke Müdürü’nün sponsorluğunda düzenlenen ve Sanofi Global Operasyonlar Yönetim Komitesi üyeleri, Bölge Müdürleri, İnsan Kaynakları, Kurumsal İletişim ve Satış Ekibi Mükemmelliği Departman yöneticilerinin katıldığı toplantıların ilki 2013 yılında Lüleburgaz Fabrika’da gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılar sırasında katılımcılar karşılıklı ihtiyaçları ve beklentileri anlayabilmek için belirlenen gündem konuları hakkında fikir alışverişi yaparlar. Bir ekip olarak birlikte daha da iyi performans gösterebilmek, ekiplerin Şirket bağlılığını artırmak adına iyileştirilebilecek konular ve gelişim alanları hakkında tartışarak aksiyon planı önerileri geliştirmektedirler.

Doğumgünü Buluşmaları

Sanofi Türkiye Ülke Müdürü, 2012 yılında Merkez Ofis ve dağıtım merkezi çalışanları ile *Kahvaltılı Randevuları*’nda bir araya gelmiştir. 2012 yılında toplam dört *Kahvaltılı Randevusu* yapılmıştır ve bu kahvaltılarda yaklaşık 60 çalışanla bir araya gelinmiştir.

2013 yılından itibaren o ay doğan çalışanlar, bu buluşmalara davet edilmiştir. 2013 Mayıs ayından itibaren altı defa düzenlenen Doğumgünü Buluşmaları’nda yaklaşık 120 çalışanımızla bir araya gelinmiştir.

Sanofi Grubu Toplantıları

Sanofi Türkiye Dönem Toplantıları, Sanofi Türkiye satış ekibiyle yöneticilerinin ilgili Merkez Ofis çalışanlarıyla bir araya geldikleri toplantılardır. Sanofi Türkiye saha ekibi Ocak 2013 tarihinde yaklaşık 900 çalışanın katılımıyla Dönem Toplantısı'nda bir araya gelmiştir.

Ayrıca yıl içinde Merkez Ofis çalışanlarına yönelik Zirve Toplantısı da gerçekleştirilmektedir. Bu toplantıda Şirketin geçmiş yıl değerlendirmesi yapılarak gelecek yıl için belirlenen hedefler Merkez Ofis çalışanlarıyla paylaşılmaktadır. Zirve Toplantısı, Ocak 2013 tarihinde gerçekleştirilmiştir. 250 kişinin katıldığı toplantıda, Ülke Müdürü ve departman direktörleri Şirket durumunu değerlendirerek nihai hedefler hakkında bilgi vermiştir.

Merkez Ofis Toplantıları

2012 ve 2013 yılı içinde Ülke Müdürümüz ve Sanofi Grubu üst düzey yöneticilerinin de katılımıyla üç kez Town Hall toplantısı gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılar, çeyrek dönemlerin sonunda yapılmaktadır. Toplantılardan bir tanesi Zirve Toplantısı olarak gerçekleştirilmektedir. Toplantılarda yaklaşık 650 çalışanla bir araya gelinmiştir.

Söz konusu toplantılarda Sanofi Grubu Global ve Sanofi Türkiye performans değerlendirmeleri, Şirketin güçlü ve gelişime açık yönleri, pazar koşulları gibi konular hakkında genel bilgiler paylaşılmış ve çalışanlardan gelen sorular yanıtlanarak şeffaf bilgi paylaşımı gerçekleştirilmiştir.

Sanofi Türkiye Kurum İçi Dergisi Zoom

Sanofi Türkiye'nin kurum içi dergisi Zoom'un 2012 Şubat ve Ağustos aylarında iki sayısı, 2013 Şubat ayında ise bir sayısı internet sitesi üzerinden çalışanlarla paylaşılmıştır.¹⁸

Zoom kapsamında Sanofi Türkiye'de gerçekleştirilen projeler, departman veya bölüm tanıtımları, bölge ve satış ekibi tanıtımları, güncel sanatsal etkinlikler takvimi, sağlıklı lezzetler köşesi, şirkette işe başlayanlar ve görev değişiklikleriyle ilgili bilgiler, evlenenler ve şirket çalışanlarının bebeklerinin fotoğrafları, çalışanların hobileri ve çalışanlarla ilgili kişisel bilgiler, iş hayatı ve kişisel gelişim için faydalı bilgiler yer almıştır.

İntranet Kullanımı

Sanofi Türkiye'de iletişimin güçlendirilmesi amacıyla İntranet sistemi kullanılmaktadır. Bu sistemde Sanofi Türkiye ve Sanofi Grubu ile ilgili güncel haberler, günlük basın özetleri, işe girenler, atama ve görev değişiklikleriyle ilgili duyurular, projeler, Türkiye organizasyon şeması, kim kimdir, şirket içi toplantılar, şirket çalışanlarının Sanofi Türkiye'yi temsil ettikleri toplantılar, haftalık doğumgünü takvimi, evlenenler ve yeni doğanlar listesi, şirket içinde kullanılan çeşitli program ve uygulamalara hızlı erişim linkleri, izin ve bordro işlemlerinin takip edildiği hum@nis platformu, performans değerlendirmelerinin yapıldığı platforma hızlı erişim, Ülke Müdürü ve CEO'ya doğrudan soru sormaya yönelik linkler, şirket içi ilanların paylaşıldığı Sarı Sayfalar ve prosedürlere hızlı erişim uygulamaları yer almaktadır.

Ayrıca 2013 yılında Zentiva Lüleburgaz Üretim Tesisleri'nde İntranetin ve uzaktan bağlanılarak çalışan uygulamaların verimli kullanılması amacıyla, fabrikanın dış dünyayla iletişimini sağlayan ana veri hattının bant genişliği yükseltilmiştir.

Lüleburgaz'da yılda iki kez tüm kullanıcılara yönelik *Bilgi Sistem Politikaları*¹⁹ sunumu yapılmaktadır. Bu sunum kapsamında bilgi sistemleriyle ilgili kural ve politikalarla birlikte sistem kullanımına yönelik bilgilendirme bulunmaktadır. Ayrıca yılda iki kez Sanofi Türkiye'nin tüm kullanıcılarına e-posta kanalıyla global ve yerel politikalarla ilgili hatırlatmalar da yapılmaktadır.

18. 100 adet basılan dergi departman yöneticileri, dergide haberi çıkan çalışanlar ve talep eden çalışanlarla paylaşılmıştır.
19. Söz konusu her eğitim 1'er saatten yıllık 2 adam/saat olarak verilmektedir.

ÇEVRE

Ürün ve hizmetlerin çevreye olan etkisini en aza indirmek ve kullanılan kaynakları en etkin biçimde kullanmak, Sanofi Türkiye'nin öncelikli hedefleri arasındadır. Çevreye karşı sorumlu davranarak toplum sağlığını korumayı ve iklim değişikliğiyle mücadele etmeyi amaçlayan Sanofi Türkiye, bu yöndeki uygulamalarıyla aynı zamanda olumlu finansal katkılar da sağlamaktadır.

Sanofi Türkiye olarak çevresel faaliyetler dört ana başlık altında değerlendirilmektedir:

1 **Enerji Tüketimi
ve Karbon
Ayak izi**

2 **Su
Tüketimi**

3 **Atık
Yönetimi**

4 **Diğer Çevre
Yönetim
Sistemleri**

ENERJİ TÜKETİMİ VE KARBON AYAK İZİ

ENERJİ

Sanofi Türkiye'nin operasyonları göz önüne alındığında, enerji tüketimi konusunda en önemli faaliyeti Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nde gerçekleştirdiği üretimdir. Dolayısıyla enerji tüketiminin ölçümü ve azaltılmasıyla ilgili operasyonlar öncelikli olarak Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nde yoğunlaşmıştır. İkinci sırada ise yönetim merkezinin bulunduğu İstanbul Levent Merkez Ofisi gelmektedir.

Enerji Tüketimi

Zentiva Lüleburgaz Tesisleri Enerji Tüketimi ²⁰		
Birincil Kaynaktan Yenilenemeyen Enerji Tüketimi	2012	2013
Doğal Gaz (m ³)	3.153.549	2.863.301
Benzin (lt)	-	-
Mazot (lt)	-	-
Dizel (lt)	36.716	46.630
LPG (kg)	3.060	2.520
Toplam Tüketim (kWh)	33.838.826	30.851.497

Zentiva Lüleburgaz Tesisleri Elektrik Tüketimi		
	2012	2013
Elektrik Tüketimi (kWh)	26.242.398	25.399.643

20. Değerler, fedarikçilerden alınan düzeltilme değerleriyle birlikte hesaplanmıştır.

Merkez Ofis Enerji Tüketimi²¹

Birincil Kaynaktan Yenilenemeyen Enerji Tüketimi	2012	2013
Doğal Gaz (m ³) ²²	17.684	9.719
Benzin (lt)	267.474	233.182
Mazot (lt)	1.879.938	1.470.266
Dizel (lt)	-	-
LPG (kg)	-	-
Toplam Tüketim (kWh)	21.198.788	16.760.044

Merkez Ofis Elektrik Tüketimi

	2012	2013
Elektrik Tüketimi (kWh) ²³	1.100.105	1.134.134

Toplam Enerji Tüketimi

	2012	2013
Doğal Gaz (m ³)	3.171.233	2.873.020
Benzin (lt)	267.474	233.182
Mazot (lt)	1.879.938	1.470.266
Dizel (lt)	36.716	46.630
LPG (kg)	3.060	2.520
Elektrik Tüketimi (kWh)	27.342.503	26.533.777
Toplam Tüketim (kWh)	82.380.117	74.145.318

21. Ortalama değerler kullanılarak hesaplanmıştır.
22. Bölge ofisleri tüketimlidir.
23. Bölge ofisleri dahildir.

Enerji Verimliliği

Zentiva Lüleburgaz Enerji Verimliliği Çalışmaları

Zentiva Lüleburgaz tesislerinde 2012 ve 2013 yıllarında enerji verimliliğini artırmak amacıyla çeşitli çalışmalar yürütülmüştür.

Isıtma, Havalandırma ve Hava Şartlandırma Sistemleri (HVAC):

2012 yılında havalandırma santrallerinin hizmet ettiği alanlar gözden geçirilerek dört adet klima santrali ve dört adet aspiratörde birleştirme işlemi yapılmıştır. 2013 yılında ise üç adet klima santralinde birleştirme işlemi yapılmıştır. Bu işlemler sonrasında 2012 yılında 470.000 kWh, 2013 yılında ise 195.000 kWh tasarruf elde edilmiştir. GMP ile Sağlık, Güvenlik ve Çevre gereklilikleri göz önünde bulundurularak ve geri dönüş havası %50 oranında kullanılarak 2012 yılında 60.000 kWh, 2013 yılında 69.300 kWh tasarruf sağlanmıştır. Mevcutta kullanılan kayış kasnaklı tip fan sistemleri yerine 2012 yılında üç adet, 2013 yılında sekiz adet klima santralinde frekans konvertörü ile sürülen yüksek verimli elektrik motorlarıyla doğrudan tahrik edilen plug fan uygulaması gerçekleştirilmiştir. Böylece 2012 yılında 129.000 kWh, 2013 yılında ise 208.300 kWh tasarruf elde edilmiştir. 2012 yılında kritik olmayan alanlarda üretim saatleri dışında klima santrallerinin planlı duruşlarıyla yıllık 2.800.000 kWh tasarruf sağlanmış; 2013 yılında ise havalandırma otomasyon sisteminde yapılan revizyonla çalışma dışı saatlerde ölü bölge set değeri 1°C yerine limit içinde kalmak kaydıyla daha geniş bir sıcaklık set değeri ayarlaması yapılmıştır. Yapılan bu çalışmayla yıllık 257.200 kWh tasarruf edilmiştir.

İzolasyon: 20 yılı aşkın süredir kullanılan cam yünü izolasyonlar yerine ısıtma hatlarında 50 mm kalınlığında 80 kg/m³ yoğunluğunda taş yünü izolasyon kullanılmıştır. Soğutma hatlarında 19-32 mm kalınlığında elastomerik kauçuk köpük izolasyon malzemesi kullanılmış; 2012 yılında 1.500 metre ısıtma ve 1.000 metre soğutma hatlarında yapılan izolasyon değişikliğiyle

yıllık 1.320.000 kWh doğal gaz enerjisi tasarruf edilmiştir. 2013 yılında ise 700 metre ısıtma ve 400 metre soğutma hatlarında yapılan izolasyon değişikliğiyle yıllık 485.000 kWh doğal gaz enerjisi tasarrufu sağlanmıştır.

Buhar Üretimi ve Dağıtımı: Toplam üç adet buhar kazanından ikisinde, atık baca gazı ısısından kazan besleme suyunun ısıtıldığı ekonomizer çalışması yapılmıştır. Atık ısı kazanımından yıllık 700.000 kWh doğalgaz enerjisi tasarruf edilmiştir. Lüleburgaz Tesisleri'nde kullanılan yaklaşık 200 adet kondensstopun kontrolü düzenli olarak yapılmaktadır. Yapılan kontrollerle buhar kaçığının ya da ısı kaybının önüne geçilerek 2012 yılında 364.000 kWh, 2013 yılında ise 153.500 kWh doğalgaz enerjisi tasarruf edilmiştir. 2012 yılında toplam üç adet buhar kazanından birinde de kazan suyu iletkenliğini düşürmek için otomatik yüzey ve dip blöf uygulamasına geçilmiştir. Uygulamayla yıllık 208.000 kWh doğalgaz enerjisi tasarruf edilmiştir. 2013 yılında ise kondens tanklarında oluşan flash buhardan ısı geri kazanımı sağlanarak ısıtma hatlarında kullanılan kapalı devre sıcak su ve fabrika içi kullanım suyu ısıtılmıştır. Bu ısı geri kazanımıyla yıllık 982.000 kWh doğalgaz enerjisi tasarruf edilmesi hedeflenmektedir. Flash buhardan ısı geri kazanımı amacıyla geri kalan üç farklı üretim bölümü için de gerekli planlamalar yapılmaktadır.

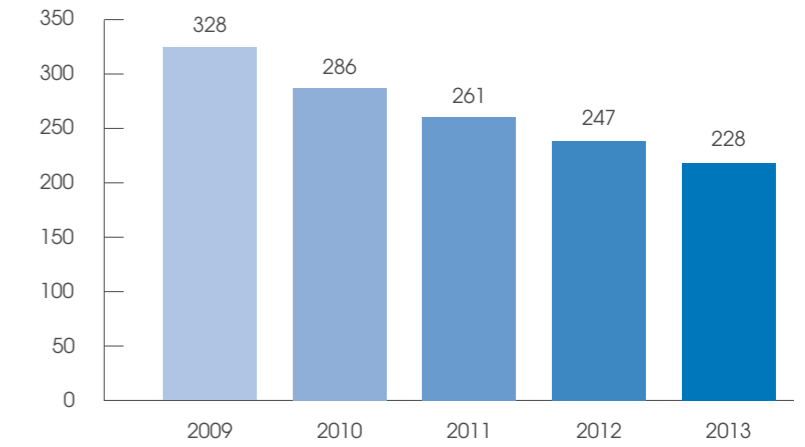
Elektriksel: 2012 yılında üretim koridor alanlarında floresan aydınlatma sistemlerinden yüksek verimli LED armatür aydınlatma sistemlerine geçilmiştir. Yapılan çalışmayla 170 adet armatür değiştirilmiş ve yıllık 95.000 kWh tasarruf edilmiştir. 2013 yılında ise ana üretim binasında bulunan üç adet soğutucu ünitelerde (*chiller*) düşük soğutma verimi (COP) ve yeni nesil soğutma gazlarına geçilerek değiştirilmiştir. Yüksek soğutma verimine ve uygun soğutucu gazı sahip frekans konvertörü (devir ayarlı) ile sürülen bir otomasyon sistemi bulunan soğutucu ünitelerden yıllık 835.000 kWh tasarruf elde edilecektir. Basınçlı hava sisteminde değişken yükleri karşılayabilmek amacıyla frekans konvertörü ile

sürülen ve ihtiyaca göre yüklenecek basınçlı hava kompresörü montajı yapılmıştır. Yapılan bu çalışmayla 470.000 kWh tasarruf elde edilecektir. Su sistemlerinde tanklarda kullanılan yedi adet pompaya frekans konvertörü koyularak yıllık 35.000 kWh tasarruf elde edilmiştir. Yapılan aydınlatma ölçümlerine göre standartlarda belirtilen aydınlık düzeyini sağlayacak şekilde aydınlatma sayısında azaltma çalışması yapılmış ve yüksek verimli LED aydınlatmaya geçilmiştir. Yapılan çalışmayla 178 adet eski tip floresan aydınlatma yerine 113 adet yüksek verimli LED aydınlatma sistemi takılmıştır. Bu çalışmayla da yıllık 124.300 kWh tasarruf edilmiştir. *Chiller* soğutucu ünitelerine hizmet eden açık tip soğutma kulelerine otomatik soğutma suyu şartlandırma sistemi montajı yapılmıştır. Üç kule için yapılan çalışma sonucunda yıllık 54.000 kWh tasarruf elde edilmiştir.

Bilinçlendirme: 2013 yılında Lüleburgaz Tesisleri'nde tüm çalışanların enerji tasarrufu, enerji verimliliği, yapılan enerji tasarrufu çalışmaları konularında bilgilendirilmesi için EriVer (Enerji Verimliliği) projesi başlatılmıştır. Isıtma, soğutma, aydınlatma, havalandırma vb. konularda çalışanlara faydalı bilgiler sunan bu projeye çalışanların bilinçlenme düzeyinin yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Toplam Tasarruf Edilen Enerji Miktarı	2012	2013
HVAC İyileştirmeleri (kWh)	3.459.000	729.800
İzolasyon İyileştirmeleri (kWh)	1.320.000	485.000
Buhar Üretimi ve Dağıtımı İyileştirmeleri (kWh)	1.272.000	153.500
Elektrik İyileştirmeleri (kWh)	95.000	213.300
Toplam Tasarruf (kWh)	6.146.000	1.581.600
Toplam Tasarruf (% Enerji Tüketimi)	%10.2	%2.8

Birim Ambalaj Başına Enerji Tüketimi (Wh/Ambalaj)

“ Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nde birim ambalaj başına düşen enerji tüketiminde son beş yılda **%30 düşüş** sağlanmıştır. ”

Üretim miktarlarındaki artış nedeniyle toplam elektrik tüketimi artmıştır; ancak birim ambalaj başına enerji tüketimi düzenli olarak düşmektedir.

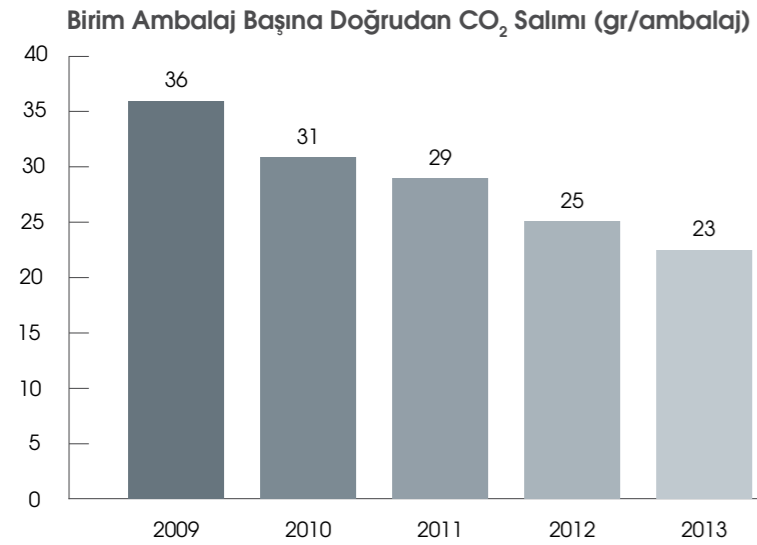
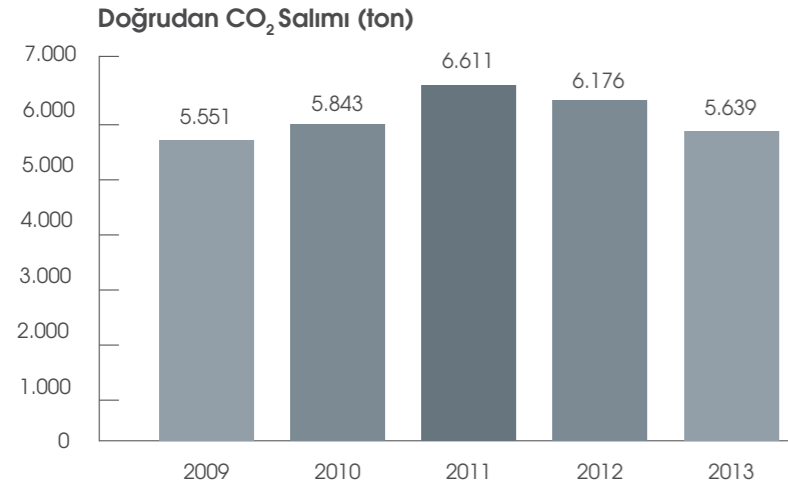
Merkez Ofis Enerji Verimliliği

Sanofi Türkiye Merkez Ofisinde %100 enerji tasarruflu aydınlatmayla A enerji sınıfı beyaz eşyalar, fotoselli tuvalet ve otopark aydınlatmaları kullanılmaktadır. Mesai bitiminde tüm aydınlatma ve klima sistemleri kapatılmaktadır. Her katta kompanzasyon panosu bulunmaktadır.

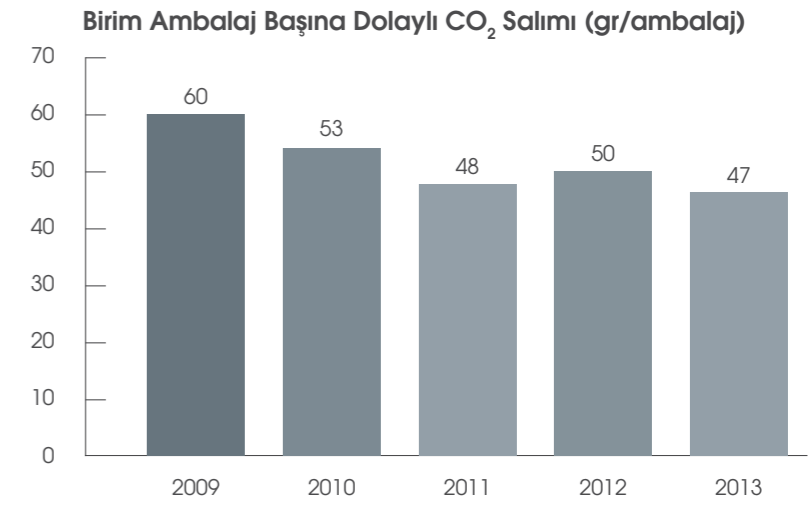
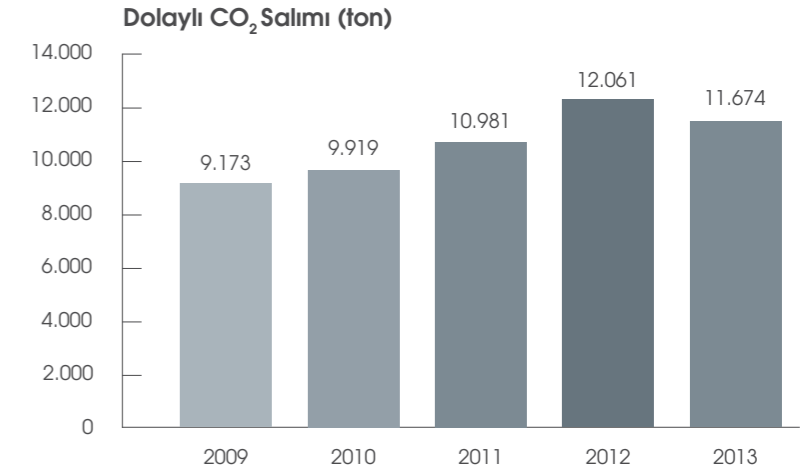
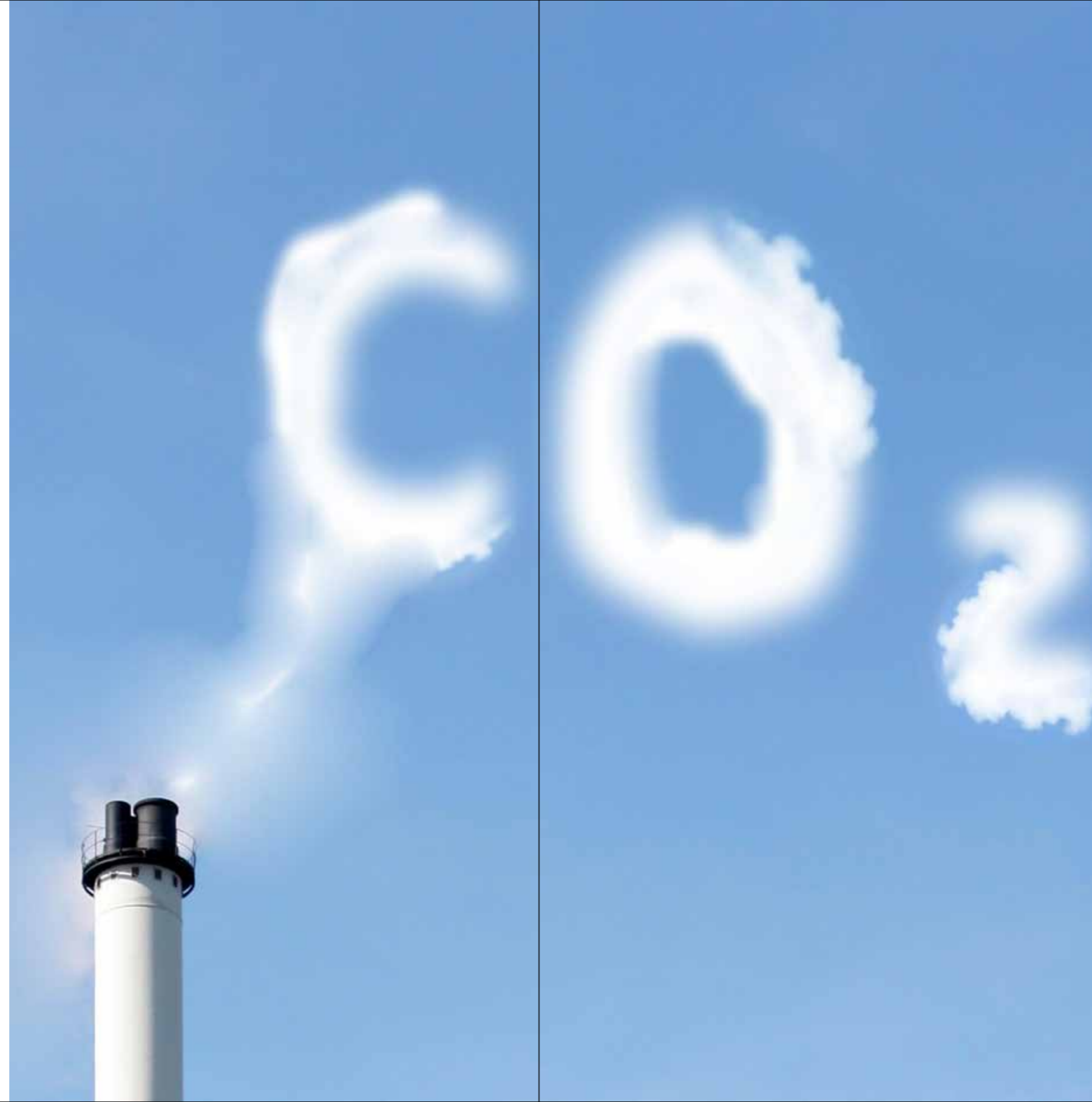
EMİSYONLAR

Zentiva Lüleburgaz Emisyonları

Zentiva Lüleburgaz tesislerinin ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi Belgesi bulunmaktadır. Çevre Yönetim Sistemi gerekleri doğrultusunda emisyon kaynakları düzenli olarak kontrol edilmekte ve emisyonların azaltılması için çalışmalar yapılmaktadır.

Enerji verimliliği programlarıyla salımlar sürekli azaltılmaktadır. Son beş yılda birim ambalaj başına doğrudan CO₂ salımı %36 azaltılmıştır.

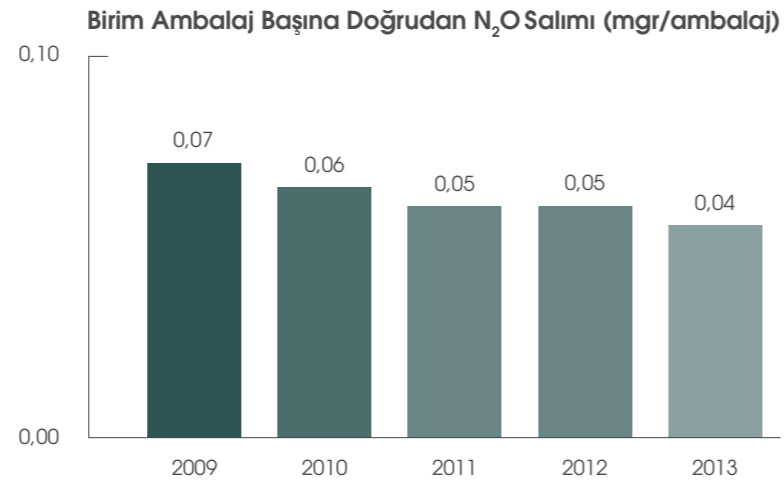
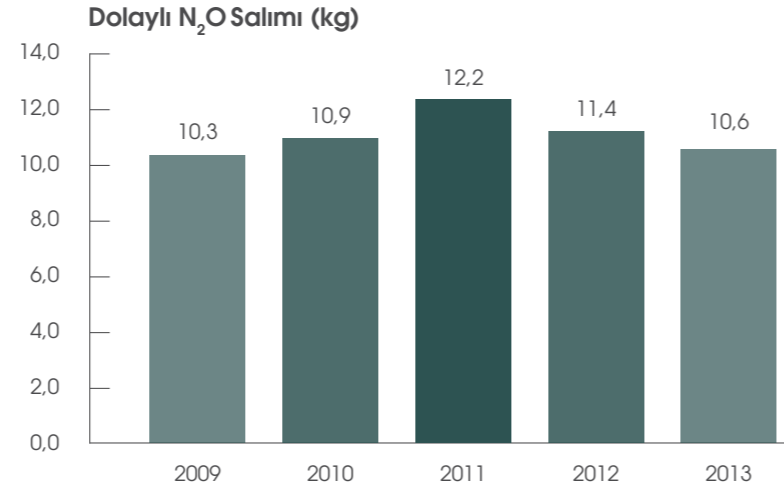
Son beş yılda birim ambalaj başına dolaylı CO₂ salımı %22 azaltılmıştır.

Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nde Emisyon Düşürme Amaçlı Girişimler

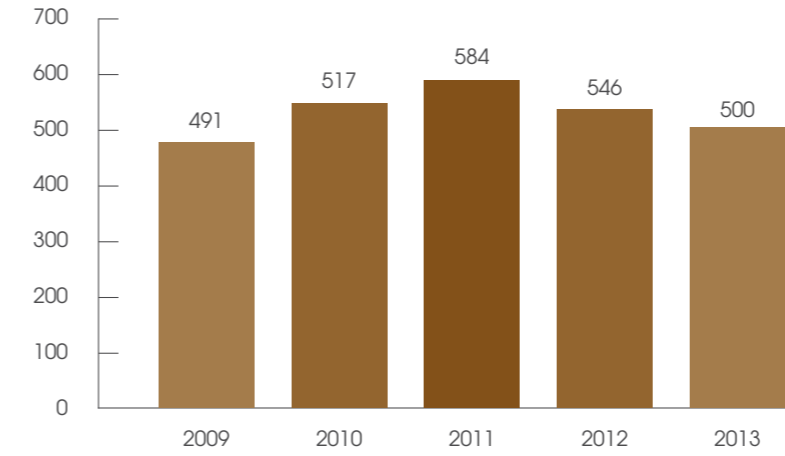
Lüleburgaz Tesisleri'nde Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü yönetmeliğine göre emisyon izni bulunmaktadır. Emisyon değerleri sürekli takip edilmektedir ve değerler yasal sınırların oldukça altındadır. Enerji verimliliği çalışmaları kapsamında tesisin yakıt ve elektrik tüketiminin azaltılması için çeşitli projeler hazırlanarak yıllık eylem planlarıyla takip edilmektedir. Soğutma cihazlarının periyodik bakımları yapılarak ozon tabakasına zarar veren gazların salımı azaltılmaktadır. Şirket politikası gereği yeni kurulan soğutma sistemlerinde son teknoloji ve ozon tabakasına zarar vermeyen gazlar kullanılmaktadır. Tesiste soğutma ünitelerinde bulunan 700 kg CFC soğutma gazı, makine yenileme çalışmaları sonrasında tesisten uzaklaştırılmıştır.

Ozon tabakasına zarar veren madde emisyonları:

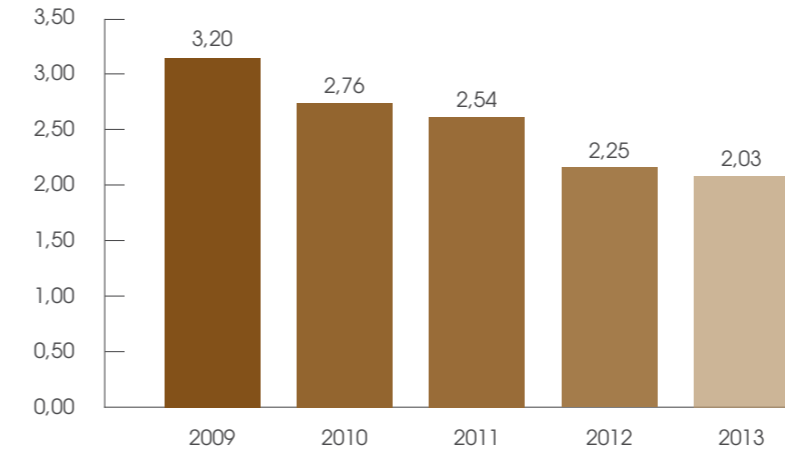
Lüleburgaz Tesisleri'nde kullanılan yakıtlar nedeniyle oluşan diğer önemli hava emisyonları aşağıdaki grafiklerde verilmiştir.

Doğrudan CH₄ Salımı (kg)

Birim Ambalaj Başına Doğrudan CH₄ Salımı (mgr/ambalaj)

Lüleburgaz Tesisleri'nde yürütülen enerji verimliliği programlarıyla salımlar sürekli azaltılmaktadır. Son beş yılda birim ambalaj başına N₂O salımı %43; CH₄ salımı ise %36 azaltılmıştır.

Merkez Ofis Emisyonları

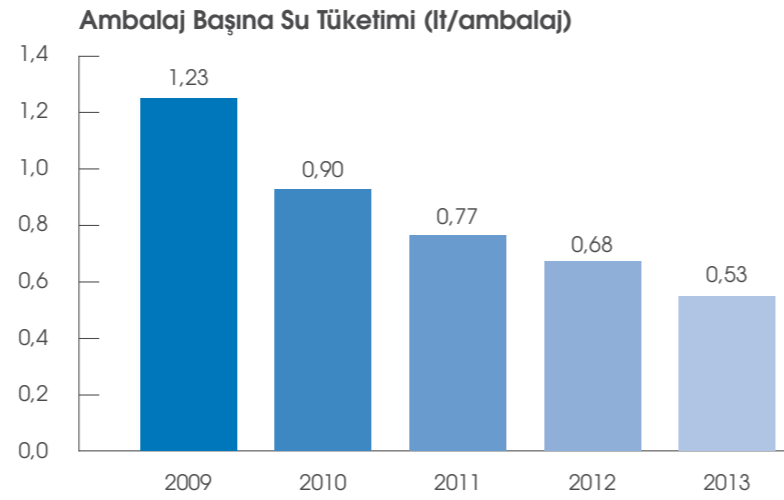
Sanofi Türkiye Genel Merkezinde iş amaçlı seyahatlerden kaynaklanan emisyonların azaltılması amacıyla yüz yüze toplantılar yerine telekonferans sisteminin kullanılması tercih edilmektedir.

SU TÜKETİMİ

ZENTIVA LÜLEBURGAZ TESİSLERİ

Su Tüketimi

Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nin faaliyet gösterdiği bölgede alternatif su kaynakları bulunmadığından yeraltı suyu kullanılmaktadır. Mevzuat gereği, su arıtılarak yeniden kullanılamamaktadır. Ancak, üretim süreçlerinde yapılan iyileştirmelerle birim ambalaj başına su tüketimleri sürekli azaltılmaktadır. Yıkama makinelerinde su yeniden kullanılmaktadır. Malzeme temizliği için elle yıkama yerine makinelerin kullanılması, sanitasyon yöntemi değişiklikleri, sensörlü musluklar gibi faaliyetlerle su tüketimi düzenli olarak kontrol altında tutulmakta ve azaltılmaktadır. 2011 yılında birim ambalaj başına 0,77 litre olan su tüketimi 2012 yılında 0,68 litreye, 2013 yılında ise 0,53 litreye düşürülmüştür.

“ Son beş yılda, birim ambalaj başına su tüketimi **%57** azaltılmıştır. ”

Su Tüketimi (m³)

2012 yılı

164.522

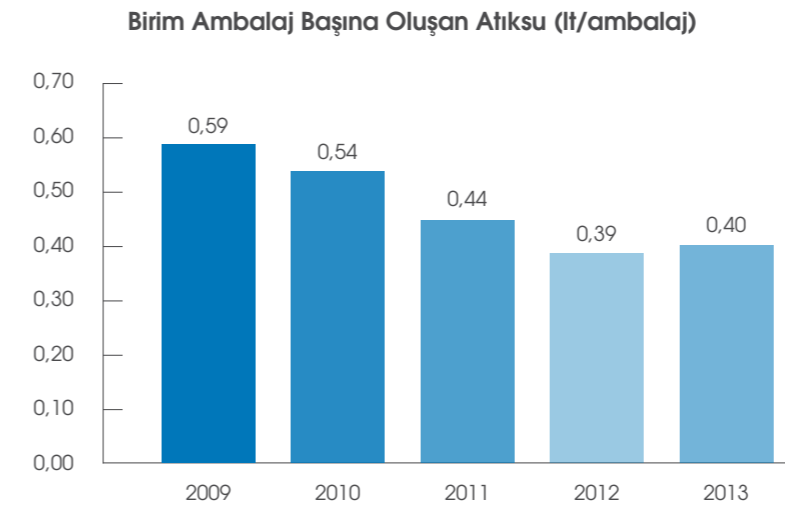
2013 yılı

129.925

Su Deşarjı

Lüleburgaz Tesisleri'nden çıkan evsel ve endüstriyel atıksular ayrı kanallarda arıtma tesisine gelmekte, burada kimyasal, biyolojik ve ileri arıtma ünitelerinde arıtıldıktan sonra tesis çevresinde herhangi bir kanal altyapı sistemi bulunmadığı için doğrudan alıcı ortama deşarj edilmektedir. Tesisin Çevre Kanunu Gereğince Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik gereği, atıksu deşarjı ve emisyon izni bulunmaktadır. Tesis, atıksu arıtma sisteminde bir sorun yaşanması halinde tüm üretim faaliyetlerini durduracak şekilde yapılanmıştır.

Birim ambalaj başına atıksu oluşumu son beş yılda %32 azaltılmıştır.

MERKEZ OFİS SU TÜKETİMİ

Sanofi Türkiye Merkez Ofisinde sensörlü armatürler ve susuz pisuarlar kullanılmaktadır. Susuz pisuar kullanımından dolayı yaklaşık yıllık 200 m³ su tasarrufu sağlanmaktadır.

	2012	2013
Su Tüketimi (m ³)	4.265	4.538

ATIK YÖNETİMİ

İLAÇLARIN ÇEVREYE OLAN OLASI ETKİSİ

İlaçların çevreye olan potansiyel etkisi farklı yollardan gerçekleşebilmektedir. Nihai ürün haline gelmiş ilaçlar hastalar tarafından tüketilirken (biyolojik atık), kullanılmayan, ya da zamanı geçmiş ilaçlar (katı ve sıvı atıklar) farklı atım sistemlerine karışmaktadır.²⁴ Bununla birlikte, özellikle üretim sırasında oluşabilecek kimyasalların çevresel riski bulunmaktadır.

Sanofi Türkiye, üretim sırasında oluşan atık ilaçlar/kimyasallar için Zentiva Lüleburgaz tesislerinde geniş kapsamlı bir program uygulamaktadır.

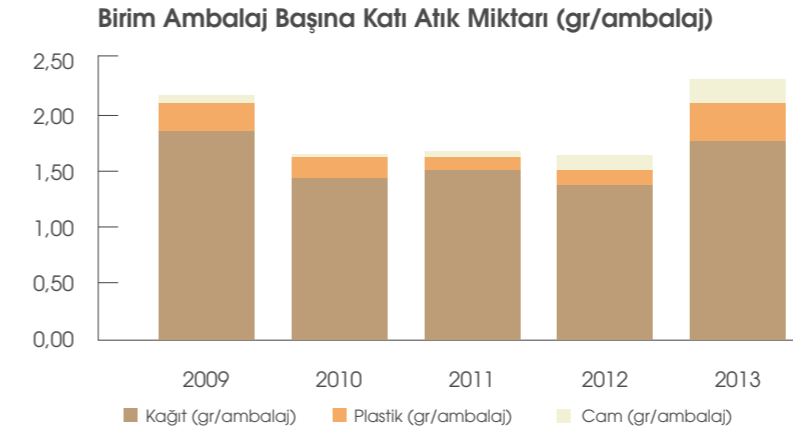
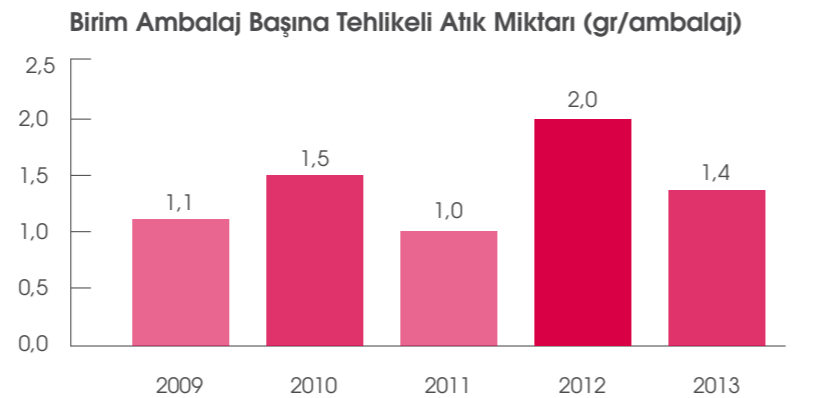
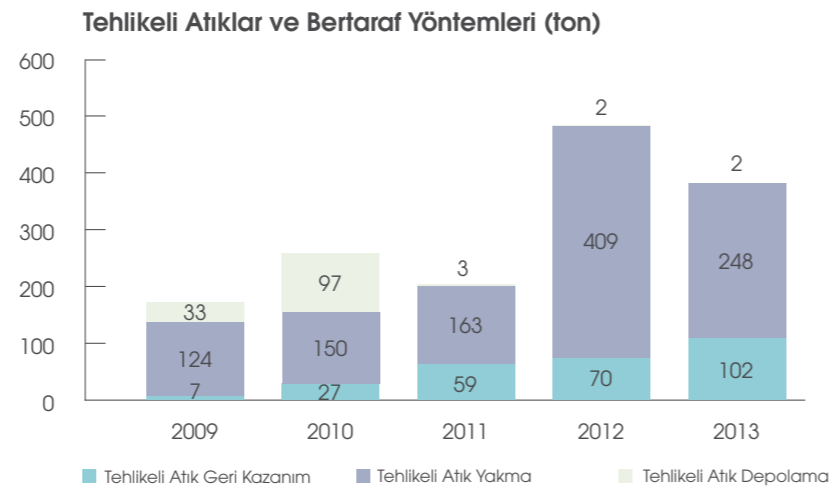
Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nde Atık Yönetimi

Lüleburgaz Tesisleri'nde tüm atıklar Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik doğrultusunda, bölümlerde ayrıştırılarak tehlikeli atık, ambalaj atığı, kağıt, plastik, cam, atık pil, elektronik atık olarak ayrı atık kutularına atılmakta ve kaynağında ayırım yapılmaktadır. Atık piller, atık pillerin toplanması konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş kuruluş olan TAP'a (Taşınabilir Pil Üreticileri ve İthalatçıları Derneği ve İktisadi İşletmesi) gönderilmektedir. Elektronik atıklar ise *Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Lisansı* olan firmalara; ambalaj atıkları lisanslı ambalaj atıkları (cam, kağıt, plastik, vb.) geri kazanım firmalarına; yemekhaneden çıkan atık bitkisel yağlar yine lisanslı geri kazanım firmalarına gönderilmektedir. Biriken metal atıklar ise *Bazı Tehlikesiz Atıkların Geri Kazanımı Tebliği*ne göre tehlikesiz atık geri kazanım firmalarına gönderilmektedir.

Üretimden çıkan evsel ve endüstriyel atıksular ayrı kanallarda arıtma tesisine gelmekte, burada kimyasal, biyolojik ve ileri arıtma ünitelerinde arıldıktan sonra deşarj edilmektedir. İlaç üretiminin hassasiyetinden dolayı üretim esnasında katı atık oluşumu eser miktardadır. Ancak hammaddelerin taşınması için kullanılan kontamine olmamış ambalaj malzemeleri (kağıt, karton, fiçi, tahta palet vb.) katı atık olarak çıkmaktadır ve

bu atıklar, oluştukları andan itibaren ayrı ayrı toplanarak ilgili endüstrilere gönderilmekte ve geri kazanılmaktadır. Tehlikeli²⁵ atıklar ise tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesislerine gönderilmektedir. Tehlikeli atık bertarafında geri kazanıma öncelik verilmektedir. Tehlikeli atık kaynakları sürekli kontrol altında tutulmakta ve bu gibi atıkların diğer atıklarla karışması engellenmektedir. Atık azaltma faaliyetleriyle atıkların en düşük düzeye indirilmesi hedeflenmektedir.

Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine göre tesis üretim faaliyetleri sonucunda oluşan tehlikeli atıklar, bertaraf yöntemleri ve miktarları aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Kullanım süresi dolmuş ürün ve hammaddeler tehlikeli atık olarak bertaraf edilmektedir. Bu gibi atıkların miktarı yıllara göre farklılık göstermektedir. Kağıt, plastik, cam gibi katı atıkların tümü geri kazanım tesislerine gönderilerek ekonomiye tekrar kazandırılmaktadır. Tesiste yapılan iyileştirme çalışmaları sonucunda atıkların kaynağında ayrıştırılması daha etkin olarak yönetilmektedir. Bu nedenle katı atıkların geri kazanım oranları artmıştır.

Sızıntıların Önlenmesi

Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nde tüm tehlikeli sıvı kimyasallar olası bir kazada sızıntıların önlenmesi için ikincil taşma havuzları içinde depolanmakta ve bu sayede kimyasal yağ veya yakıt sızıntısı önlenmektedir. Tesisin kuruluşundan bu yana 1992-2013 yılları arasında çevresel etki kaynaklı hiçbir ceza ya da uyarı alınmamıştır.

KAĞIT ATIKLAR

Zentiva Lüleburgaz Tesisleri

Lüleburgaz Tesisleri'nde kağıt atıklar geri dönüşüm amaçlı olarak geri kazanım firmalarına gönderilmektedir. Atık kağıt miktarları günlük olarak ölçülmekte ve elektronik ortamda saklanmaktadır. Kayıtların elektronik ortamda tutulmasına dikkat edilmektedir.

İlaç üretim süreçleri nedeniyle ürün ve primer ambalaj malzemelerinin yeniden kullanılması mümkün değildir. Bununla birlikte, ikincil ambalajlarda 2012 yılında %40, 2013 yılında %42 oranında geri dönüşüm sağlanmıştır.

Zentiva Lüleburgaz Tesisleri İçin Tüketilen Kağıt Miktarı

Ton	2012	2013
Toplam Tüketilen Kağıt Miktarı	940	1.000
Geri Dönüşüme Verilen Kağıt Miktarı	709	851

Merkez Ofis

Sanofi Türkiye Merkez Ofisinde satış ekibinin performans ve koçluk sistemiyle, İnsan Kaynakları prosedürleri içinde yer alan standart formlar elektronik ortama geçirilmiş ve önemli kağıt tasarrufu sağlanmıştır.

Genzyme bünyesinde ise tüm promosyon malzemeleri geri dönüşüme uygun materyallerden seçilmeye çalışılmaktadır. Merkez Ofisin her katında kağıt atık kutuları mevcut olup, atıklar belirli aralıklarla geri dönüşüm firmalarına gönderilmektedir.

Merkez Ofis Kullanımı İçin Tüketilen Kağıt Miktarı²⁶

Ton	2013
Toplam Tüketilen Kağıt Miktarı	15
Geri Dönüşüme Verilen Kağıt Miktarı	5,6

DİĞER ÇEVRE YÖNETİM SÜREÇLERİ

Tedarikçi Seçiminde Çevresel Etki

Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nde tedarikçi seçimlerinde Çevre Yönetim Sistemi bulunan şirketlerle çalışmaya önem verilmektedir. Tedarikçilerin atık bertaraf ve geri dönüşüm/kazanım tesisleri her yıl denetlenmektedir. Tedarik zincirinde çevreye mevcut ve potansiyel negatif etkisi olan şirketler bulunmamaktadır.

Yeşil Bilişim Teknolojileri

Sanofi Türkiye'de kullanılan bilişim teknolojileri sistemleri için gereksinim analizi yapılmaktadır. Her yeni sistem için satın alma süreci öncesinde kullanıcı ihtiyaçları hazırlanmakta ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda uygun sistem seçilmektedir. Sanofi Endüstriyel IS standartları doğrultusunda Lüleburgaz Tesisleri'nde ikinci bir sistem odası ve altyapı ortamı daha hayata geçirilmiş, 2D ve benzeri kritik sistemler her iki odada da ayrı ayrı yedeklenerek iş sürekliliğinin artırılması amaçlanmıştır.

Ayrıca veri hattına Sanofi dahili için video konferans özelliği de eklenerek iş seyahatlerinin azaltılması amaçlanmıştır.

Ölçümlenen çevresel etkiyi azaltıcı faaliyetler arasında yazıcı sarf malzemelerinin yeniden kullanılması da yer almaktadır.

Yeni projelerde fiziksel sunucular yerine sanal sunucular tercih edilmektedir. Bunun yanı sıra, kullanıcılar monitörlerini ve bilgisayarlarını belirli bir süre kullanmadığında uyku moduna geçilmesi veya kapatılması konusunda yönlendirilmektedir.

Eski PC ve diğer elektronik cihazlar hibe veya geri dönüşüm yoluyla elden çıkarılmaktadır. 2012 yılında 17 PC, 2013 yılında ise 12 PC çevre okullara hibe edilmiştir. 2013 yılında ayrıca 63 PC, 123 monitör, 91 printer geri dönüşüme gönderilmiştir.

Zentiva Lüleburgaz Tesisleri Lojistik Etkisi

Lüleburgaz Tesisleri'ne ait araçların her yıl İnsan Kaynakları ve İdari İşler Müdürlüğü tarafından Valilik veya Çevre Koruma Vakfı tarafından yetkilendirilen servislerde egzoz emisyon ölçümleri yapılmaktadır.

Tesislere hizmet veren Çalışan Taşıma Servis Araçlarının egzoz emisyon ölçümleri araç sahipleri tarafından her yıl yaptırılmaktadır. İnsan Kaynakları ve İdari İşler Müdürlüğü tarafından da kontrolleri yapılarak gerekli durumlarda uyarılarda bulunmaktadır.

Çevresel Yatırımlar

Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nin projelendirilmesinde, bulunduğu çevreye olan etkileri ön plana alınmış ve ilaç sanayinin yapısına uygun en son teknolojiler kullanılmıştır. Modern depolama sistemlerinin kullanıldığı tesislerde, yakıt olarak doğal gaz seçilmiştir. Zentiva Sağlık Ürünleri, üretiminin kalitesinde önemli rol oynayan temiz çevre koşullarını daha da iyileştirmek için büyük çaba göstermektedir. Üretim alanlarında oluşan tozun atmosfere yayılımını önlemek amacıyla havalandırma sistemlerinde yüksek verimli toz tutucu filtreler kullanılmaktadır. Şirket süreçlerinin yönetiminde ve yeni süreç geliştirme çalışmaları sırasında çevresel etkiler dikkate alınmaktadır. Gerçekleştirilmesi planlanan her operasyon için Çevresel Risk Değerlendirmesi yapılmaktadır.

Lüleburgaz ve Merkez Ofis Çevresel Yatırımlar

Lüleburgaz ve Merkez Ofis Çevresel Yatırımlar		
000TL	2012	2013
Atık Bertarafı için Ödenen	600	360
Çevre Yönetimi için Ödenen	17	15
Su Kalitesinin İyileştirilmesi için Ödenen	250	275
Çevre Koruma Tedbirleri için Ödenen	140	150
Çevresel İyileştirmeler için Ödenen	450	600
Toplam	1.457	1.400

TERİMLER SÖZLÜĞÜ

A

Aselüler Boğmaca Aşısı:

Hücresel olmayan yan etkisi azaltılmış boğmaca aşısı.

B

Bağışıklama: Bağışıklık kazandırma amacıyla vücuda antijen veya antikor verme, bağışık yapma, immünizasyon.

Biyoeşdeğerlik:

Farmasötik eşdeğer olan iki müstahzarın aynı molar dozda verilmişinden sonra biyo-yararlanımlarının ve böylece terapötik etkilerinin hem etkinlik, hem de güvenlik bakımından aynı olmasını sağlayacak derecede benzer olması.

Blister Ambalaj:

İlacın kılıf ambalajının kabarcık şeklindeki şeffaf kısmı.

D

Dispepsi:

Hazımsızlık, sindirim işlevindeki bozulma, apepsi.

Diyabetik:

Şeker hastası/şeker hastalığıyla ilgili.

E

Ekonomizer:

Ön ısıtıcı.

Endokrinoloji:

Hormonlar ve metabolizma hastalıklarıyla uğraşan bilim dalı.

Epidemiyoloji:

Toplumda görülen hastalıkların sebeplerini, görülüş oranlarını, yayılışlarını, hastalıklara karşı önlem ve korunma yöntemlerini konu alan tıp dalı.

F

Fabrika Çevrim Süresi:

Bir ürünün hammadde tartımından başlayıp, üretilmesi, kalite kontrol yapılması ve satış için serbest bırakılmasına kadar geçen süreyi gösteren takvim gün sayısıdır.

Farmakovijilans:

Günlük klinik uygulamada ilaçların güvenliğiyle ilgili klinik verilerin toplanması, karşılaşılan sorunların takibi, sorunların nedenlerin saptanması, tanınması, araştırılması, kaydedilmesi, duyurulması ve gerekli önlemleri alınması.

Farmakokinetik:

Farmakoloji biliminin, ilaçların vücutta emilimi, dağılımı, dönüşümü ve atılması gibi süreçlerini matematiksel modeller kurarak inceleyen bir alt dalı.

Faz I Klinik Çalışma:

İlaç geliştirme çalışmalarının birinci aşaması; ilacın ilk kez denendiği sağlıklı insan gönüllülerle ve bazen de hastalığın görüldüğü gönüllülerle yapılan aşamayı kapsar. Çalışmalarda ilaç güvenliği, doz aralığı, yan etkileri ve konsantrasyonu dahil olmak üzere ilacın vücutla etkileşimi araştırılır.

G

Gastroprokinetik:

Prokinetik ilaçlar; sindirim kanalının hareketlerini artırarak yemek borusundan asidin temizlenişini hızlandıran ilaçlardır.

GMP (İyi Üretim Uygulamaları):

İnsan sağlığını doğrudan etkileyen ilaç, kozmetik, gıda, medikal cihaz gibi ürünlerin hangi koşullarda üretilmesi gerektiği konusunda kılavuzluk eden bir kalite sistemidir.

GLP (İyi Laboratuvar Uygulamaları):

İyi Laboratuvar ve kalite kontrol uygulamaları konusunda kılavuzluk eden bir sistem.

H**Hib (*Haemophilus influenzae type B vaccine*):**

B tipi Grip aşısı.

Hematoloji:

Kan ve kan hastalıklarını inceleyen bilim dalı.

I**Influenza (Grip):**

Ortomiksovirüs ailesinden RNA virüslerinin (İnfluenza virüsleri) etkeni olduğu; kuşları ve memelileri etkileyen; üşüme, titreme, yüksek ateş, boğaz ağrısı, kas ağrısı vb. grip belirtilerle seyreden çok bulaşıcı bir enfeksiyon hastalığı.

İ**İnfüzyon:**

Damardan sıvı aktarımı.

K**Kardiyoloji:**

Kalp sağlığı ve hastalıklarıyla ilişkili tıbbi uzmanlık alanı.

Kardiyovasküler:

Kan ve kan damarlarıyla ilgili hastalıkları inceleyen uzmanlık alanı.

L**Lizozomal Depo Hastalığı:**

Lizozomal depo hastalıkları (LDH) tek bir lizozomal enzimin eksikliği ile büyük maddelerin yıkılamayarak lizozomlarda birikimiyle oluşan, birçok organın etkilendiği metabolik bir hastalık grubudur ve bu nedenle, hastalara, ailelere, sağlık sistemlerine ve topluma belirgin yük ve sorumluluk getirmektedir.

M**Multipl Skleroz:**

En sık 20-40 yaş arası genç erişkinlerde ortaya çıkabilen, ancak çocukları ve daha ileri yaştaki kişileri de etkileyebilen bir merkezi sinir sistemi hastalığı

N**Nefroloji:**

Böbrek bilimi.

O**Onkoloji:**

Kanser bilimi; tıpta kanser uzmanlık alanı.

P**Pediyatri:**

Çocuk hastalıklarıyla uğraşan tıp dalı.

Pelet/Mikro Pelet:

Küçük hap veya granül şeklinde ilaç.

Pentavalan:

Beş değerli.

Plasebo:

İlaçlara özgü farmasötik biçimlere sokulan, fakat gerçekte ilaç olmayan etkisiz bir madde.

Polisakkarit Pnömonok:

Pnömonokok vücudun farklı bölgelerinde ciddi enfeksiyon hastalıklarına neden olan bir bakteri türüdür. Özellikle bebeklerde ve küçük çocuklarda bazen ölümcül olabilen veya kalıcı hasarlara yol açabilen hastalıklara neden olabilir. Solunum yoluyla bulaşan, zatürre, menenjit, orta kulak iltihabı, sinüzit ve bakteriyemi gibi hastalıklara neden olmaktadır.

Pnömonokokal Hastalık:

Pnömonokok bakterisinin neden olduğu enfeksiyon hastalığı.

S**SOA (Sarbanes-Oxley Act):**

ABD’de da borsaya kote tüm şirketlerin uygulamak zorunda olduğu kontrol sistemi bütünü.

T**Tetravalan:**

Dört değerli.

Tromboz:

Damar içinde pıhtı oluşması.

V**Valan:**

Değer.

GRI İNDEKSİ

GRI İNDEKSİ

Performans Göstergeleri	Açıklama	Durum	Bölüm Adı ve Yeri	Referans Sayfalar
1. Strateji ve Analiz				
1.1	Üst yönetim beyanı	Tam	Ülke Müdürü'nün Mesajı	6-7
1.2	Temel etkiler, riskler ve fırsatlar	Tam	Ülke Müdürü'nün Mesajı	6-7
			Ekonomik Performans ve Risk Yönetimi	18-21
			İklim Değişikliği	23
			İş Sürekliliği Planı	23
			Sanofi Türkiye ve Sürdürülebilirlik	25
2. Kurumsal Profil				
2.1	Kurumun adı	Tam	Rapor Künye	128
2.2	Markalar, ürün ve hizmetler	Tam	Sanofi Türkiye Hakkında	11-12
			Sanofi Grup Şirketleri	13
2.3	Kurumun operasyonel yapısı	Tam	Sanofi Hakkında	9
			Sanofi Türkiye Hakkında	11-12
			Sanofi Grup Şirketleri	13
			Operasyonel Yapı ve Yönetişim	22
2.4	Genel merkez	Tam	Rapor Künye	128
2.5	Kurumun faaliyet gösterdiği ülkeler	Tam	Sanofi Hakkında	9
			Sanofi Türkiye Hakkında	11-13
2.6	Mülkiyet niteliği ve yasal vaziyeti	Tam	Sanofi Hakkında	9
			Sanofi Türkiye Hakkında	11-13
2.7	Hizmet verilen pazarlar	Tam	Sanofi Hakkında	9
			Sanofi Türkiye Hakkında	11-13
2.8	Kurumun ölçeği	Tam	Sanofi Türkiye Hakkında	11-13
			Finansal Performans	18-19

Performans Göstergeleri	Açıklama	Durum	Bölüm Adı ve Yeri	Referans Sayfalar
				Şirket politikamız doğrultusunda, çok uluslu bir organizasyonun bir parçası olarak, Sanofi Grubu iştiraklerinin hisse senedi piyasalarında açıklanan (Paris (EURONEXT: SAN) ve New York (NYSE: SNY) borsalarında listelendiği gibi) bilgileri dışında yer alan "işletme sermayesi" gibi bölgesel finansal bilgileri açıklama yetkileri bulunmamaktadır. Hissedarlarının haklarına saygılı bir şirket olarak Sanofi Grubu, herhangi bir yanıltıcı bilgiye yer vermemek için finansal bilgilerinin küresel bazda açıklar.
2.9	Büyükük, yapı ve mülkiyet durumlarında önemli değişiklikler	Tam	Sanofi Türkiye	11
				Sanofi Türkiye'nin yapı ve mülkiyet durumunda raporlama dönemi içerisinde herhangi bir değişiklik olmamıştır.
2.10	Ödüller	Tam	Ödüller	15-17
3. Rapor Profili				
3.1	Raporlama dönemi	Tam	Rapor Hakkında	29
3.2	Önceki raporun tarihi	Tam	Rapor Hakkında	29
3.3	Raporlama sıklığı	Tam	Rapor Hakkında	29
3.4	Rapor hakkında iletişim bilgileri	Tam	Rapor Künye	128
3.5	Rapor içeriği	Tam	Rapor Hakkında	29
				Öncelikli konular KSS Komitesi ile birlikte Ülke Müdürü onayıyla belirlenmiştir. Öncelikli konular "Stratejik Öncelikler" bölümünde belirtilmiştir. (S.28). Rapor buna göre yapılandırılmıştır. Rapor, 2011 yılı Sanofi Grubu Türkiye Sürdürülebilirlik Raporu'nda belirtilen paydaş grupları göz önüne alınarak hazırlanmıştır. http://www.sanofi.com.tr/l/tr/tr/download.jsp?file=912A6722-7638-4187-A13F-D6E47BE9618B.pdf (S. 33-37)
3.6	Raporun içerik sınırları	Tam	Rapor Hakkında	29
3.7	Raporun kapsam ve içerik sınırlamaları	Tam	Rapor Hakkında	29

Performans Göstergeleri	Açıklama	Durum	Bölüm Adı ve Yeri	Referans Sayfalar
3.8	Ortak girişimler ve diğer yan kuruluşlarla ilgili raporlama esasları	Tam	Rapor Hakkında	29
				Sanofi Türkiye Sürdürülebilirlik Raporu; Sanofi Grup Türkiye çatısı altında faaliyet gösteren Sanofi, Zentiva, Sanofi Pasteur ve Genzyme markalarının Türkiye sosyal, ekonomik ve çevresel performansını içermektedir.
3.9	Veri ölçüm teknikleri ve hesaplama yöntemleri	Tam	Sanofi Türkiye ve Sürdürülebilirlik Rapor Hakkında	25-28 29
3.10	Daha önceki raporda bulunan bilgilerin tekrarlanması nedenleri	Tam		Sanofi Türkiye 2013 Sürdürülebilirlik Raporu, kurumun ikinci raporudur. 2013 Sürdürülebilirlik Raporu'nda 2012 Sürdürülebilirlik Raporu'nda yayınlanan bilgilerin tekrarına yer verilmemektedir. Gerekli görüldüğü noktada detaylar için linkler verilmiştir.
3.11	Raporun kapsam ve içeriğinde önemli değişiklikler	Tam	Rapor Hakkında	29
				Sanofi Türkiye 2013 Sürdürülebilirlik Raporu kapsamında bir önceki rapora kıyasla önemli bir değişiklik olmamıştır.
3.12	GRI İndeksi	Tam	GRI İndeksi	112-125
3.13	Rapor denetimi	Tam		Bu rapor bağımsız denetim almamıştır.
4. Yönetişim, Taahhütler ve Katılım Uygulamaları				
4.1	Kurumun yönetim yapısı	Tam	Operasyonel Yapı ve Yönetişim	22
4.2	Yönetim Kurulu Başkanı'nın bağımsızlığı	Tam	Yönetişim ve Risk Yönetimi	22
				En yüksek yönetim organı başkanı (Sanofi Türkiye Ülke Müdürü) icra görevi de yürütmektedir.
4.3	Yönetim Kurulu Bağımsız Üye sayısı	Tam	Yönetişim ve Risk Yönetimi	22
				Yönetim Kurulumuz'da bağımsız üye bulunmamaktadır.
4.4	Hissedar ve çalışanların yönetime katılımı	Tam	İş Etiği	59
			Çalışan - Üst Yönetim İlişkisi	88-91

Performans Göstergeleri	Açıklama	Durum	Bölüm Adı ve Yeri	Referans Sayfalar
				Detaylı bilgi için: Sanofi Grubu Türkiye 2011 Sürdürülebilirlik Raporu Paydaşlar ve Paydaş Katılımı: http://www.sanofi.com.tr/l/tr/tr/download.jsp?file=912A6722-7638-4187-A13F-D6E47BE9618B.pdf (S. 33-37)
4.5	Üst yönetime ödenen ücret ve sürdürülebilirlik performansıyla bağlantılar	Tam	Yönetişim ve Risk Yönetimi	22
4.6	Çıkar çatışmalarını engelleyen süreçler	Tam	Yönetişim ve Risk Yönetimi	22
			Etik Anlayış	57-58
4.7	Kurumun KSS Yönetim Stratejisi	Tam	Sanofi Türkiye ve Sürdürülebilirlik	25-28
4.8	Kurumun KSS performansına yönelik misyon ve davranış kuralları	Tam	Sanofi Türkiye ve Sürdürülebilirlik	25-28
4.9	KSS performansı ve risklerinin üst yönetim tarafından denetimi	Tam	Ülke Müdürü'nün Mesajı	6-7
			Sanofi Türkiye ve Sürdürülebilirlik	25-28
4.10	Üst yönetimin KSS performansı konusunda öz denetimi	Tam	Ülke Müdürü'nün Mesajı	6-7
			Sanofi Türkiye ve Sürdürülebilirlik	25-28
4.11	Kurumun KSS ile ilgili alanlarda risk yönetimi yaklaşımı	Tam	Ülke Müdürü'nün Mesajı	6-7
			Sanofi Türkiye ve Sürdürülebilirlik	25-28
4.12	KSS ile ilgili alanlarda dış girişimler, faaliyetler	Tam	Sektörel İşbirlikleri	14
			Ar-Ge'de Etik	67
			İnsan Hakları	68
4.13	Birlik ve dernek üyelikleri	Tam	Üye Olduğumuz Kurum ve Dernekler	14
4.14	Paydaş listesi	Tam	Sürdürülebilirlik Yaklaşımı	24-27
				Detaylı bilgi için: Sanofi Grubu Türkiye 2011 Sürdürülebilirlik Raporu Paydaşlar ve Paydaş Katılımı: http://www.sanofi.com.tr/l/tr/tr/download.jsp?file=912A6722-7638-4187-A13F-D6E47BE9618B.pdf (S. 33-37)
4.15	Kilit paydaşların belirlenmesi süreci	Tam	Sürdürülebilirlik Yaklaşımı	24-27

Performans Göstergeleri	Açıklama	Durum	Bölüm Adı ve Yeri	Referans Sayfalar
				Detaylı bilgi için: Sanofi Grubu Türkiye 2011 Sürdürülebilirlik Raporu Paydaşlar ve Paydaş Katılımı: http://www.sanofi.com.tr/l/tr/tr/download.jsp?file=912A6722-7638-4187-A13F-D6E47BE9618B.pdf (S. 33-37)
4.16	Paydaş katılımı süreci	Tam	Sürdürülebilirlik Yaklaşımı	24-27
			Sürdürülebilirlik Stratejisi	28
				Detaylı bilgi için: Sanofi Grubu Türkiye 2011 Sürdürülebilirlik Raporu Paydaşlar ve Paydaş Katılımı: http://www.sanofi.com.tr/l/tr/tr/download.jsp?file=912A6722-7638-4187-A13F-D6E47BE9618B.pdf (S. 33-37)
4.17	Paydaş katılımı ve öncelikli konular, yanıt verebilirlik performansı	Tam	Sürdürülebilirlik Yaklaşımı	24-27
			Sürdürülebilirlik Stratejisi	28
				Detaylı bilgi için: Sanofi Grubu Türkiye 2011 Sürdürülebilirlik Raporu Paydaşlar ve Paydaş Katılımı: http://www.sanofi.com.tr/l/tr/tr/download.jsp?file=912A6722-7638-4187-A13F-D6E47BE9618B.pdf (S. 33-37)
Performans Göstergeleri				
Ekonomik Performans	Yönetim Yaklaşımı	Tam	Sanofi Global Ekonomik Sorumluluk Yaklaşımı	Sanofi Türkiye, Sanofi Global'ın Ekonomik Sorumluluk yaklaşımını benimsemiştir. Detaylı bilgi için Sanofi Global 2013 KSS Raporu: http://www.sanofi.com/Images/32969_Sanofi_GRI_Index_May_2014_EN.pdf (S. 6)
EC1	Üretilen ve dağıtılan doğrudan ekonomik değer	Kısmi	Sanofi Türkiye Hakkında	11-13
			Finansal Performans	18
			İhracata Katkı	19
			Yerel Ekonomiye Katkı	20
			Yaratılan İstihdam	21
EC2	İklim değişikliğinin kurumun finansal başarısına etkisi, risk ve fırsatlar	Tam	Ülke Müdürü'nün Mesajı	6-7

Performans Göstergeleri	Açıklama	Durum	Bölüm Adı ve Yeri	Referans Sayfalar
			İklim Değişikliği	23
			Sürdürülebilirlik Yaklaşımı	24-27
			Çevre	93
EC3	Maaş esaslı emeklilik planıyla ilgili kurumsal yükümlülükler	Tam	Emeklilik Planı	74
EC4	Devletten alınan önemli finansal destekler	Tam	Araştırmalarda Devlet Desteği	47
				Hükümet, ortaklık yapımızda yer almamaktadır. Sanofi Türkiye raporlama dönemi içinde devletten herhangi bir finansal destek almamıştır.
EC5	Önemli operasyon yerlerinde yerel asgari ücrete kıyasla standart işe giriş ücret düzeyi oranları aralığı	Kısmi	Ücret Politikası	74
EC6	Yerel tedarikçilere yapılan ödemelerle ilgili politika, uygulama ve ödeme oranları	Tam	Sanofi Türkiye Hakkında	11-13
			Yerel Ekonomiye Katkı	20
EC7	Yerel istihdam	Tam	Yaratılan İstihdam	21
			İstihdamın Sürekliliği	73
EC8	Kamu yararına yapılan yatırımlar	Tam	Ekonomiye Katkı	18-21
			Sağlık Hizmetlerine Erişim	32-33
			Araştırmaların Kamuya Sağladığı Faydalar	41-42
			Kamu Politikalarına Destek	65
EC9	Önemli dolaylı ekonomik etkiler	Tam	Sanofi Türkiye	11-13
			Ekonomiye Katkı	18-21
			Sağlık Hizmetlerine Erişim	33-39
			Ar-Ge Çalışmaları	41-43
			İstihdam	73
				Sanofi Türkiye, Sanofi Global'ın Çevresel Sorumluluk yaklaşımını benimsemiştir. Detaylı bilgi için Sanofi Global 2013 KSS Raporu: http://www.sanofi.com/Images/32969_Sanofi_GRI_Index_May_2014_EN.pdf (S. 6-7)
Çevresel Performans	Yönetim Yaklaşımı	Tam	Sanofi Global Çevresel Sorumluluk Yaklaşımı	
EN3	Doğrudan enerji tüketimi	Tam	Enerji Tüketimi ve Karbon Ayak İzi	94-95
EN5	İyileştirmelere bağlı olarak tasarruf edilen enerji miktarı	Tam	Enerji Verimliliği	96-97
EN6	Enerji verimliliği sağlayan ürün ve hizmetler	Tam	Enerji Verimliliği	96-97

Performans Göstergeleri	Açıklama	Durum	Bölüm Adı ve Yeri	Referans Sayfalar
EN7	Dolaylı enerji tüketimini azaltma girişimleri ve elde edilen azalmalar	Tam	Zentiva Lüleburgaz Enerji Verimliliği Çalışmaları	96
EN8	Kaynağına göre kullanılan toplam su miktarı	Tam	Su Tüketimi Merkez Ofis Su Tüketimi	102-103 103
EN9	Su çekiminden önemli biçimde etkilenen su kaynakları	Kısmi	Su Tüketimi	102-103
EN11	Koruma alanları içinde yer alan üretim merkezleri	Tam	Sanofi Merkez Bina ve Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nde yürütülen faaliyetlerin biyoçeşitlilik üzerine negatif etkisi bulunmamaktadır. Şirketimiz aynı zamanda biyoçeşitliliği korumaya ilişkin proje ve kampanyaları destekler.	
EN12	Biyolojik çeşitliliğe etki	Tam	Sanofi Merkez Bina ve Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nde yürütülen faaliyetlerin biyoçeşitlilik üzerine negatif etkisi bulunmamaktadır. Şirketimiz aynı zamanda biyoçeşitliliği korumaya ilişkin proje ve kampanyaları destekler.	
EN13	Korunan veya geri kazanılan yaşam alanları	Tam	Sanofi Türkiye şirketlerinin koruma alanları içinde yer alan faaliyet sahaları bulunmamaktadır.	
EN14	Biyoçeşitlilik ile ilgili stratejiler, devam eden faaliyetler ve geleceğe yönelik planlar	Tam	Sanofi Merkez Bina ve Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nde yürütülen faaliyetlerin biyoçeşitlilik üzerine negatif etkisi bulunmamaktadır. Şirketimiz aynı zamanda biyoçeşitliliği korumaya ilişkin proje ve kampanyaları destekler.	
EN15	Soy tükenmesi riski düzeyine göre, operasyonlardan etkilenen bölgelerdeki yaşam alanlarında bulunan IUCN Kırmızı Listesindeki türlerinin ve ulusal koruma listesindeki türlerinin sayısı	Tam	Sanofi Türkiye şirketlerinin koruma alanları içinde yer alan faaliyet sahaları bulunmamaktadır.	
EN16	Toplam doğrudan ve dolaylı sera gazı emisyonları	Kısmi	Emisyonlar	98-101
EN17	Dolaylı sera gazı emisyonları	Kısmi	Emisyonlar	98-101

Performans Göstergeleri	Açıklama	Durum	Bölüm Adı ve Yeri	Referans Sayfalar
EN18	Emisyonları azaltma girişimleri	Tam	Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nde Emisyon Düşürme Amaçlı Girişimler Yeşil Bilişim Teknolojileri Çevresel Yatırımlar	100-101 106 107
EN21	Toplam su deşarjı	Kısmi	Su Deşarjı	103
EN22	Türüne ve bertaraf yöntemine göre toplam atık	Kısmi	Atık Yönetimi	104-105
EN24	Tehlikeli atıkların ağırlığı ve uluslar arası sevkiyatı yapılan taşınmış atıkların yüzdesi	Kısmi	Zentiva Lüleburgaz Tesisleri'nde Atık Yönetimi	104-105
EN25	Kurumun su deşarjlarından ve kaçaklarından önemli biçimde etkilenen su kütlelerinin ve ilgili yaşam alanlarının adı, büyüklüğü, koruma durumu ve biyoçeşitlilik değeri	Kısmi	Su Tüketimi Su Deşarjı	102 103
EN26	Ürünlerin çevresel etkilerini azaltma girişimleri	Tam	Enerji Verimliliği Atık Yönetimi Diğer Çevre Yönetim Süreçleri Çevresel Yatırımlar	96-97 104-105 106 107
EN27	Satılmış ürünlerin ve bunların ambalaj malzemelerinin kategorilere göre geri toplanma yüzdesi	Kısmi	Kâğıt Atıklar	105
EN28	Çevreyle ilgili yasa ve yönetmeliklere uygunsuzluklar	Tam		İlaç üretim süreçleri nedeniyle ürün ve primer ambalaj malzemelerinin yeniden kullanılması mümkün değildir. Bununla birlikte ikincil ambalajlarda 2012 yılında %40, 2013 yılında %42 oranında geri dönüşüm sağlanmıştır.
EN29	Ürünlerin nakliyesi ile çalışanların lojistiğinden kaynaklanan etkiler	Kısmi	Zentiva Lüleburgaz Tesisleri Lojistik Etkisi	106
EN30	Toplam çevre giderleri ve yatırımları	Tam	Çevresel Yatırımlar	107
İnsan Kaynakları ve Sağlıklı İş Ortamı Performansı	Yönetim Yaklaşımı	Tam	Sanofi Global Çalışanlar ve İyi İş Ortamı Yaklaşımı	Sanofi Türkiye, Sanofi Global'in Çalışanlar ve İyi İş Ortamı yaklaşımını benimsemiştir. Detaylı bilgi için Sanofi Global 2013 KSS Raporu: http://www.sanofi.com/Images/32969_Sanofi_GRI_Index_May_2014_EN.pdf (S. 7-8)

Performans Göstergeleri	Açıklama	Durum	Bölüm Adı ve Yeri	Referans Sayfalar
LA1	İstihdam tipi, sözleşme ve bölgeye göre toplam çalışan sayısı	Kısmi	İstihdamın Sürekliliği	73
			Eşit Haklar	83-85
LA2	Yaş grubu, cinsiyet ve bölgeye göre toplam çalışan sayısı ve sirkülasyonu	Tam	İstihdamın Sürekliliği	73
			Eşit Haklar	83-85
LA3	Tam zamanlı çalışanlara sağlanan menfaatler	Tam	Çalışanlara Sağlanan Olanaklar	74-75
LA4	Toplu sözleşmelerin kapsadığı çalışan sayısı	Tam	Toplu Sözleşme	74
LA5	Operasyonel değişiklikler nedeniyle ihbar süresi	Tam		İhbar Süresi: Çalışanın iş akdinin sonlandırılması durumunda iş kanununda belirlenmiş olan ihbar sürelerine uyulmaktadır. Bu durumda iş akdi sonlandırılan çalışana ihbar tazminatı ödemesi veya ihbar süresi öncesinde bildirim yapılmaktadır.
LA6	Sağlık ve güvenlik komitelerinde temsil edilen toplam işgücü yüzdesi	Kısmi	Çalışan Sağlığı ve Güvenliği	82
LA7	Yaralanma, meslek hastalığı, kayıp günler ve işe gelmeme	Tam	İş Kazası Verileri	82
LA8	Ciddi hastalıklarla ilgili danışmanlık, önlem ve risk kontrolü	Tam	Çalışan Sağlığı ve Güvenliği	82
LA9	Sendikalarla anlaşmalarda yer alan sağlık ve güvenlik konuları	Tam	Çalışan Sağlığı ve Güvenliği	82
				Detaylı bilgi için Sanofi Grubu Türkiye 2011 Sürdürülebilirlik Raporu: http://www.sanofi.com.tr/l/tr/tr/download.jsp?file=912A6722-7638-4187-A13F-D6E47BE9618B.pdf (Sayfa; 103)
LA10	Çalışan başına yıllık ortalama eğitim saati	Kısmi	Eğitim Programları	75-77
LA11	Çalışanların eğitimi	Tam	Kariyer Gelişimini Destekleyici Faaliyetler	75-77
LA12	Düzenli performans ve gelişim izleme	Tam	Performans Yönetimi	78
LA13	Çalışanların yaş, cinsiyet, azınlık grubu dökümü	Tam	Eşit Haklar	83
LA15	Cinsiyet kırımlı olarak doğum izni sonrası işe dönüş oranı	Tam	Doğum İzni Kullanan Çalışanlar	86

Performans Göstergeleri	Açıklama	Durum	Bölüm Adı ve Yeri	Referans Sayfalar
İnsan Hakları Performansı	Yönetim Yaklaşımı	Tam	Sanofi Global İnsan Hakları Yaklaşımı	Sanofi Türkiye, Sanofi Global'ın İnsan Hakları yaklaşımını benimsemiştir. Detaylı bilgi için Sanofi Global 2013 KSS Raporu: http://www.sanofi.com/Images/32969_Sanofi_GRI_Index_May_2014_EN.pdf (S. 8-9)
HR1	İnsan hakları hükümlerini içeren ve insan hakları taramasından geçen önemli yatırım anlaşmalarının yüzdesi ve toplam sayısı	Kısmi	İnsan Hakları	68
				Tedarikçilerle yapılan sözleşmelere Yüklenici Firma İş Sağlığı, Güvenliği ve Çevre Kuralları eklenmektedir. Tedarikçi firma çalışanlarına tesiste çalışmaya başlamadan önce tesis görevlileri tarafından İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimi verilmektedir. Eğitimi almayan çalışanların tesiste çalışmasına izin verilmemektedir.
HR2	İnsan haklarıyla ilgili taramadan geçen tedarikçi ve yüklenicilerin sayısı	Kısmi	Etik Anlayış	57
			Sorumlu Satınalma Yönetimi	61
HR3	İnsan hakları ile ilgili verilen eğitimleri toplam saati	Kısmi	İnsan Hakları	68
HR4	Ayrımcılıkla ilgili toplam vakaların sayısı ve alınan önlemler	Tam	Etik Anlayış	57
			İnsan Hakları	68
			Ayrımcılığı Engelleme	83
				Raporlama döneminde Grup Şirketlerimiz aleyhine ayrımcılıkla ilgili herhangi bir şikâyetle bulunulmamış, dava açılmamış veya benzer bir vaka yaşanmamıştır.
HR5	Örgütlenme ve toplu sözleşme özgürlüğü	Tam	Etik Anlayış	57
			Toplu Sözleşme	74

Performans Göstergeleri	Açıklama	Durum	Bölüm Adı ve Yeri	Referans Sayfalar
				Şirketimizde İş Kanunu, ilgili yönetmelikler ve Toplu İş Sözleşmesi dikkate alınmaktadır. Sigortasız çalışma, zorla mesai ve izin kullandırmama gibi konularla karşılaşılmamaktadır. Bunun yanı sıra İş Kanunu ve konu ile ilgili yönetmelikler dikkate alınarak şirketimizde 18 yaş altında çalışan bulunmamaktadır.
HR6	Çocuk işçi çalışma ve alınan önlemler	Tam	İnsan Hakları	68
				Şirketimizde İş Kanunu, ilgili yönetmelikler ve Toplu İş Sözleşmesi dikkate alınmaktadır. Sigortasız çalışma, zorla mesai ve izin kullandırmama gibi konularla karşılaşılmamaktadır. Bunun yanı sıra İş Kanunu ve konu ile ilgili yönetmelikler dikkate alınarak şirketimizde 18 yaş altında çalışan bulunmamaktadır.
HR7	Zorla çalışma riski taşıyan operasyonlar ve alınan önlemler	Tam	İnsan Hakları	68
				Şirketimizde İş Kanunu, ilgili yönetmelikler ve Toplu İş Sözleşmesi dikkate alınmaktadır. Sigortasız çalışma, zorla mesai ve izin kullandırmama gibi konularla karşılaşılmamaktadır. Bunun yanı sıra İş Kanunu ve konu ile ilgili yönetmelikler dikkate alınarak şirketimizde 18 yaş altında çalışan bulunmamaktadır.
HR9	Yerli halkın haklarının ihlaliyle sonuçlanan vakaların toplam sayısı ve alınan önlemler	Tam	Yerel Halkın Haklarına Saygı	69
				Sanofi Türkiye şirketleri, insan haklarına aykırı bir durumdan kaynaklanan herhangi bir durumla karşılaşmamış, bu konuda herhangi bir cezaya maruz kalmamıştır.
HR11	Resmî şikâyet mekanizmaları aracılığıyla insan hakları ihlaline ilişkin şikâyetlerin sayısı	Tam		Sanofi Türkiye şirketleri için raporlama dönemi içinde resmî şikâyet mekanizmaları aracılığıyla insan hakları ihlaline ilişkin şikâyette bulunulmamıştır.

Performans Göstergeleri	Açıklama	Durum	Bölüm Adı ve Yeri	Referans Sayfalar
Ürün Sorumluluğu Performansı	Yönetim Yaklaşımı	Tam	Sanofi Global Ürün ve Hizmet Sorumluluğu Yaklaşımı	Sanofi Türkiye, Sanofi Global'ın Ürün ve Hizmet Sorumluluğu yaklaşımını benimsemiştir. Detaylı bilgi için Sanofi Global 2013 KSS Raporu: http://www.sanofi.com/Images/32969_Sanofi_GRI_Index_May_2014_EN.pdf (S. 10)
PR1	Ürün ve hizmetlerin yaşam döngüsü içinde sağlık ve güvenlik	Tam	Hasta Güvenliği	50-51
			İlaç Üretiminde Kalite	52-53
			Ürün Güvenliği ve Risk Takibi	54-55
			Sorumlu Satınalma Yönetimi	61
			Ar-Ge'de Etik	67
PR2	Ürünlerin ve hizmetlerin sağlık ve güvenlik etkileri ile ilgili yönetmeliklere ve gönüllü kurallara uyum sağlanmadığı görülen vaka sayısı	Tam	İlaç Üretiminde Kalite	52-53
			Ürün Güvenliği ve Risk Takibi	54-55
			Ar-Ge'de Etik	67
				Sanofi Türkiye şirketleri, ürün ve hizmetlerinden kaynaklanan herhangi bir sağlık ve güvenlik sorunu ya da riski nedeniyle yasa ve yönetmeliklere uymamaktan kaynaklanan hiçbir ayırtı ya da nakdi cezayla karşılaşmamıştır.
PR3	Etiketleme	Tam	Açık ve Şeffaf Fiyatlandırma	59-60
			Ürün ve Hizmet Etiketlemede Şeffaflık	60
PR4	Etiketleme ile ilgili yönetmeliklere ve gönüllü kurallara uyulmadığını gösteren toplam vaka sayısı	Tam	Açık ve Şeffaf Fiyatlandırma	59-60
			Ürün ve Hizmet Etiketlemede Şeffaflık	60
				Sanofi Türkiye şirketleri, ürün ve hizmetleriyle ilgili tüm yasa ve yönetmeliklere uymaktadır. Ürün etiketleme ve bilgilendirme konusunda yasa ve yönetmeliklere uyumsuzluktan kaynaklanan bir vaka yaşanmamıştır.
PR5	Müşteri memnuniyeti	Tam	Paydaş Memnuniyeti	55
			Öneri Sistemi	55
PR6	Pazarlama iletişimi ile yasa ve yönetmeliklere uyum	Tam	Sorumlu Pazarlama	59-60

Performans Göstergeleri	Açıklama	Durum	Bölüm Adı ve Yeri	Referans Sayfalar
PR7	Pazarlama iletişimi ile ilgili yönetmeliklere ve gönüllü kurallara uyulmadığını gösteren toplam vaka sayısı	Tam	Sorumlu Pazarlama	59-60
				Reklam, tanıtım ve sponsorlukla ilgili yasa ve yönetmeliklere uymamaktan kaynaklanan hakkımızda açılmış bir dava bulunmamaktadır.
PR8	Müşteri gizliliği ile ilgili doğrulanmış şikâyetler	Tam	Müşteri Bilgi Gizliliği	60
				Müşteri bilgi gizliliğine yönelik raporlama dönemi içinde Şirketimiz aleyhine açılan ya da sonuçlanan herhangi bir dava bulunmamaktadır.
PR9	Ürün hizmetlerin tedarik ve kullanımıyla ilgili yasa ve yönetmeliklere uyum	Tam	İlaç Üretiminde Kalite	52-53
				Etik Anlayış
				Sorumlu Satınalma Yönetimi
				Ürün ve hizmetlerimizin tedariki ve kullanımı ile ilgili yıl içinde konu ile ilgili tarafımıza açılan bir dava bulunmamakta olup bu hususta Şirketimize uygulanmış herhangi bir idari ve hukuki yaptırım da bulunmamaktadır.
				Sanofi Türkiye Sanofi Global'ın Toplumsal Katılım yaklaşımını benimsemiştir. Detaylı bilgi için Sanofi Global 2013 KSS Raporu: http://www.sanofi.com/Images/32969_Sanofi_GRI_Index_May_2014_EN.pdf (S. 9)
Toplumsal Performans	Yönetim Yaklaşımı	Tam	Sanofi Global Toplumsal Katılım Yaklaşımı	
SO1	Faaliyetlerimizin yerel halk üzerindeki etkisi	Tam	Sağlık Hizmetlerine Erişim	33-39
			Ar-Ge Çalışmaları	41-47
			Yerel Halkın Haklarına Saygı	69
SO2	Yolsuzlukla ilgili risk analizleri	Tam	Yolsuzlukla Mücadele	62-64
			Sanofi Türkiye'de İç Kontrol	65
SO3	Kurumun yolsuzluk karşıtı politikaları ve bu konudaki eğitimler	Kısmi	Yolsuzlukla Mücadele	62-64
			İnsan Hakları	68
SO4	Yolsuzluk vakalarında karşı alınan önlemler	Kısmi	Etik Anlayış	57
			Yolsuzlukla Mücadele	62-64
			İnsan Hakları	68

Performans Göstergeleri	Açıklama	Durum	Bölüm Adı ve Yeri	Referans Sayfalar
SO5	Kamu politikalarına karşı tutum ve kamu politikalarına destek faaliyetleri	Tam	Kamu Politikalarına Destek	65
SO6	Siyasi partilere, politikacılara ve ilgili kuruluşlara yapılan mali ve aynı katkılar	Tam		Şirketimiz tarafından herhangi bir siyasi partiye ya da politikacıya herhangi bir aynı ya da nakdi bir katkıda bulunulmamaktadır.
SO7	Rekabet dışı davranışlar ve tekelcilikle ilgili hukuksal davaların sayısı	Tam	İş Etiği	59-60
				Şirketimize raporlama dönemi içinde rekabete aykırı davranış ve tekelcilikle ilgili açılan bir dava bulunmamaktadır.
SO8	Yasa ve yönetmeliklere uyulmaması nedeniyle kesilen cezalar	Tam	İş Etiği	59-60
				Şirketimize raporlama dönemi içinde yolsuzlukla ilgili bir dava açılmamıştır.
SO9	Yerel halk üzerinde önemli ya da potansiyel olumsuz etkileri olan operasyonlar	Tam	Yerel Halkın Haklarına Saygı	69
				Sanofi Türkiye şirketlerinin faaliyetlerinin yerel halk üzerinde herhangi bir olumsuz etkisi bulunmamaktadır.
SO10	Yerel halk üzerinde önemli veya potansiyel olumsuz etkileri olan operasyonların önlenmesi ve azaltılmasına yönelik alınan önlemler	Tam	Yerel Halkın Haklarına Saygı	69
				Sanofi Türkiye şirketlerinin faaliyetlerinin yerel halk üzerinde herhangi bir olumsuz etkisi bulunmamaktadır.

Statement GRI Application Level Check

GRI hereby states that **Sanofi Group Turkey** has presented its report "Sustainability Report 2012-2013" to GRI's Report Services which have concluded that the report fulfills the requirement of Application Level B.

GRI Application Levels communicate the extent to which the content of the G3.1 Guidelines has been used in the submitted sustainability reporting. The Check confirms that the required set and number of disclosures for that Application Level have been addressed in the reporting and that the GRI Content Index demonstrates a valid representation of the required disclosures, as described in the GRI G3.1 Guidelines. For methodology, see www.globalreporting.org/SiteCollectionDocuments/ALC-Methodology.pdf

Application Levels do not provide an opinion on the sustainability performance of the reporter nor the quality of the information in the report.

Amsterdam, 17 July 2014

Ásthildur Hjaltadóttir
Director Services
Global Reporting Initiative

The Global Reporting Initiative (GRI) is a network-based organization that has pioneered the development of the world's most widely used sustainability reporting framework and is committed to its continuous improvement and application worldwide. The GRI Guidelines set out the principles and indicators that organizations can use to measure and report their economic, environmental, and social performance.
www.globalreporting.org

Disclaimer: Where the relevant sustainability reporting includes external links, including to audio visual material, this statement only concerns material submitted to GRI at the time of the Check on 11 July 2014. GRI explicitly excludes the statement being applied to any later changes to such material.

Sanofi Türkiye

Aysun Hatipoğlu

Kurumsal İlişkiler, Pazara Erişim ve İletişim Direktörü

Proje Yönetim Ekibi

İRte Topaloğlu / Kurumsal İletişim Müdürü (irte.topaloglu@sanofi.com)

Dilara Fırat / İletişim Koordinatörü ve KSS Proje Müdürü (dilara.firat@sanofi.com)

KSS Komitesi

Aykan Ukal, Aysun Hatipoğlu, Bengü Bütün, Burak Pekmezci, Burak Kıran, Burhan Destecioğlu, Canan Toktaş, Çiğdem Günem, Dilara Fırat, Dilara Karakoç, Ekrem Özçelik, Emel Toptancı, Eren Caşkurlu, Gül Eroğlu, Gülenay Esen, Haydar Gürsel, Hülya Adalıoğlu, İsmail Meşe, Melih Üremen, Merve Mihçakan, Mine Güven, Mine Sayit, Mutlu Aydınoğlu, Nazlıcan Akartuna, Neslihan Yüce, Orkun Bürün, Pelin Kırıcı, Pınar Bahar, Toros Şahin, Umut Oran, Yılmaz Karamürsel, Zeynep Soylu

Katkılarından dolayı KSS Komitesi'ne ve ayrıca Ahmet Tarakçı, Ender Ekmekçi, Eren Eren, Erkan Duran, Erol Nalçacı, Fatma Nur Karataş, İsmail Karalı, Lütfü Şen, Meltem Selçuk, Metin Anar, Murat Burul, Mustafa Adıyaman, Özgün Süzer, Rahman Taşkara, Selim Tarragano'ya teşekkür ederiz.

Sanofi-aventis İlaçları Ltd. Şti.

Büyükdere Cad No:193 K: 3-10

34394 Levent İstanbul, Türkiye

www.sanofi.com.tr

info@sanofi.com +90 212 339 10 00

KSS Danışmanlığı

FCS Finansal İletişim Hizmetleri Ltd. Şti.

+90 212 283 41 46

info@finansaliletisim.com

Tasarım

Newborn

Medika İletişim Hizmetleri Ltd. Şti.

+90 212 265 60 70

info@newborn.com.tr

Basım

Taze Baskı Merkezi

+90 212 269 82 93

info@tazebaskimerkezi.com

